Raftul Denisei

HANIF KUREISHI

intimitate

ȘI ALTE POVESTIRI

„*Intimitate* e opera de o frumusețe întunecată a unui scriitor minunat."

Harper's Bazaar

book
HUMANITAS fiction

HANIF KUREISHI

intimitate

ȘI ALTE POVESTIRI

Traducere din engleză de
ELENA CIOCOIU

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

HANIF KUREISHI
INTIMACY
Copyright © 1998, Hanif Kureishi
All rights reserved.
NIGHTLIGHT & IN A BLUE TIME
Copyright © 1997, Hanif Kureishi
All rights reserved.
STRANGERS WHEN WE MEET
Copyright © 1999, Hanif Kureishi
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2018, pentru prezenta versiune românească (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-779-449-6 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Cuprins

Intimitate
Licărire
Străini când ne întâlnim
Spleen

INTIMITATE

Este seara cea mai tristă, pentru că plec şi nu mă mai întorc. Mâine-dimineaţă, după ce femeia cu care trăiesc de şase ani se va duce la muncă pe bicicletă şi copiii noştri vor fi lăsaţi în parc să bată mingea, voi pune câteva lucruri într-o valiză, mă voi strecura afară din casă, sperând că nimeni n-o să mă vadă, şi voi lua metroul până la Victor. Acolo voi dormi o vreme pe podea în cămăruţa de lângă bucătărie. În fiecare dimineaţă, voi ridica salteaua subţire şi o voi pune în debara. Va trebui să îndes plapuma veche într-o ladă. Voi reaşeza pernele pe canapea.

Nu mă voi mai întoarce la viaţa asta. Nu pot. Ar trebui, eventual, să-i las un bilet în care să-i comunic informaţia asta. „Dragă Susan, nu mă mai întorc…“ Poate că ar fi mai bine s-o sun mâine după-amiază. Sau aş putea trece pe-aici în weekend. Detalii pe care nu le-am hotărât. Aproape sigur nu-i voi spune astă-seară sau la noapte ce intenţii am. Voi amâna. De ce? Pentru că vorbele sunt acţiuni şi ele fac lucrurile să se întâmple. Odată ce ies nu le mai poţi pune la loc. Ceva irevocabil va avea loc şi eu sunt temător şi nesigur. De fapt, tremur şi am tremurat toată după-amiaza, toată ziua.

Aşadar, asta este ultima noastră seară ca o familie inocentă, completă, ideală; ultima mea noapte cu o femeie pe care o cunosc de zece ani, o femeie despre care ştiu aproape tot şi pe care nu o mai vreau. Curând vom fi ca doi străini. Nu, niciodată nu vom putea fi aşa. Rănind pe cineva comiţi un act de intimitate ezitantă. Noi vom fi cunoştinţe periculoase cu o istorie. Prima dată când şi-a pus mâna pe braţul meu – mai bine aş fi plecat. De ce n-am făcut-o? Irosirea; irosirea timpului şi a sentimentului. Ea a zis ceva asemănător despre mine. Dar vorbim serios? Sunt cu mintea în cel puţin trei locuri deodată în legătură cu orice.

Mă aşez pe marginea căzii şi îmi privesc băieţii, în vârstă de cinci şi trei

ani, câte unul la fiecare capăt. Jucăriile lor, sticle şi animale de plastic, plutesc pe apă şi ei vorbesc singuri sau unul cu altul, fără să se lupte sau să se plângă, ca o variaţie. Sunt exuberanţi şi nestăpâniţi, iar lumea se miră ce copii fericiţi şi afectuoşi avem. Azi de dimineaţă, înainte de a ieşi din casă, ştiind că trebuie să-mi aranjez câteva lucruri în minte, băiatul cel mare, ţinând să-l mai sărut o dată înainte de a închide uşa, mi-a spus: „Tati, eu iubesc pe toată lumea.“

Mâine voi face un lucru care-i va răni şi le va lăsa cicatrice.

Băiatul cel mic poartă pantaloni militari, cămaşă gri, bretele albastre şi cască de poliţist. În timp ce îndes hainele în coşul de rufe murdare, aud un zgomot afară. Îmi ţin respiraţia.

Deja!

Ea împinge bicicleta pe coridor. Scoate sacoşele cu cumpărături din coş.

De luni de zile şi mai ales în ultimele zile, oriunde sunt – muncind, vorbind, aşteptând autobuzul – analizez despărţirea asta din toate unghiurile. De mai multe ori am coborât la altă staţie sau m-am pomenit într-un loc pe care nu l-am recunoscut. Nu ştiu întotdeauna unde sunt, ceea ce poate fi o experienţă solicitantă, dar nu neplăcută. Dar zilele astea, am senzaţia că mă uit la lucruri cu capul în jos.

Am încercat să mă conving că să părăseşti pe cineva nu este cel mai mare rău pe care i-l poţi face. Oricât de sumbru ar fi, nu trebuie să fie o tragedie. Dacă n-ai părăsi nimic sau pe nimeni, n-ar fi loc pentru ceva nou. Firește, trecând mai departe comiţi o infidelitate – faţă de alţii, faţă de trecut, faţă de vechile noţiuni despre sine. Poate că fiecare zi ar trebui să conţină cel puţin o infidelitate esenţială sau o trădare necesară. Ar fi un act de optimism, plin de speranţă, o dovadă a încrederii în viitor – o declaraţie că lucrurile pot fi nu numai diferite, ci şi mai bune.

Prin urmare o înlocuiesc pe Susan, îmi înlocuiesc copiii, casa şi grădina plină de plante halucinogene şi de cireşi în floare, pe care-i pot vedea pe fereastra de la baie, pentru un loc la Victor, unde voi da de curent şi de praf pe podea.

Acum opt ani Victor şi-a părăsit soţia. De atunci – chiar exceptând-o pe prostituata chineză care cânta goală la pian şi îşi aducea toate lucrurile când se întâlneau – a avut doar iubiri nesatisfăcătoare. Dacă sună

telefonul, începe să intre în panică, întrebându-se ce reproş i se pregăteşte şi din partea cui. Vedeţi, Victor le poate da femeilor speranţă, dar nu satisfacţie.

Nouă cârciumile şi restaurantele ni se par mai plăcute. Trebuie să spun că atunci când nu stă în întuneric, cu ochii afundaţi în orbite şi cu pupilele dilatate de nedumerire şi de mânie, Victor poate fi de treabă, chiar amuzant. Nu-i pasă dacă eu sunt tăcut sau volubil. E obişnuit cu felul în care trec de la un subiect la altul, urmându-mi ritmul firesc al minţii. Dacă-l întreb de ce soţia lui încă îl mai urăşte, îmi va spune. Asemeni copiilor mei, îmi place o poveste bună, mai ales dacă am mai auzit-o. Vreau toate detaliile şi toată atmosfera. Dar el vorbeşte rar, ca unii englezi. Adesea habar nu am dacă pur şi simplu aşteaptă să apară un alt cuvânt sau poate că nu va mai vorbi niciodată. Pot doar să primesc cu bucurie asemenea intervale ca pe o ocazie de reverie. Dar oare îmi voi dori monologuri şi pauze, curenţi de aer şi cârciumi, zi de zi?

Susan e acum în cameră.

— De ce nu închizi niciodată uşa de la baie?

— Ce?

— De ce nu o închizi?

Nu mă pot gândi la nici un motiv.

Dar se grăbeşte să sărute copiii. Îmi place entuziasmul pe care îl manifestă în privinţa lor. Când vorbim într-adevăr, vorbim despre ei, despre ceva ce-au spus sau au făcut, de parcă ar fi o pasiune pe care nimeni altcineva n-o poate împărtăşi sau înţelege.

Susan nu mă atinge, dar îşi întinde obrazul la câţiva centimetri de buzele mele, astfel încât trebuie să mă aplec în faţă pentru a o săruta, umilindu-ne în acest fel pe amândoi. Miroase a parfum şi a stradă.

Merge să se schimbe şi se întoarce în blugi şi în tricou, cu un pahar de vin pentru fiecare din noi.

— Ce faci?

Se uită la mine insistent, ca să mă facă s-o observ. Îmi simt corpul contractându-se.

— Bine, răspund.

Dau din cap şi zâmbesc. Vede ceva diferit pe faţa mea astăzi? M-am şi

dat de gol? Poate că par terminat. De obicei, înainte de a mă întâlni cu ea, îmi pregătesc vreo două-trei subiecte posibile, de parcă discuțiile noastre ar fi niște examinări. Vedeți, mă acuză că sunt tăcut cu ea. Dacă ar ști cât mă bâlbâi pe dinăuntru! Azi am fost prea febril ca să mai fac repetiții. După-amiaza asta a fost foarte dificilă. Și tăcerea, precum întunericul, poate fi blândă; și ea e un limbaj. Cuplurile au motive întemeiate să nu vorbească.

Susan spune cum au dezamăgit-o colegii de serviciu.

— Nu sunt destul de buni, zice.

— Serios?

E greu pentru ea de când a fost preluată editura. Dar, oricum, e o femeie cu sentimente puternice, fie de ură, fie de entuziasm. În general, sunt de antipatie. Ceilalți, inclusiv eu, o înfurie și o frustrează. E tulburător felul în care sunt obligat să-i împărtășesc sentimentele, deși nu-i cunosc pe oamenii aceia. În timp ce vorbește, îmi dau seama de ce las ușa de la baie deschisă. Nu pot sta în aceeași cameră cu ea prea mult fără să simt că trebuie să fac ceva ca să nu mai fie așa de nervoasă. Dar nu știu niciodată ce ar trebui să fac și curând mă simt de parcă m-ar împinge lângă perete și m-ar bate zdravăn.

Apa de la baia băieților se prelinge încet, pentru că jucăriile lor blochează gaura de scurgere. Nu vor să se miște până ce nu se duce apa și apoi stau și își fac mustăți și pălării din clăbucii rămași. În cele din urmă îl scot afară pe cel mic. Susan îl ia pe celălalt.

Îi înfășurăm în halate groase. Cu părul umed și picături de apă pe gât, așa obosiți cum sunt, băieții seamănă cu niște boxeri mititei după un meci. Se ceartă pe pijamale. Cel mic nu vrea să poarte decât un tricou cu Batman. Par să fi devenit conștienți de ei înșiși la o vârstă fragedă. Probabil că moștenesc asta de la noi.

Susan îi dă celui mic o sticlă, pe care el o ridică la gură cu două mâini, ca un trompetist. O privesc cum îi mângâie părul, îi sărută degetele cu gropițe și îl freacă pe burtă. El se hlizește și se zbate. Ce inocență au în ei oamenii când nu se așteaptă să fie răniți. Cine ar putea s-o distrugă fără să-și facă rău sieși? La școală – să tot fi avut opt sau nouă ani – stătea lângă mine un băiețel murdar dintr-o familie săracă. Într-o zi, când ne

ridicaserăm în picioare, i-a alunecat piciorul în spatele băncii. Am ridicat-o special, prinzându-i piciorul. Am încă în minte privirea de pe faţa lui, în care se citea durerea inexplicabilă şi neaşteptată. Poţi să alegi să le faci altora bine sau rău.

Ducem copiii jos, unde se întind pe perne, sugându-şi suzetele, în timp ce se uită la *Vrăjitorul din Oz* cu ochii întredeschişi. Seamănă cu doi ştabi care-şi fumează trabucurile într-o zi fierbinte. Îmi cer biscuiţi cu ghimbir, de parcă aş fi majordom. Le aduc biscuiţi din bucătărie, fără să mă vadă Susan. Băieţii îşi întind degetele lacome, dar nu întorc capul de la televizor. În timpul filmului nu numai că murmură dialogul, dar, în plus, îngână efectele de sunet. După o vreme, adun firimiturile şi, gândindu-mă ce să fac cu ele, le arunc într-un colţ.

Susan face treabă în bucătărie, ascultând ceva la radio şi uitându-se afară, la grădină. Îi place. Propria ei viaţă de familie, ca şi a mea, a fost în general dezagreabilă. Acum se străduieşte să cumpere lucruri bune şi să pregătească mâncăruri gustoase. Chiar dacă avem ceva gata preparat, nu ne lasă să mâncăm pe o masă plină de ziare, de cărţi pentru copii şi de scrisori. Aşază şerveţele, lumânări şi deschide o sticlă de vin, insistând să avem o masă ca în familie, chiar dacă asta înseamnă tăceri nervoase sau certuri.

Îi plac licitaţiile, unde cumpără tablouri neobişnuite, gravuri şi mobilă care are adesea catifea uzată pe alocuri. Avem multe lămpi, perne şi perdele, din care unele atârnă în mijlocul camerei, de parcă ar urma să înceapă o piesă; încerc să nu-i las pe băieţi să se dea în leagăn pe ele. Există fotolii adânci, televizoare, telefoane, piane, combine şi ultimele reviste şi cărţi în fiecare cameră. Majoritatea oamenilor n-au confort, nu se simt în largul lor.

Acasă nu mă simt acasă. Mâine dimineaţă las totul baltă. Pa!

Stau pe podea lângă băieţi, slăbindu-mi catarama de la curea când o găsesc, în sfârşit, în pliurile moi de pe burtă. Nici nu ridic ziarul, nici nu urmăresc filmul, ci îmi studiez băieţii, mă uit la picioarele, la urechile, la ochii lor. În seara asta, când sunt şi nu sunt aici – aproape o fantomă, deja – n-o să beau, n-o să fumez iarbă, n-o să mă cert. Trebuie să fiu conştient de toate. Vreau să elaborez un tablou mental pe care să-l pot lua, un punct

de reper când voi fi la Victor. E primul din cele câteva lucruri pe care trebuie să le aleg, în seara asta, ca să le iau cu mine.

Deodată îmi vine să vomit și îmi astup gura. Îmi trece. Dar ce-aș mai urla! Am senzația că mă aflu într-un avion care este gata să se prăbușească.

Îmi voi vedea copiii cât de des pot, dar îmi vor lipsi lucrurile de-aici. Dezordinea vieții de familie: vocile copiilor cântând versiunea lor scatologică la „The Teddy Bears' Picnic"; clipele în care mă uit la ei privind la televizor prin binoclurile cele noi; noi trei dansând după Rolling Stones, cel mare legănându-se periculos pe măsuța de cafea, celălalt țopăind pe canapea; clipele în care îi văd pe biciclete, îndepărtându-se repede, zbierând; clipele în care se plimbă pe stradă, în plin soare, cu umbrelele deasupra capului, fredonând *Singing in the Rain*. Odată, când cel mic era bebeluș, a vomat într-unul din pantofii mei și n-am observat decât în taxi, în drum spre aeroport.

Dacă vin acasă și nu găsesc copiii, chiar dacă sunt multe lucruri de făcut, mă plimb dintr-o cameră într-alta așteptând să le văd fețele apărând la ușă și lumea să fie reînsuflețită de energia lor haotică.

Ce poate fi mai important? Pierdut în mijlocul vieții, nicăieri acasă, oare pentru ce fel de experiență îmi imaginez că renunț la toate astea? Am experiență emoțională în exces cu bărbați, femei, colegi, părinți, cunoștințe. Citesc, meditez și stau de vorbă de ani de zile. Cum îmi va fi de folos în seara asta? Poate că ar trebui să mă impresioneze faptul că nu m-am legat de lucruri, că sunt destul de degajat și de liber ca să plec mâine dimineață. Dar de ce sunt liber? Firește, libertatea esențială înseamnă să alegi, să nu mai ai nevoie de libertate pentru obligațiile care ne leagă unii de alții – să te implici.

Confuzia asta nu mă va lăsa în pace. Dar ar fi bine să hotărăsc unele lucruri până mâine-dimineață. Nu trebuie să ajung să-mi plâng de milă, cel puțin nu mai mult decât e cazul. Am descoperit că nu mă frustrează stările mele de spirit, ci durata lor profundă și nedeterminată. Dacă nu mă simt prea bine, mă tem de o depresie lungă de un an. Dacă fosta mea prietenă, Nina, devenea distantă sau tăioasă, eram sigur că se îndepărtează permanent de mine.

În seara asta emoția predominantă e teama de viitor. E mai bine totuși să-ți fie teamă de lucruri decât să fii plictisit de ele, și viața fără dragoste e o lungă plictiseală. Poate că mi-e frică, dar nu sunt cinic. Încerc să fiu hotărât. În seara asta, fiți fără grijă, voi pune totul la punct.

Ar trebui să mă gândesc și la ce-mi place în viață și la alți oameni. Altfel voi transforma viitorul într-un pustiu, eliminând orice posibilitate înainte de a se putea dezvolta ceva. E ușor să te sinucizi fără să mori. Din nefericire, ca să ajungi la viitor, trebuie să trăiești prezentul.

Gândindu-mă la toate astea, îmi vin în minte persoane care au fost, parcă, deprimate aproape toată viața și au acceptat o nefericire relativă ca și când așa le-ar fi fost scris. Cât timp mi-au mâncat cu totul numeroasele mele depresii? Cel puțin trei ani. Cred că mai mult decât toată plăcerea mea sexuală la un loc.

Îmi place să mă gândesc la plăcerile unui bărbat singur în Londra, la ce m-ar putea aștepta. Băieții mei ridică ochii în timp ce eu râd în sinea mea. Ieri-seară Victor s-a dus într-un bar, a întâlnit o femeie cu un inel în limbă, care l-a invitat în apartamentul ei din East End. Îi place să fie legată; are tot echipamentul. Piercingul ei îi intră în scrot, ca un melc, cum spune el, cu o bilă de rulment în cap. Ei fac haz că nu mai găsesc cheile. Pe el îl ustură fundul.

Mă sună la o oră imposibilă a doua zi și insistă să ne vedem la micul dejun ca să-mi povestească ce s-a întâmplat. Îi spun că bona și-a pierdut cheful de viață, ca orice bonă, și că e greu să găsești un babysitter la prima oră. Dar ajung în cele din urmă la cafenea, bucuros să ies și să-mi aducă cineva micul dejun, mai degrabă decât să alerg, ca de obicei, cu felii de pâine prăjită cu gem care sfârșesc inevitabil pe covor, cu fața-n jos.

Victor nu uită nici un amănunt.

— Tu ce făceai? mă întreabă politicos, în cele din urmă.

Oftez. Eram într-un trening vechi și beam bere în pat, tușeam, fumam și ascultam la căști unul din ultimele cvartete compuse de Beethoven.

Victor nu s-a mai întâlnit niciodată cu femeia respectivă. De obicei, seara se uită la televizor singur, ținând în poală o farfurie cu cârnați și cartofi prăjiți și cu una sau două cepe murate.

Alt prieten: un contabil alcoolic, durduliu, între două vârste. I-am

invidiat entuziasmul cu care vorbea despre viaţa de care n-avea parte, deocamdată, din cauza căsătoriei. Muncise prea mult ca să se poată bucura îndeajuns de tinereţe la vremea potrivită. Îşi părăseşte soţia, îşi cumpără lenjerie de corp, after-shave, butoni, o brăţară şi vopsea de păr. Vine la mine.

Casc ochii şi gura.

În cele din urmă zic:

— Niciodată n-ai arătat aşa de bine.

— Ca de obicei, mă încurajezi, spune. Mulţumesc.

Ne luăm la revedere şi el începe să cutreiere cluburi de celibatari şi baruri de divorţaţi. Întâlneşte o femeie, dar ea nu vrea să se culce cu el decât în patul conjugal, ca să-şi zgândăre soţul. Întâlneşte alta. Îmi aduci aminte de cineva, îi spune ea; un gropar, după cum se dovedeşte. Prietenul meu, furios, îi răspunde că n-a venit să îi ridice corpul. Îşi dă seama că la vârsta lui îi pasă mai mult decât înainte cu cine îşi petrece timpul. Nu-i mai place acum ce voia atunci. În plus, observă că oamenii devin mai excentrici cu cât înaintează în vârstă şi că trebuie să le accepţi multe.

— Să mă întorc la soţie? mă întreabă.

— Încearcă, îi spun, ca şi când m-aş pricepe.

Dar ea îl priveşte suspicioasă, întrebându-se de ce are părul violet şi dacă nu cumva şi-a scris numele pe brăţară ca să fie recunoscut după un accident. Şi-a dat seama că poate să trăiască şi fără el.

Băieţii au adormit. Îi duc sus, pe rând. Se întind unul lângă altul, sub plăpumi viu colorate. Sunt gata să-i sărut când văd că au ochii deschişi. Mi-e teamă ca nu cumva s-o ia de la capăt. Sunt un părinte permisiv şi mi-e teamă de momentele mele de mânie. Regret întotdeauna orice restricţie inutilă. N-aş vrea să le fie teamă de mine; n-aş vrea să le fie teamă de nimeni. Nu vreau să distrug sau să descurajez ceva în ei. Totuşi, din când în când, vreau să ştie că eu am grijă de ei. Curând sar dintr-un pat în altul. Când se-ndreaptă spre uşă, fiindcă sunt prea obosit să-i mai înşfac, sunt obligat să-mi iau tonul supărat. Nu înţeleg de ce nu le vine să se culce. Luni întregi momentul de vârf al zilei a fost pentru mine anticiparea stării de inconştienţă. Cel puţin ei regretă trecerea fiecărei zile, ca şi mine, în alt fel. În seara asta, băieţii mei şi cu mine vrem acelaşi lucru: mai multă

viață.

— Dacă staţi potoliţi vă citesc, le spun eu.

Se uită la mine neîncrezători, dar găsesc o carte şi-mi fac loc între ei.

Se întind peste mine, înghiontindu-se din când în când.

E o poveste crudă, ca majoritatea poveștilor pentru copii, cu un tăietor de lemne, ca în majoritatea poveștilor pentru copii. Dar, inevitabil, e despre o familie convenţională din care tatăl n-a plecat. Băieţii ştiu atât de bine povestea, încât îşi dau seama când sar un pic sau încerc să inventez ceva. Când nu mai pun întrebări, las cartea, părăsesc camera şi sting lumina. Apoi mă întorc şi-i sărut. Afară le ascult respiraţia. Dacă aş putea sta aici toată noaptea! Apoi îi aud vorbind în şoaptă şi hlizindu-se.

Poveşti vechi; vechea poveste.

De la început, m-am uitat la fetele de la şcoală, la profesoare în special, la femeile din magazine, de pe stradă, din autobuze, de la petreceri şi m-am întrebat cum o fi să fii cu ele şi ce plăceri am putea descoperi. La şcoală, aruncam creionul sub catedra profesoarei ca să mă târăsc dedesubt şi să-i studiez picioarele. Sistemul dezorganizat de învăţământ m-a ajutat să-mi dezvolt un interes entuziast faţă de fustele fetelor – faţă de material, de ţesătură, dacă erau înfoiate, largi sau strâmte şi în ce locuri. Fustele, asemeni cortinelor de la teatru mai târziu, mi-au stârnit curiozitatea. Voiam să ştiu ce-i sub ele. Era o aşteptare, dar şi o posibilitate. Fusta era un obiect intermediar; un lucru în sine şi un mijloc de a ajunge în altă parte. Asta a devenit paradigma cunoaşterii importante pentru mine. Lumea e o fustă pe care vreau s-o ridic.

Mai târziu, mi-am imaginat că pot s-o iau de la capăt cu fiecare femeie. Nu exista trecut. Puteam să fiu o persoană diferită, dacă nu una nouă, pentru o vreme. De asemenea, m-am folosit de femei ca să mă apăr de alţi oameni. Oriunde eram, dacă eram cuibărit lângă o femeie care-mi şoptea că mă doreşte, puteam ţine lumea la distanţă. Puteam să nu mai doresc alte femei. În acelaşi timp îmi plăcea să-mi păstrez drumurile deschise; dorind alte femei, rămâneam departe de vulnerabilitatea şi de susceptibilitatea iubirii pentru una singură. Cunoaşterea profundă ascunde pericole.

Evident, Susan este femeia, în afară de mama, cu care nu pot să fac mai nimic. Dar acum, când sunt sigur că pot vorbi cu femeile fără să-mi fie

teamă să le doresc, nu sunt sigur că pot atinge pe cineva ca pe vremuri – frivol. După o anumită vârstă, sexul nu poate niciodată să fie întâmplător. N-aș putea cere atât de puțin. Ce angajament îți iei punând mâna pe corpul altcuiva sau apropiindu-ți gura de a altcuiva! Alegând pe cineva descoperi o viață întreagă. Și-l inviți să te descopere!

Poate că asta s-a întâmplat cu Nina. Într-o zi o fată trece pe lângă tine și o dorești. M-am gândit de multe ori. Ea și cu mine am retrăit momentul în repetate rânduri, cu bucurie și nedumerire. Îmi amintesc cât de înaltă și de slabă era; și-apoi a fost șocul, șocul violent, când ne-am întâlnit. Ceva din ea a schimbat tot. Dar mai dorisem alte persoane înainte și nu știam nimic despre ea. Ea era din altă lume. După o anumită vârstă, nu vrei ca lucrurile să fie atât de întâmplătoare.Vrei să crezi că știi ce faci. Poate că asta explică ce-am făcut.

Lui Ian, prietenul meu mai tânăr, homosexual, îi plăcea să stea cu mine la ieșirea din stațiile de metrou. Eu mă uitam la grupurile de fete, vara, după ce îmi terminam treaba, pe la amiază. Unele locuri erau mai interesante decât altele. „Un tablou al impotenței“, spunea el. La el nu era nevoie decât de un schimb priviri. Își lua apoi tălpășița, în timp ce eu așteptam, bând câte o cafea. Uneori se culca cu cinci indivizi pe zi, vârându-și brațul până la cot în bărbați ale căror fețe nu le vedea niciodată. În fiecare seară erau orgii la care putea merge.

— N-am înțeles niciodată de ce voi, heterosexualii, faceți atâta caz de infidelitate, spunea. E doar sex.

— Sexul înseamnă ceva, răspundeam. Dar ce? adăugam. Firește, ca să existe frumusețe trebuie să fie și mister.

— Când sunt alți oameni întotdeauna există mister, venea răspunsul lui.

Susan a și pus masa. Deschid sticla de vin și umplu paharele. Bărbatul de la magazin a spus că-i un vin ușor de băut. Zilele astea orice mi se pare ușor de băut.

Susan aduce mâncarea la masă. Mă uit peste ziar. În timp ce mănâncă, dă drumul la televizor, își pune ochelarii și începe să se uite la un serial.

— Doamne, spune ea când se întâmplă ceva mai deosebit.

Îmi plesnește capul. La urma urmei, dacă vrea o dramă domestică, poate

să se uite.

Dar eu mă uit în altă parte, la un copac din grădină, la o gravură de pe perete, căutând ceva frumos sau făcut cu grijă. Am ajuns să urăsc televizorul şi alte asemenea mijloace de comunicare. Eram tânăr când lumea rock'n'roll-ului – apoteoza superficialităţii provocatoare – reprezenta noutatea. Era ceva rebel care se ridica împotriva convenţiilor şi a morţilor. Şi televiziunea a rămas ceva nou în tinereţea mea – toate lumile acelea licăritoare primite într-o cameră, în timp ce tata mă punea să ţin antena la fereastră, pe vârfuri. Nu treceau câteva luni şi iar apărea ceva nou şi strălucitor: un automobil, un frigider, o maşină de spălat, un telefon. Şi o vreme fiecare lucru nou ne uimea. Îl atingeam şi ne holbam la el cel puţin două săptămâni. Eram ca toată lumea şi înaintea unora. Credeam – nu ştiu de ce – că lucrurile sunt de ajuns.

Acum nu pot să sufăr să fiu bombardat de vulgaritate, de nulitate şi de repetiţie. Am prieteni în televiziune. Vorbesc tot timpul de slujbe şi de salarii, de politica în care sunt implicaţi şi de un public pe care nu-l întâlnesc niciodată. Dar, dacă aprinzi televizorul şi te aşezi aşteptând să vezi ceva reconfortant, vei fi dezamăgit – scandalizat, de fapt, de bruscarea, agresarea şi democratizarea forţată a intelectului. Sting televizorul; protestez împotriva protestului.

Mi se zbate un ochi. Parcă-mi tremură mâinile. Mă simt gol şi nervii mi se zbat, ca şi când m-ar fi străpuns ceva fatal. Corpul meu ştie ce se întâmplă. Dacă acum sunt speriat, mâine îmi va fi mai rău şi poimâine şi răspoimâine la fel. Toate astea în numele unui fel de eliberare. Dar sentimentele îngrozitoare trec după o vreme – ăsta-i unul din lucrurile care le face îngrozitoare.

La universitate am întâlnit o femeie la fel de tristă ca mine, dacă nu cumva mai tristă. Şase ani, înainte s-o întâlnesc pe Susan, am trăit împreună. Acum mi se pare mult. Dar atunci îmi imaginam că va fi timp pentru tot. Dormeam în fiecare noapte în acelaşi pat, găteam şi mâncam împreună. Prietenii noştri credeau că suntem împreună, deşi uneori aveam alţi iubiţi. Cam o dată pe lună făceam sex. Eram în anii '70 şi relaţiile erau nonşalante şi laxe, de parcă s-ar fi stabilit că limitarea impusă de regularitate duce la boală psihică. Bănuiesc că îmi imaginam că dacă n-

aveai copii monogamia nu era necesară.

Țin să spun că mirosul de mimoză îmi aduce aminte de ea. Țin să spun că într-un fel ea va fi întotdeauna cu mine. Dar asta a trecut, iar ea e o iubire adevărată, nejelită.

Dar Nina nu mi-a ieşit din minte. Încă nu-s în stare s-o uit.

Mă forţez să mănânc. Voi avea nevoie de putere în zilele următoare. Dar nici o roşie n-a fost vreodată aşa de rea la gust. Deodată Susan îmi atinge faţa cu vârful degetelor.

— Tu, spune ea.

— Da?

Poate că simte viteza şi tumultul gândurilor mele.

— Doar tu, Jay. E-n regulă. Doar atât.

Mă uit lung la ea. Blândeţea gestului mă şochează. Mă întreb dacă în vreun fel, cumva, mă iubeşte. Şi dacă eşti suficient de norocos să fii iubit ar trebui, firește, să apreciezi aşa ceva. Anticipasem o ceartă. Cu siguranţă asta m-ar scoate din casă în seara asta. Dar ştiu că trebuie să plec cu capul limpede şi nu să ies pe uşă în fugă, înfierbântat, ori cu halucinaţii sau cu gând să omor pe cineva.

În seara asta vreau să fiu supărat doar atât cât aleg eu; nu mai supărat.

Nu-i prima dată când plec. Vedeţi, am mai fugit. În copilărie stăteam la mine în cameră, cu mâinile pe urechi, în timp ce părinţii mei urlau unul la altul, fiind convins că unul din ei îl va omorî pe celălalt şi-apoi se va sinucide. Îmi imaginam că plec ca Dick Whittington, cu o batistă cu picăţele legată de un băţ pe umăr. Dar niciodată nu mă hotăram unde. M-am gândit să plec spre nord, dar *Billy Mincinosul* era unul din filmele mele preferate şi ştiam că nemulţumiţii din nord fugeau în sud când puteau.

Câţiva ani mai târziu, într-o după-amiază mohorâtă, am ieşit din casă cu un prieten şi am luat trenul de la Waterloo până la litoral şi-apoi un feribot până la Insula Wight, unde speram să-l prindem pe Bob Dylan cântând *Subterranean Homesick Blues*. Toată noaptea am stat afară, în burniţă, purtând tricourile tărcate şi blugii roşi şi ne-am întors acasă a doua zi, dezamăgiţi şi speriaţi. Mama ţipa „Ce-aţi făcut?“ când am intrat în casă. Am mormăit „Nu mai fac niciodată, nu mai fac niciodată“.

Am avut dreptate. Toată şcoala a aflat de excursia mea. M-a făcut să

cresc în ochii „hipioţilor“, care mă disprețuiau înainte. M-au invitat la o petrecere unde le-am cunoscut grupul – fete și băieți din cartier, între treisprezece și șaptesprezece ani, care-și petreceau împreună majoritatea serilor și toate weekendurile. Fumau marijuana, „rahat“, cum îi spuneau ei, și luau LSD, chiar și-n ore. Când lipseau părinții, petrecerile erau niște orgii, cu fete și băieți care făceau sex la vedere și își schimbau partenerii. Majoritatea copiilor, ca și mine, fugeau de ceva: de acasă. Am aflat că nu era nevoie să stai cu părinții. Puteai să ieși. Un profesor cumsecade îmi arătase o poezie de Thom Gunn, „În mișcare“, pe care am rupt-o din carte și o țineam în blugi, în buzunarul de la spate. La petreceri stăteam pe dușumea și o declamam. „Ești mereu mai aproape dacă nu stai pe loc.“

Trebuie să pleci.

Iar.

După ce-am strâns masa, Susan se așază să scrie invitații pentru petrecerea băieților. Apoi, făcând o listă de cumpărături pentru săptămâna viitoare, mă întreabă:

— Ce mâncare vrei?

— Nu vreau să mă gândesc acum.

— Ce înghețată îți place acum cel mai mult? De nuci sau de vanilie?

— Nu știu.

— Nu-ți stă în fire să nu te poți gândi la mâncare, zice.

— Nu.

Mă întreb cât de bine o cunosc. Felul în care-și dă capul într-o parte și grimasa pe care o face când se concentrează. Probabil că așa arăta atunci când avea unsprezece ani și dădea un examen. Fără îndoială va arăta așa la șaptezeci de ani, cu aceleași gesturi și mișcări, scriind o scrisoare unuia din băieții noștri.

Ce descriere i-aș face? O imagine tipică ar fi ea adolescentă, trezindu-se devreme ca să învețe la ea în cameră, aplecată la masă, ca acum. Se pregătea de școală, își făcea sendvișurile și ieșea din casă, în timp ce părinții ei dormeau. S-a dus la Cambridge, unde s-a asigurat că-i cunoaște pe cei mai străluciți oameni. În prietenie e la fel de precaută ca în orice altceva.

Deși suntem de-o vârstă, nu pot spune că am văzut-o vreodată

copilăroasă. E o femeie eficace, organizată. Frigiderele și congelatoarele noastre sunt pline de supă, legume, vin, brânză și înghețată; florile și tufișurile din grădină au etichete; hainele copiilor sunt spălate, călcate și împăturite. În fiecare zi avem livrări de ziare, cărți, alcool, mâncare și, adesea, de mobilă. Cărarea din fața casei e un fel de arteră principală pentru industria serviciilor.

În plus, mai vin oameni care ne fac curățenie, ne calcă rufele, au grijă de grădină și tund copacii, plus bone, babysitteri, angajați pe termen lung sau cu ora, ca să nu mai vorbesc de masori, decoratori, specialiști în acupunctură, consilieri financiari, profesori de pian, contabili, uneori dealeri și oameni care organizează toate cele de mai sus și unele care-s mai jos. Când se defectează numeroasele mașinării, vin oameni să le repare, câte unul pentru fiecare din ele. Pe o tablă sunt scrise cu cretă instrucțiunile pentru săptămâna în curs, cu mai multe sublinieri. Susan se gândește tot timpul cum ar putea să îmbunătățească lucrurile. De asemenea, vrea să aibă opinii fondate în legătură cu ultimele filme și cu muzica nouă. În pat citește cărți de bucate.

Fiind dintr-o pătură de jos a clasei mijlocii, crescut la periferie, unde sărăcia și ambiția merg mână-n mână, pot să-mi dau seama cât de bine o duce clasa mijlocie și în ce lume separată, sigilată, locuiește. Are motivele ei să nu vorbească de asta; se simte și vinovată, dar se asigură că are tot ce-i mai bun, o, da!

Așa cum se întâmplă cu orice afacere, în căsătorie se dezvoltă curând o diviziune acceptată a muncii și un set de reguli. Dar indivizii dintr-un cuplu nu sunt niciodată prea siguri dacă joacă amândoi după aceleași reguli sau dacă nu cumva s-au schimbat peste noapte, fără să-și fi spus unul altuia.

Nu spiritul sau frumusețea ei m-au fascinat. N-a fost niciodată o pasiune mare – poate că aici e problema. Dar a fost bine. Mi-a plăcut îndeosebi dexteritatea ei monotonă și felul în care știe să facă față unei situații. Ea nu era neputincioasă în fața lumii, așa cum mă simțeam eu. Era sinceră și hotărâtă; știa cum să pună lucrurile la punct. O invidiez pentru priceperea pe care o are și aș vrea să am jumătate din ea. Cu prețul de a fi slab, îi dau ei posibilitatea să fie puternică. Dacă aș fi și eu puternic și priceput, n-aș

mai avea nevoie de ea şi ar trebui să ne despărţim.

Susan e prea prudentă ca să-şi dorească multă putere, dar la birou e clară şi limpede. Nu-i e greu să-i facă pe cei cu mai puţină încredere să se simtă ineficienţi. Nu ştie cum să-i protejeze de competenţa şi de vigoarea ei şi nu poate înţelege cum pot eu să văd cealaltă faţă. La urma urmei, e mai deşteaptă decât colegii ei şi a muncit mai mult. Ca multor fete crescute să fie bune şi educate, îi place să-i mulţumească pe ceilalţi. Poate de aceea femeile tinere se integrează aşa de bine pe piaţa muncii. Sunt bine-venite în ea. Asta nu înseamnă că Susan nu poate fi nemiloasă, încordată, aşa cum trebuie să fie când îşi ascunde latura mai compătimitoare. Totuşi, ambiţia fără imaginaţie e întotdeauna stângace.

Spre deosebire de mine, ea nu face elucubraţii pe seama splendorilor şi profunzimilor minţii ei. Chiar şi introspecţia i se pare un moft. Gama ei de sentimente e mică; i s-ar părea o ruşine să cedeze stărilor ei de spirit. Prin urmare, păstrează cea mai mare parte din ea ascunsă, fiindu-i teamă de ceea ce ar crede alţii şi mai ales ea însăşi. Pentru că n-a fost niciodată deziluzionată sau dezamăgită – viaţa n-a îngrozit-o niciodată şi nu s-ar prăbuşi psihic niciodată –, ea nu s-a schimbat.

Dar ca să ţină totul în funcţiune poate să fie brutală şi strictă, cu o carapace dură, lipsită de farmec. Trebuie să ai grijă cu ea: plânge rar, dar poate exploda.

Are, de asemeni, un ataşament ciudat faţă de mica aristocraţie şi, când e posibil, faţă de cea mare. Nu mă deranjează un pic de snobism, după cum nu te poţi opune vanităţilor mai accentuate; sunt amuzante. Dar ea are o înclinaţie pentru oricine are un titlu, ca unele fete care ies mai degrabă cu toboşari decât cu basişti. Mi se pare un ataşament greu de înţeles, faţă de o clasă care nici măcar nu e pe cale să putrezească, ci e de-a dreptul neinteresantă. Evident, trebuie să tolerezi tot felul de capricii la ceilalţi, dar ce te faci când nu poţi pricepe cealaltă persoană deloc?

Pot, când am chef, s-o fac să râdă, mai ales de ea însăşi, ceea ce e un fel de dragoste, pentru că ceva din ea a fost recunoscut. Cred că-mi invidiază nepăsarea. Nu ştiu sigur ce altă funcţie am, deşi a avut întotdeauna nevoie de mine. Având o mamă care nu prea mi-a fost de ajutor, o femeie pe care n-am putut niciodată nici s-o vindec, nici s-o distrez, îmi place să fiu o

necesitate.

Dar am fost călcat în picioare pentru că nu am știut ce vreau, pentru că m-am obișnuit să accept lucrurile și mâine-dimineață ne vom săruta și ne vom despărți.

De fapt, uitați partea cu sărutul.

Mi-e teamă de singurătate, mi-e teamă de alți oameni, mi-e teamă…

— Poftim? zic.

Susan vorbește și-mi cere să-mi aduc agenda.

— De ce? zic.

— De ce? Fă-o, te rog. Fă-o, pur și simplu!

— Nu-mi vorbi așa. Ești așa de aspră.

— Sunt prea obosită ca să mă cert pentru niște agende. Copiii se trezesc la șase. Trebuie să stau la lucru toată ziua. Ce faci după-amiază? Cred că dormi!

— Nu ești atât de obosită încât să nu mai poți ridica tonul, zic.

— E singurul fel în care pot să te fac să faci ceva.

— Nu, nu-i singurul.

— Mă oboseşti.

— Și tu pe mine.

Aș putea s-o lovesc. Atunci ar ști. Dar acasă trebuie să mă port cu tact.

Totuși sunt gata să-i spun: „Susan, nu înțelegi, nu vezi că din toate nopțile petrecute împreună, asta-i ultima – ultima din toate?“

Mânia mea, stăpânită de obicei, poate fi crudă și răzbunătoare. Îmi vine să spun ce am de gând într-un asemenea moment, ca să am o satisfacție ușoară.

Totuși, ar trebui să fiu satisfăcut. Nu vreau să descopăr în seara asta că Susan și cu mine ne potrivim într-adevăr.

— Bine, bine, așa fac, spun eu pe șoptite.

— În fine.

Dau din cap spre ea.

Uneori accept ce vrea Susan, dar într-un fel absurd, parodic, sperând că-și va da seama cât de ridicolă mi se pare. Dar ea nu-și dă seama și, spre enervarea mea, e mulțumită când cooperez.

Stau în fața ei cu agenda în mâini, răsfoindu-i paginile. După ziua de azi

paginile sunt albe. Am lăsat spațiu pentru tot restul vieții.

— Arată bine copiii, nu? spune.

— Sunt fericiți și sănătoși.

— Îi iubești, așa-i?

— Cu pasiune.

Pufnește.

— Nu pot să-mi imaginez cum ai putea face ceva cu pasiune.

Îmi spune că de-abia așteaptă ieșirea pe care am plănuit-o pentru weekend. Vom sta la hotelul de țară unde am fost cu mai mulți ani în urmă, când aștepta primul copil. Era cald. Am dus-o cu barca pe lac. Am mâncat midii și-am citit ziarele pe plajă. Vom fi doar noi, fără copii, și vom putea sta de vorbă.

— Ce cărți ar trebui să citim? mă întreabă.

— Găsesc ceva la mine în birou mai târziu, îi spun.

— O să ne facă bine să ne odihnim. Știu că s-au strâns prea multe în ultima vreme.

— Crezi?

— Ești sumbru. Dar… putem sta de vorbă.

— Despre ce?

— Despre toate astea, spune ea, dând din mâini. Cred că avem nevoie.

Se stăpânește.

— Erai așa de tandru. Ești încă, cu copiii.

Îmi aduce aminte că lângă hotelul de țară sunt poteci și castele.

— Și, te rog, o să-ți aduci aminte să-ți iei aparatul de fotografiat de data asta?

— O să încerc.

— Nu ești numai nefolositor, dar nici nu vrei să faci poze cu mine, nu-i așa?

— Uneori vreau.

— Nu, nu vrei. Nu te oferi niciodată.

— Nu, nu mă ofer niciodată.

— E groaznic. Ar trebui să ai una pe birou, cum am eu o poză de-a ta.

— Nu mă interesează fotografia. Și tu nu ești la fel de vanitoasă ca mine.

— Așa-i.

Umblu de colo-colo cu băutura, agitat. Ea nu observă. Pentru ea, e doar o altă seară.

Teama e un lucru pe care-l recunosc. Copilăria mea încă mai miroase a teamă; ore, zile și luni de teamă. Teama de părinți, mătuși și unchi, vicari, poliție și profesori, teama de a nu fi lovit, ofensat și înjurat de alți copii. Teama de a nu intra-n bucluc sau de a nu fi descoperit și teama de a nu fi pedepsit, plesnit, ignorat, încuiat în casă, încuiat pe dinafară, ca și teama de celelalte pedepse numeroase care veneau orice încercai. Mai e și teama de ce voiai, urai sau doreai; teama de propria ta mânie, teama de represalii și de anihilare. Există obiceiuri, convenții și moralitate, și teama de ce ai putea deveni. Nu-i de mirare că te obișnuiești să faci ce ți se spune în vreme ce faci un loc sigur în tine însuți și trăiești o viață secretă. Poate că de aceea fascinează atât de mult povestirile cu spioni și cu vieți duble. Cu siguranță e o minune că nimeni nu face niciodată ceva original.

Bag de seamă că iar îmi vorbește.

— Apropo, a sunat Victor.

— Da? A lăsat vreun mesaj?

— Voia să știe când vii.

Se uită la mine.

— Bine. Mulțumesc.

Peste puțin timp spune:

— De ce nu vezi mai mulți oameni? Adică oameni potriviți, nu numai pe Victor.

— Nu suport distracția. Viața mea interioară e prea ocupată.

Ar trebui să adaug: am destule voci de ascultat, înăuntru.

— Nu pot să-mi imaginez la ce te tot gândești, zice. Apoi râde. N-ai mâncat mult. Îți sunt largi pantalonii. Mereu cad de pe tine. Arăți ca un zidar.

— Îmi pare rău.

— Îți pare rău? Nu spune că-ți pare rău. Sună jalnic.

— Uneori sunt.

Mormăie. După câteva clipe se ridică.

— Pune vasele-n mașină. Nu le lăsa deoparte ca să le spăl eu.

— Le pun în maşină când sunt gata.

— Adică niciodată. Apoi adaugă: Vii sus?

Mă uit la ea iscoditor şi cu interes, întrebându-mă dacă se referă la sex – cred că-i mai mult de-o lună de când am făcut ultima oară – sau dacă vrea să citim. Îmi plac cărţile, dar nu vreau să mă dezbrac pentru una din ele.

— Numaidecât, zic.

— Eşti aşa de îndărătnic.

— Oare?

— E din cauza vârstei.

— Cred că asta e.

Oamenii mari îmi spuneau în copilărie: „E doar o fază.“

Pentru unii oameni – cred că pentru budişti – viaţa e doar o fază.

Asif nu suportă weekendurile. Uneori îi văd familia pe chei, duminică dimineaţă, copiii cu caschete galbene în spatele bicicletelor celor mari, ducându-se la picnic. La universitate era cel mai strălucit din anul nostru şi a fost văzut ca un martir pentru că a ajuns profesor.

Dar niciodată n-a vrut altceva. La puţin timp după ultimele examene el şi Najma s-au căsătorit. Unul din copii a stat luni de zile în spital şi a avut noroc că a scăpat. Asif aproape şi-a pierdut minţile din cauza asta. Copilul pare să-şi fi revenit, dar Asif nu poate să uite ce era să piardă.

Nu vine des în oraş; înghesuiala şi zgomotul îi fac capul să vâjâie. Dar când mâncăm de prânz ca doi prieteni vechi insistă să ne întâlnim în centrul oraşului. De la gară îl duc în locuri zgomotoase unde sunt tinere în haine strâmte.

— La ce galerie de artă m-ai adus, spune el, frecându-şi mâinile. Aşa îţi petreci viaţa?

— O, da!

Îi vorbesc de însuşirile fetelor şi-l anunţ că preferă bărbaţii maturi.

— Există aşa ceva? Şi eşti sigur? Le-ai încercat pe toate?

— Aşa am de gând. Şampanie?

— E perfect.

— Trebuie să comand o sticlă.

Vorbim de cărţi, de politică şi de prietenii comuni de la universitate. L-am făcut să spună că se întreabă cum ar putea fi corpul altcuiva. Dar apoi

îşi imaginează soţia, care se ocupă de flori, aşteptându-l. Spune că o vede de cealaltă parte a patului în neglijeu, cu cei trei copii dormind între ei.

Mi-aduc aminte că mi-a spus cât de mult îi place să-i dea limbi. Stă şi plescăie ore în şir, după atâta vreme, şi se întreabă dacă sufletul lui va ieşi prin urechile ei. Îşi masează unul altuia picioarele cu ulei de nucă de cocos. În seră au scaunele unul în faţa celuilalt. Când nu vorbesc de copii sau de problemele importante ale zilei, citesc Christina Rossetti cu voce tare.

— Peste cinci ani, spune, schimbăm casa!

Când tânjeşte – nu-i nătărău –, tânjeşte după ceea ce are deja, să joace crichet în aceeaşi echipă ca fiul său, după un iaz cu broscuţe în grădină şi după o excursie la Marele Canion. E uşor să râzi de fericirea burgheză. Ce alte feluri sunt? Asif e un om rar, căruia nu-i e teamă să-şi recunoască bucuria.

Într-o după-amiază m-am dus la el acasă să-mi iau copiii. În timp ce ei se jucau în grădină, Najma desena cu creioane colorate la masa din bucătărie. Îmi place să mă uit la creioane şi să mâzgălesc cu ele pe coli mari de hârtie colorată. Dar seninătatea mă face să mă simt nelalocul meu, nu ştiu de ce. Nu puteam sta liniştit pentru că voiam să o sărut şi s-o împing în dormitor. În felul acesta zdrobeam totul, după cum mi se părea, sau încercam să văd ce era acolo, care era secretul.

Fericirea lui Asif mă exclude. După un timp, putem doar să zâmbim unul la altul. Nu pot să-l înţeleg, ca pe Victor. Pe mine mă fascinează nefericirea şi rănile. Atunci pot pricepe şi pot fi de folos. O atmosferă de depresie generală şi de beznă călâie mă face să mă simt în largul meu. Dacă aveţi o tendinţă spre depresie, nu veţi duce niciodată lipsă de un prieten.

Dacă aş putea măcar să văd iar faţa ei. Dar n-am nici măcar o fotografie.

Pentru Aristotel scopul vieţii e activitatea de succes sau fericirea, care pentru el nu poate fi despărţită de plăcere, deşi nu-i acelaşi lucru. Nefericirea mea nu ajută pe nimeni; nici pe Susan, nici pe copii, nici pe mine însumi. Dar poate că fericirea – condiţia aceea în care e împlinire când ai tot, inclusiv muzică – e un gust dobândit. Cu siguranţă, n-am

dobândit-o în casa asta. Poate că n-am căutat-o sau nu mi-am permis s-o simt. Fără îndoială ocazii au fost. În după-amiaza aceea, când… Feţele lor zâmbitoare. Mâna ei în timp ce…

Totuşi perdelele de catifea, brânza fină, munca pasionantă şi băieţii care aleargă sprinţari – nu sunt de ajuns. Şi dacă nu sunt, nu sunt. Nu poţi trăi cu aşa ceva. Lumea e creată de imaginaţia noastră; ochii noştri o însufleţesc, în timp ce mâinile noastre îi dau formă. Dorinţa o face să prospere; sensul e ce pui în ea, nu ceea ce extragi. Poţi să vezi doar ce eşti dispus să vezi şi nimic mai mult. Trebuie s-o înnoim.

Asif e integru, are principii. Fără să fie pompos, nu-i e ruşine să spună ce crede. A refuzat tot cinismul anilor ’80. Convingerile îi dau stabilitate, sens şi un centru. Ştie unde este; poate mereu să recunoască lumea. Dar de ce oamenii buni la capitolul familie trebuie să fie plini de ei şi să presupună că ăsta e singurul mod de a trăi, de parcă toţi ceilalţi ar fi nepotriviţi? De ce nu pot fi acuzaţi că sunt slabi la capitolul promiscuitate?

Şi eu sunt integru, n-am nici o îndoială. E greu de explicat. Cred că el îmi cunoaşte cinstea deosebită, fără să fie nevoie s-o demonstrez. Presupun că vreau să fiu loial faţă de altceva acum. Sau faţă de altcineva. Da; eu însumi. Când a început să meargă prost cu Susan? Când am deschis ochii; când am hotărât că vreau să văd.

Acum câteva luni am fost la el în birou şi i-am cerut să-i spună lui Susan că am fost cu el când fusesem cu Nina.

A fost îngrozit.

— Dar nu-mi cere să fac aşa ceva.

— Cum?

— Să mint pentru tine, mi-a zis.

— Nu suntem prieteni? E o minciună practică. Susan se îndoieşte de mine. Se simte nefericită.

A clătinat din cap.

— Prea te-ai obişnuit să faci ce vrei. O faci nefericită.

— Mă interesează altcineva, i-am spus.

— Cine?

I-am spus puţine lucruri despre relaţiile mele; îşi imagina nişte legături

așa de fabuloase, încât n-am vrut să-l deziluzionez. Odată mi-a spus: „Mi-aduci aminte de cineva care nu citește niciodată decât primul capitol dintr-o carte. Niciodată nu descoperi ce urmează.“

Mi-a pus niște întrebări, din care prima a fost: „Câți ani are?“

I s-a citit repulsia pe față, de parcă ar fi încercat să înghită lapte acru.

— Atunci e doar sex.

— Exact, i-am spus.

— Dar căsătoria e o bătălie, o excursie teribilă, un anotimp în infern și o rațiune de-a fi. Trebuie să fii înzestrat în toate domeniile, nu doar în cel sexual.

— Da, am zis, plictisit. Știu.

O, să fii înzestrat în toate domeniile!

După o anumită vârstă doar anumitor oameni, în anumite situații, le dăm voie să se iubească. În ultima vreme, mama glumește că vrea un bărbat mai tânăr și chiar se uită la băieți pe stradă și spune: „E drăguț.“ Îmi dă fiori. Bunica, la optzeci de ani, și-a găsit un iubit, cu care se ținea de mână. A început să se dea cu parfum și să poarte cercei. Credea că vom fi încântați că nu mai e singură. Ce nevoie acută de convenții stricte au chiar și cei mai rebeli dintre noi! Dar opera preferată a lui Asif e *Don Giovanni*, iar *Anna Karenina* și *Doamna Bovary* sunt romanele lui preferate. Testamente de foc și de trădare, toate!

Lumea nu vrea să ai parte de multă plăcere; crede că nu-ți face bine. Ai putea începe să ți-o dorești tot timpul. Cât de nepotolită e dorința! Diavolul ăsta nu doarme și nu stă nemișcat niciodată. Dorința e neastâmpărată și nu corespunde idealurilor noastre, de aceea avem atâta nevoie de ele. Dorinței nu-i pasă de strădania umană și face ca ea să merite osteneala. Dorința e anarhistul inițial și agentul sub acoperire – nu-i de mirare că oamenii vor să fie arestată și ținută într-un loc sigur. Și chiar când credem că ținem dorința sub control, ea ne dezamăgește sau ne umple de speranță. Dorința mă face să râd pentru că-și bate joc de noi toți. Totuși, mai bine așa decât să fii fascist.

Când am abordat subiectul despărțirii, în abstract, Asif a spus: „Pot să mai înțeleg de ce își părăsește cineva soția, dar nu înțeleg cum ar putea cineva să-și lase copiii. Pentru mine chiar mersul la lucru e un fel de

Alegerea Sofiei.“

Bărbaţii sunt cei care trebuie să plece. Ei sunt acuzaţi de asta, aşa cum voi fi eu. Înţeleg necesitatea acuzaţiei – ideea că cineva ar fi putut, dacă ar fi vrut, dacă ar fi avut curaj sau simţul datoriei, să se poarte altfel. Trebuie să existe undeva o încălcare morală intenţionată mai degrabă decât anarhie, pentru a păstra ideea de dreptate şi sensul în lume.

Poate că Asif va considera asta ca pe moartea unei cunoştinţe – ce necugetat a fost să moară. Cu siguranţă nu-i o greşeală pe care ar face-o de la sine cineva! Va tremura şi se va bucura că nu i s-a întâmplat lui. Apoi va contempla broscuţele.

Te-ai rezemat de spătarul scaunului. Am mers acolo, în locul ales la întâmplare în Soho. L-am căutat azi de dimineaţă, ca să-mi aduc aminte. Într-un fel, speram că te voi găsi stând acolo, aşteptându-mă.

În ziua aceea, cufundaţi în propria noastră dilemă, abia dacă ne-am vorbit. Apoi ţi-ai dat părul după urechi ca să-ţi pot vedea faţa.

Mi-ai spus: „Dacă mă doreşti, iată-mă. Poţi să mă ai.“

Tu poţi să mă ai, tu poţi.

Dar asta era înainte.

Scaunele confortabile, covoarele vechi, metrii de cărţi, tablourile numeroase şi grămezile de CD-uri creează o tăcere liniştitoare. Întotdeauna am avut o cameră sau un birou ca acesta.

Citesc şi fac însemnări aici, acasă nu lucrez. În ultimii zece ani am închiriat un birou la o staţie de autobuz mai încolo, un loc cât se poate de simplu mobilat, cu vedere spre casa scării, plină de umezeală. Lucrez în reprize scurte, fără întrerupere, la adaptări sau scenarii originale pentru televiziune şi pentru cinema. Mă plimb mult încoace şi-ncolo când nu ies pe stradă.

Sunt mai degrabă inginer decât artist, deşi pe măsură ce mă perfecţionez descopăr că pun mai mult din mine în povestiri decât înainte. Îmi place să am o muncă mai dificilă în zilele noastre. Dar, până ajung să scriu ceva, cea mai mare parte din film e deja gata. Îţi trebuie ceva talent ca să pui scenele potrivite în ordinea potrivită. Organizarea într-o muncă e mai importantă decât cred oamenii. Dacă scriitorii din trecut s-ar fi gândit că

în viitor toate povestirile scrise vor fi ecranizate, acest lucru i-ar fi scutit de mult efort pe cei ca mine. Asif spune că asta înseamnă să faci zgură din aur.

Îmi scot geanta de weekend din dulap şi o deschid. Mă holbez în ea şi-apoi mi-o aşez pe cap. Ce iei cu tine când nu te mai întorci? Arunc o carte în geantă – ceva de Strindberg, la care lucrez – şi-apoi pun cartea înapoi în raft.

Rămân o groază de timp în picioare, uitându-mă în jur. Mi-e teamă ca nu cumva să mă fac prea comod în propria-mi casă, de parcă, odată aşezat, îmi voi pierde dorinţa de schimbare. Deasupra biroului e raftul pe care îmi ţin premiile şi distincţiile. Susan spune că din cauza raftului camera arată ca o sală de aşteptare la dentist.

Un inventar, poate.

Biroul – pe care mi l-au cumpărat părinţii când dădeam bacalaureatul – l-am cărat dintr-o locuinţă clandestină în alta, prin case unde stăteam în comun şi apartamente închiriate, până a ajuns aici, prima mea proprietate. Luam o decizie importantă când făceam un amanet. De parcă n-aş mai fi putut să mă „mut“ iar.

Biroul îl las băieţilor. Şi cărţile? Nu pot nici să le recitesc, nici să le arunc. Am stat destul timp cu faţa cufundată într-o pagină, făcându-mi datoria şi, în acelaşi timp, de plăcere, căutând un sprijin pe care numai o persoană vie ţi-l poate da. Adesea, în tinereţe, am făcut greşeala să mă apuc de o carte de la început şi s-o citesc în întregime până la sfârşit.

O vreme am fost un fel de marxist, deşi nu mai pot să-mi aduc aminte de diferenţele dintre categorii – gramscişti, leninişti, hegelieni, maoişti, althusserieni. Pe-atunci, diferenţele subtile erau la fel de importante ca, să zicem, diferenţa dintre a spânzura pe cineva sau a-l împuşca.

Îmi plăcea mult şi istoria: E.P. Thompson, Hobsbawm, Hill. Aveam un unchi care şi-a dat masteratul în istorie romană la o vârstă mijlocie şi ani de zile i-a memorat pe „clasici“. Totuşi, la sfârşitul vieţii, în afară de faptul că nu putea să-şi aducă aminte nici a zecea parte din ea, nu-şi putea aminti de ce încercase să înveţe aşa ceva şi la ce-i folosea.

Aţi putea spune că fără cultură generală nu poţi înţelege nimic. Dar cultura generală nu mă ajută cu nimic în seara asta. Nu-mi pot reprima

sentimentul de singurătate și dorul de ducă.

Trebuie să fac ceva. Dar ce?

Și, mai ales, de ce?

La universitate locuiam în apartament cu un prieten, un bărbat chipeș, inteligent, care stătea zile întregi la o masă cu un singur pachet de țigări ca ocupație. Oamenii intrau și ieșeau din apartament; puteau fi necăjiți sau nefericiți sau aveau nevoie de emoții, de sex. Totuși, el continua să stea acolo. Nu știu dacă era deprimat, indiferent sau stoic. Dar îl invidiam. Nu căuta nimic, doar aștepta. Ne-am întrebat amândoi dacă se poate trăi numai cu cereale, mâncând de două ori pe zi, cu o portocală la prânz. Am descoperit că poți supraviețui săptămâni întregi cu un asemenea regim fără să-ți dai peste cap sănătatea, ci doar aspectul. Nu m-ar mira să aflu într-o zi că s-a sinucis.

Dar e de invidiat starea de spirit în care îți păstrezi cumpătul și stai și aștepți în timp ce se potolește furtuna lăuntrică de gânduri insuportabile, după care contempli sfărâmăturile cu o oarecare înțelegere.

Ce mă frământă mai mult ca orice? Faptul că mă lupt cu aceleași întrebări și obsesii și cu aceleași răspunsuri plictisitoare și nefolositoare de atâta vreme, de zece ani încoace, fără să știu mai multe sau fără să am mai puțină nevoie de a ști, ca un hamster pe o roată. Cum pot depăși starea asta? O prăbușire e o realizare, e o evadare. E ceva.

Faci greșeli, o iei pe cărări greșite, deviezi. Dacă ai putea să-ți vezi progresul necinstit ca pe un fel de experiment, fără să-ți dorești o siguranță imposibilă – nu se întâmplă nimic interesant dacă nu îndrăznești – ai putea dobândi un fel de liniște.

Bineînțeles, poți să faci experimente cu propria ta viață. Poate că n-ar trebui s-o faci cu viața altora.

Îmi place, la amiază, să merg pe jos până la școală cu băieții mei pletoși, târându-i după mine și glumind cu ei. Dar de îndată ce ajungem pe terenul de joacă victorian, mirosul și privirea insistentă a profesoarei – i se aude vocea până în stradă – mă fac să cred că e zadarnic. Dacă profesoara mi-ar vorbi cum vorbește cu băiatul meu cel mare, aș pocni-o peste față.

Un bărbat mai curajos ar lua copiii acasă. Dar eu îi las acolo și intru într-un bar liniștit să beau o halbă de Guinness, să citesc ziarul și să fumez o țigară, bucuros că nu sunt în locul lor.

N-am acordat nici o atenție profesoarelor mele din școală. M-au plictisit și m-au speriat, în cazul în care picioarele lor nu erau o oarecare compensație. Dar am început să fiu atent în primele săptămâni la universitate. Trebuia să ajung acasă să citesc cărți de tipul *Învață să înveți* și *Ghidul copiilor pentru…* Când nu mi se impunea nimic și a început să-mi umble mintea, m-am cufundat în Platon, Descartes, Hume, Kant, Marx, Freud, Sartre.

Filozofia era formală, abstractă, relaxantă. Am ales-o pentru că-mi plăcea literatura și nu voiam povestiri roase de teorii. Pentru mine era ca o mâncare care fusese mestecată de alții. Sunt pregătit să studiez iar serios – muzică, poezie, istorie. La vârsta asta, după ce mi-am venit, în sfârșit, în fire, n-am încetat să învăț. Știu că nu-mi mai e rușine de ignoranța mea, nici teamă de a îndrăgi ceva.

La universitate mergeam la teatru de mai multe ori pe săptămână, pentru că prietenii mei erau garderobieri și plasatori la Royal Court Theatre, la National Theatre – deschis de curând – și la Royal Shakespeare Company, în Aldwych. La pauză agățam fete din public. În timpul pieselor mai plictisitoare se strecurau afară și stăteau de vorbă cu mine. Nu mi s-a părut niciodată că bărbatul care e într-o poziție de subordonare îndepărtează femeile. De fapt, pentru unii, cu cât ești mai subordonat, cu atât le pari mai cinstit. Oamenilor le e teamă de prea multă putere la ceilalți. Dar când aveam femeile acestea, n-am știut niciodată prea bine ce să fac cu ele.

Încă stau drept în picioare, dar se mișcă ceva și aș prefera să nu se miște. Da, e vorba de mine. Parcă m-aș legăna.

Stau jos nemișcat câteva clipe, cu capul în mâini, trăgând adânc aer în piept, în speranța unei liniști adânci. Într-una din perioadele noastre agitate, Susan și cu mine am mers la cursuri de yoga într-o sală de la capătul străzii. La cursuri erau multe femei atrăgătoare, majoritatea în colanți strălucitori, așezate în poziții îndrăznețe reflectate în oglinzile lustruite. În asemenea situații, mi-era imposibil să concep absența oricărei

dorințe. În vreme ce sufletele noastre se ridicau către nirvana într-un „oommm“ colectiv, penisul meu se lipea de pantalonii scurți parcă pentru a spune „Nu uita că și eu sunt mereu aici!“. Eliberarea sexuală este cel mai înalt misticism pe care-l pot atinge majoritatea oamenilor.

La dracu’, las tot aici. Băieții mei, umblând prin camera asta părăsită, vor descoperi poate, din greșeală, comorile de care au nevoie.

După orele de școală sau de colegiu, la mine în cameră, îngrămădeam discurile de muzică clasică ale tatei pe axul pick-upului meu și simfoniile răsunau, una câte una, până la cină. Pe-atunci era ceva rebel să-ți placă o muzică dacă nu era una care să sune cu atât mai bine cu cât o ascultai mai tare.

Apoi, nefiindu-mi somn, stăteam la biroul meu, înconjurat de rafturile de cărți ale tatei, și mă ridicam și dădeam jos câteva volume. Tata, asemeni celorlalți vecini, își cheltuia cea mai mare parte din energia de peste zi cu o muncă nesatisfăcătoare. Timpul era prețios și m-a făcut să-mi fie teamă de irosirea lui. Dar răsfoind și rumegând la biroul meu, mi-am imaginat că a nu face nimic e adesea cel mai bun mod de a face ceva.

Îmi va părea rău că nu pot să mă mai bucur de camera asta. Pentru că, deși nu m-a învățat niciodată cineva arta singurătății, ci a trebuit s-o învăț singur, mi-a devenit tot atât de necesară ca Beatleșii, săruturile pe gât și blândețea. Aici pot să-mi urmez viteza gândurilor când citesc, scriu, cânt, dansez, mă gândesc la trecut și pierd timpul. Aici mi-am analizat intuiții simțite nedeslușit și am surprins idei neclare, dar apăsătoare. Mă refer la plăcerea de a nu vorbi, de a nu face și de a nu dori nimic în afară de a te cufunda în tine însuți.

În camera aceasta, noaptea târziu, când ea și copiii erau adormiți și eu stăteam și ascultam strada, mi-am dat seama cât tânjeam după atingere și hrană. N-am găsit niciodată un mod de a trăi o leneveală dulce cu Susan. Ea are o minte ocupată. Poți să vrei să admiri pe cineva care trăiește cu vigoare și spirit. Dar e disperare în activitatea ei, de parcă munca o ține întreagă. În unele privințe, vreau mai puțin decât totul.

Știu câtă nevoie au băieții de tații lor. Mă țineam de tata când făcea turul librăriilor, se urca pe scări și stătea în picioare pe trepte ca să dea jos volume mucegăite. „Hai să mergem, hai să mergem“, îi spuneam.

Cum ne inundă trecutul cu totul. Trăim toate zilele vieții în același timp. Scriitorii preferați ai tatei sunt încă favoriții mei, în mare parte europeni din secolul al nouăsprezecelea, mai ales ruși. Personajele Goriot, Vronski, Ranevskaia, Nana, Julien Sorel sunt o parte din mine. Voi da băieților exemplarele tatei. Tata mă ducea să văd filme de război și meciuri de crichet. De fiecare dată când apăream la el în cameră i se lumina fața. Îi plăcea să mă sărute. Ne-am ținut companie unul altuia ani de zile. El, mai mult decât oricine, era cel cu care voiam să mă căsătoresc. Voiam să merg, să vorbesc, să râd și să mă îmbrac ca el. Băieții mei sunt la fel cu mine, repetă fraze de-ale mele cu vocile lor subțirele, se uită la mine cu admirație și se bat pe locul de lângă mine. Dar îi părăsesc. Oare ce-ar crede tata despre asta?

Pe Nina o stânjeneam în privințele în care tata mă stânjenea pe mine. Nu citesc încă ziare cu mănuși, cum făcea tata, ca să nu se murdărească pe degete. Dar cunosc mulți vânzători prin apropiere și le bat în fereastră când trec pe lângă ei și mă opresc și le pun întrebări personale despre nimicuri din viață. Tata invita în casă orice fanatic religios în trecere cu o geantă plină de broșuri și intra în dezbateri însuflețite.

Dar îmi lipsește bunătatea lui. E cea mai dulce dintre virtuți, mai ales de vreme ce nu-i considerată o calitate morală, ci un dar. Nina îmi spunea mereu că sunt bun; spunea că sunt bărbatul perfect pentru ea și că am tot ce-și putea dori. Ar mai spune-o încă?

Băiatul meu cel mic, cu nasul vârât în încheietura mea, când ne plimbam împreună pe stradă săptămâna trecută, mi-a spus: „Tati, miroși a tine.“

La revedere, trebuie să plec.

Tata, care a murit în urmă cu șase ani, ar fi fost îngrozit de felul în care dau bir cu fugiții. Un asemenea abandon i s-ar fi părut cel puțin nedemn. Susan se ducea la el când ne certam, iar el îi lua apărarea, sunându-mă și spunându-mi: „Băiete, nu fi crud.“ Spunea că ea le „are pe toate“. Ea avea tot ce-mi puteam dori. Tata își părăsise propria mamă la douăzeci și unu de ani și n-o mai văzuse niciodată. Nu aproba ideea plecării și-i plăcea să fie cavaler. Nu înțelegea că femeile pot să-și poarte singure de grijă. Bărbatul avea putere și trebuia să fie protector.

Tata credea şi în loialitate. Pentru el, dacă erai acuzat de lipsă de loialitate, era ca şi când ai fi fost făcut hoţ. Dar faţă de ce ar fi fost loial? În fond, când ai nevoie, poţi mereu găsi ceva de care să te legi printr-o credinţă încăpăţânată. Probabil el ar fi fost loial ideii de loialitate în sine, de teamă că fără ea lumea ar fi fost prădată de compasiune şi individul ar fi fost vulnerabil.

Tata a fost funcţionar public, şi a lucrat mai târziu ca secretar la Scotland Yard, la poliţie. Dimineaţa şi în weekenduri scria romane. Cred că a scris cinci sau şase. Câteva din ele au fost apreciate de editori, dar nici unul n-a fost tipărit. Nu erau nici foarte proaste, nici foarte bune. N-a renunţat niciodată; asta îşi dorise întotdeauna să facă. Cartea de pe noptiera lui avea pe copertă imaginea unui scriitor între două vârste, care stătea pe o grămadă de cărţi, cu o maşină de scris portabilă pe genunchi. Era *Call It Experience*, de Erskine Caldwell. Sub numele autorului era scris: „Dezvăluie secretele vieţii particulare şi succesele literare ale unui mare scriitor.“ Scriitorul chiar părea experimentat; văzuse multe şi era gata să continue. Era rezistent. Tipul ăsta de scriitor era.

Eşecul a întărit hotărârea tatei. Aş spune că era în acelaşi timp şi curajos, şi necugetat. Voia ca eu să fiu medic şi chiar m-am gândit la asta, probabil doar pentru că-l admiram pe Cehov şi tatei îi plăcea Somerset Maugham. În cele din urmă tata mi-a spus că n-avea sens să mă apuc de ceva care nu-mi va face plăcere tot restul vieţii. În privinţa asta dădea dovadă de înţelepciune. Am fost competent şi-am avut succes câţiva ani după ce-am terminat facultatea. Mă pricepeam; pur şi simplu mă pricepeam. Nu ştiam dacă era vorba de iscusinţă, de vreun secret sau de talent. Amândoi eram nedumeriţi. Arta e uşoară pentru cei care o pot face şi imposibilă pentru cei care nu o pot face.

Ce mi-a arătat viaţa tatei? Că viaţa e o luptă, că lupta asta nu te duce nicăieri şi nu-i nici recunoscută, nici recompensată. E puţină plăcere în căsătorie; e nevoie de multă răbdare, ca pentru o slujbă pe care o urăşti. Nu poţi nici să renunţi la ea, nici să te bucuri de ea. Şi el, şi mama au fost frustraţi, nici unul din ei nefiind în stare să găsească o cale de a avea ce-şi doreau, orice ar fi fost. Totuşi, îşi erau loiali şi fideli unul altuia. Neloiali şi necredincioşi faţă de ei înşişi. Sau înţeleg eu greşit?

Îmi trec mâna peste CD-urile stivuite pe orice suprafață la îndemână. Muzică clasică, din toate perioadele, cu sumbrul Beethoven, Dumnezeul meu; jazz, mai ales din anii ’50; blues, rock’n’roll și pop, îndeosebi de la jumătatea anilor ’60 și începutul anilor ’70. Mult punk. Cred că din cauza urii pe care mi-o stârnea. E o muzică de valoare, dar n-ai vrea s-o asculți.

Victor nu prea are muzică la el acasă. De asemenea are puține cărți. Avea în casă Biblia și nimeni n-o citea, nici măcar Cântarea Cântărilor. Acum merg cu el în magazine de muzică și se uită prin CD-uri. „Cine-i ăsta? Asta ce e?“, zice el.

Are o neputință simpatică, ce mi-a stârnit entuziasmul. L-am dus să-l vadă pe prietenul meu care are un magazin. A cumpărat un costum albastru precum cerul care, cu siguranță, șochează, dar nu scandalizează, cu excepția anumitor spelunci ordinare. Și-a vopsit părul. Ar putea semăna cu un viezure, dar cu cercelul n-am fost de acord. Potolindu-mi voioșia, însă, aș spune: orice pas înainte pe calea înțelepciunii cere o doză mare de nerușinare.

În anii ’50, un cuplu din pătura de jos a clasei mijlocii nu s-ar fi gândit la despărțire. Părinții mei au rămas în aceeași casă toată viața. Mama era acolo doar parțial. Stătea aproape toată ziua, inertă și obeză, pe scaunul ei. Abia dacă vorbea – mai mult ca să se certe; nu atingea niciodată pe nimeni și plângea adesea, urându-se pe ea însăși și urându-ne pe toți: o bucată de moarte vie. Nu se spăla; erau pânze de păianjen în toate camerele; farfuriile și tacâmurile erau soioase. De-abia dacă ne schimbam hainele. Orice efort era un motiv de supărare și intra în panică pentru orice, de parcă totul ar fi stat să se prăbușească. Din când în când erau crâmpeie de viață, un zâmbet sau o glumă, chiar o conversație. Dar acestea erau rare și ea era distrusă. Multă vreme am avut sentimentul ciudat că-mi aducea aminte de cineva cunoscut.

Într-un fel, își dădea seama de asta.

Spunea că e „egoistă“, deoarece capul o durea în asemenea măsură, încât nu se putea gândi decât la ea însăși. Nu știa să se bucure de prezența altora, de lume sau de propriul ei corp. Mi-era teamă să mă apropii de ea. Cu o asemenea mamă nu știai niciodată dacă te va goni sau dacă își va întinde brațele ca să te sărute. Existența mea o tulbura. Fiind o povară, nu-

i puteam cere nimic. Dar dacă ea nu ținea la mine, eu am făcut-o să se îngrijoreze. Și m-am îngrijorat din cauza îngrijorării ei. Neliniștea ne-a legat pe unul de altul cu cătușe. Cel puțin aveam ceva în comun.

Când am fost nominalizat la Oscar și am sunat-o să-i spun, a zis:

— Trebuie să bați atâta drum până-n America? E departe.

— Mulțumesc pentru că-mi porți de grijă.

Când am mai crescut, aveam puțini bani. Tata a refuzat să-și caute altă slujbă și n-a vrut să se mute în altă parte a țării. Nimic nu se putea întâmpla până ce nu „punea el mâna“. Mama a trebuit să-și caute de lucru. A fost femeie de serviciu la cantina unei școli; a muncit în fabrici și în birouri; a lucrat într-un magazin. Cred că era mai bine pentru ea să aibă obligații și să mai vadă alți oameni decât să stea acasă.

În ziua în care m-am mutat cu prietena mea cea tristă în Londra, m-am dus să-mi iau lucrurile de acasă. Mi-am închipuit că va fi prima și ultima oară când voi pleca de acasă. Nu știam că va deveni un obicei. Părinții stăteau în fotolii, uitându-se cum îmi car CD-urile. Ce mai puteau face? Nu ajunseseră din cauza mea neînsemnați?

Dar când fratele meu și cu mine am plecat, părinții au început să meargă la expoziții, la cinema, la plimbare, în concedii lungi. Au început să se intereseze iar unul de altul și nu puteau profita îndeajuns de viață. Victor spune că, odată estompate, luminile unei iubiri nu mai pot fi reaprinse, tot așa cum nu poți reîncălzi un sufleu. Dar părinții mei au cunoscut întunericul și au descoperit o nouă intimitate.

Atunci, nu poți și tu să faci eforturi? Susan mă acuză adesea că nu fac nici un efort. Așa-mi spuneau și profesorii, că nu mă concentram. Dar mă concentram. Cred că mintea e mereu concentrată – pentru ceva care o interesează. Fustele, glumele, crichetul și muzica pop, în cazul meu. În ciuda noastră, știm ce ne place, iar erorile și devierile noastre zăpăcite sunt iluminări. Poate că doar ce nu-i căutat merită efortul – ca fața Ninei și ca mângâierile degetelor ei lungi.

Insist să văd faptul că n-o iubesc pe Susan ca pe o slăbiciune, ca pe eșecul și responsabilitatea mea. Dar ce rost are plecarea dacă eșecul ăsta se repetă cu fiecare femeie? Dacă e ca o boală pe care o transmiți oricărei persoane pe care o întâlnești? N-ar trebui să țin o valiză gata făcută lângă

orice uşă în spatele căreia mi-am găsit refugiul?

Nu vreau să mă gândesc la asta.

Valiza mea stă pe podea. Voi avea nevoie de pixuri şi de hârtie în călătoria mea. Nu vreau să pierd controlul asupra nici unei emoţii importante. Îmi voi urmări sentimentele ca un detectiv, căutând indicii pentru delict, scriind aşa cum mă citesc pe mine însumi pe dinăuntru.Vreau o sinceritate absolută care nu implică numai a spune cât de afurisit e cineva. Cum îmi place să scriu ? Cu un creion moale şi cu un penis tare – şi nu invers. Îmi place hârtia de toate felurile: crem, albă, galbenă, groasă, subţire, liniată, simplă. Am în dulapul meu cel puţin cincizeci de caiete. Fiecare din ele, atunci când l-am cumpărat, m-a umplut de încântare faţă de ce ar putea fi spus, faţă de noile gânduri descoperite. Fiecare are o coală de sugativă albă între file şi toate sunt albe în afară de prima pagină, pe care de obicei am scris ceva de tipul: „În caietul acesta voi scrie orice îmi vine-n minte, şi după o vreme voi vedea ivindu-se o imagine a mea, formată din fragmente semnificative…“ Şi-apoi, nimic. Îngheţ, aşa cum ţi se întâmplă când lucrurile devin din ce în ce mai interesante fără temei.

Am încercat să dedic fiecare caiet unui subiect diferit: cărţi pe care le citesc, gânduri despre politică, probleme pe care le am cu mama, cu Susan, cu iubite actuale etc. Dar, când încep, ajung să-mi găsesc de lucru spălând stilouri care curg, umplându-le iar, verificând peniţele şi întrebându-mă de ce nu curge cerneala normal. Puţine instrumente sunt mai rafinate decât un stilou în timp ce alunecă pe o hârtie bună, ca un deget pe o piele tânără.

Dar sunt oarecum făcut pentru mâzgăleala feroce, necontrolată, pe resturi de hârtie, cu pixuri Biro vechi şi cu creioane scurte şi moi.

Când eram copii, ni se cerea uneori să scriem pe tema „Ce am făcut astăzi“. Acum am chef să fac o listă: lucrurile pe care nu le-am făcut astăzi. Lucrurile pe care nu le-am făcut în viaţă.

Mă gândesc la oamenii pe care-i cunosc (mai târziu s-ar putea să le scriu numele într-un caiet potrivit) şi mă întreb care dintre ei ştie să trăiască bine. Dacă traiul e o artă, e una ciudată, o artă totală, şi îndeosebi a plăcerii pline de duh. Forma sa dezvoltată ar implica o serie de calităţi îmbinate: inteligenţă, farmec, noroc, virtute firească, laolaltă cu înţelep-

ciune, gust, cunoaștere, înțelegere și recunoașterea suferinței și a conflictului ca făcând parte din viață. Averea n-ar fi esențială, dar inteligența de a o acumula unde e necesară ar putea fi. Oamenii despre care pot spune că trăiesc cu talent sunt cei care au vieți libere, concepând planuri mărețe și văzându-le îndeplinite. Ei sunt, de asemenea, cea mai bună companie.

Eram cu Victor în barul nostru preferat deunăzi, uitându-ne la fotbal la televizor. El mi-a spus:

— Când mă gândesc cum am stat împreună cu soția mea în toate nopțile și în toți anii ăia serbezi și dificili, nu pot să înțeleg nimic. Poate că era un fel de idealism nebun. Făcusem o promisiune pe care trebuia s-o îndeplinesc cu orice preț. Dar de ce ? N-ar fi posibil ca lumea să-și revină de pe urma sfârșitului căsniciei mele. Credința mea în toate ar fi zdruncinată. Am crezut în ea fără să știu cât de mult credeam. A fost o ascultare și o supunere oarbă, nebunească. Probabil a fost singurul fel de credință religioasă pe care l-am avut. Credeam că am în mine un oarecare radicalism, dar n-am putut zdrobi lucrul care mă lega cel mai mult. Să-l zdrobesc? N-am putut nici măcar să-mi dau seama de el!

Doamne Dumnezeule, învață-mă să fiu nepăsător.

Haide. Mai departe.

Ce poartă fugarii? Asta e important. Ar trebui să fac o listă, cum m-a învățat Susan. Acasă la Victor nu va fi nici un loc potrivit pentru hainele mele. Sunt foarte dificil cu asemenea lucruri. Ar fi mai bine să las cea mai mare parte din ele aici. Dar dacă Susan simte ceva îmi va ciopârți jacheta Vivienne Westwood. Ar fi descurajant dacă mi-ar trece neobservată plecarea – o doză de delir e esențială. Cât despre pantofi, nu pot să iau multe perechi, dar voi avea nevoie de ceva care să fie în același timp și elegant și confortabil, ca să-mi dea încredere în mine.

Am mai multe costume; îl prefer pe fiecare din ele la momente diferite și-mi place să le port la masa de prânz, un eveniment pe care-l aștept cu nerăbdare toată dimineața, pentru că e prima dată din zi când îmi dau seama de alții. Săptămâna asta am chef de cel la două rânduri, cu patru nasturi, cu dungi subțiri. Pantalonii sunt pană, cu buzunare ascunse, în față. Îi port cu mocasini din velur albastru închis. Nu-i ca scos din cutie,

dar când îl port mă simt extraordinar. Sunt sigur că voi fi servit înaintea altora în magazine și că pot să le vorbesc de sus oamenilor. Voi avea nevoie de el pentru toate barurile și restaurantele în care voi merge cu Victor, ca să fac față costumului lui albastru ca cerul. Dar nu pot să umblu așa în fiecare zi. Voi avea nevoie și de alte haine.

Am cumpărat deunăzi un costum maro, ecosez, ceva ușor, de vară, ca să mă înveselesc. Trebuie modificat și îl vor livra în câteva zile. Am cumpărat și cămăși, dar nu pot să-mi aduc aminte câte sau de ce culori. Nu pot să stau aici pentru atâta lucru; va trebui să sun la magazin și să le cer să-mi trimită lucrurile în altă parte. Nici nu pot să le port deocamdată. Și până se face mai cald, voi fi plecat de ceva vreme.

Am dezlipit fotografia semnată a lui John Lennon de pe perete și am strecurat-o în valiza goală. E ceva care trebuie luat. Și câteva CD-uri. Alfred Brendel sau Emil Ghilels? Marvin Gaye sau Otis Redding? Poate că ar trebui să-mi aduc aminte că mă ascund, nu apar pe *Desert Islands Discs*. Totuși tot nu pot să aud începutul de la *Stray Cat Blues* fără să vreau să fac autostopul până în Spania cu o adolescentă. În plus, mai degrabă ascult Hot Rats decât să citesc Sartre, Camus, Ionesco, Beckett și ceilalți poeți ai singurătății și ai fricii care mă îmbărbătau în tinerețe. Probabil că ține de condiția umană să fim în cele din urmă izolați și vom muri singuri. Dar în seara asta, stând aici, vreau atât de mult să ajung afară, încât aș putea să dau cu pumnul în fereastră.

Răbdarea e o virtute care se găsește doar la copii și la prizonieri. Nici Susan, nici eu nu suntem impulsivi. Într-un fel burghez, în timp ce alții zburdau și se iroseau – cât invidiam orice dezmăț prelungit! –, noi făceam planuri și ne stăpâneam frivolitatea ca să obținem tot ce avem acum. Am avut un profesor care obișnuia să spună că fiecare an în plus de educație adaugă cinci mii de lire la venitul tău pe viață. Am fost în stare să mă trezesc la cinci, să ies din casă și să ajung la birou înainte de cinci patruzeci și cinci. M-am priceput de minune să renunț la lucrurile care-mi plăceau – nu-i deloc amuzant să renunți la lucruri care nu sunt amuzante. Când sunt descurajat, încep să mă gândesc la plăceri la care trebuie să renunț. Dar Victor – sau terapeutul lui, e ușor să-i confunzi pe conspiratorii aceia în zilele noastre – spune că toleranța poate deveni un

obicei prost. Da, voi amâna amânarea. Mă împac cu ideea. Vreau totul acum.

Am tot băut. O să pun jos sticla de bere după înghițitura asta.

Cât de puțină sinceritate este când te uiți în jur! Trebuie să deslușim lucrurile pe căi ocolite. Ce dans redundant și înspăimântător e totul, de parcă sentimentele noastre sunt arme care pot omorî, și cuvintele le sunt gloanțe. Voi merge sus, mă voi așeza pe marginea patului și-i voi spune lui Susan hotărât și sincer că am de gând să plec. Nu mai pot să stau aici încă o noapte. Ce rost are? Cât de absurd e să crezi că ăsta e un lucru pentru care te poți pregăti! Există doar necunoscutul și felul în care mă împac cu el. Îmi voi face bagajele, voi săruta copiii și voi pleca! Voi rezolva și voi fi departe.

Da!

Copiii mei scotocesc prin cutiile lor de jucării, zvârlindu-le deoparte pe cele care le-au plăcut odată ca să le tragă afară pe cele care le țin viu interesul. Eu fac același lucru cu cărțile, muzica, tablourile, ziarele. Putem să facem asta cu oamenii? Ar fi considerat ceva superficial. Trebuie să tratăm oamenii de parcă ar fi reali. Dar sunt ei reali?

Totuși ce mă face să cred că ar trebui să am ceea ce vreau? Chiar nu poți să înlocuiești mereu oamenii care nu îți dau ce îți trebuie? Trebuie să fie alte surse de subzistență – în tablouri, cărți, dans – chiar în tine însuți. Totuși, toate formele acestea sunt vrăjite de dragoste și de dorință și sunt create din ele.

Susan, care e cu patru ani mai tânără decât mine, crede că trăim într-o eră egoistă. Vorbește de un thatcherism al sufletului care presupune că oamenii nu depind unul de celălalt. În dragoste, în zilele noastre, e o piață liberă; guști și cumperi, alegi cu grijă, închiriezi și refuzi, după cum îți place. Nu există securitate sexuală și socială; fiecare trebuie să aibă grijă de sine, sau nu. Împlinirea, exprimarea personalității și „creativitatea“ sunt singurele valori.

Susan ar spune că avem nevoie de alte forme sociale. Care sunt? Probabil cele neplăcute: datoria, sacrificiul, obligația față de alții, autodisciplina.

Când spune asemenea lucruri mă întreb dacă noi n-am fost o generație

privilegiată și răsfățată. Între privațiunea crizei postbelice și cruzimile anilor ’80, am fost copiii protecției inocente a consumatorului și moștenitorii libertăților câștigate de înaintașii noștri răzvrătiți la sfârșitul anilor ’60. Am avut o educație liberă, de bună calitate și permisivă. Apoi am primit ajutor de șomaj cinci ani ca să ne continuăm politica prezumțioasă, înainte de a începe să lucrăm în mass-media și de a face mulți bani. N-am fost prea înfrânați de moralitate sau de religie. Muzica, dansul și sexul lipsit de conștiință au fost totemurile noastre. Ne-am lăudat că suntem cei mai liberi din câți au existat vreodată.

La fel ca hipioții, noi am disprețuit materialismul. Totuși, am fost mai frivoli decât „capii“ de la început. Dacă am renunțat la studii ca să ajungem dulgheri sau grădinari, am făcut-o pentru că voiam să împărtășim experiența clasei muncitoare. Am fost o generație cinstită și morală, cu o politică strictă. Am fost ultima generație care a apărat comunismul. Cunosc persoane care și-au petrecut vacanța în Albania; cică plajele sunt splendide. O cunoștință a susținut Uniunea Sovietică în ziua în care a invadat Afghanistanul.

Am refuzat și am disprețuit thatcherismul, dar am fost atât de fascinați de propriile noastre obsesii ideologice, încât nu ne-am dat seama de atracția lui. Ceea ce nu înseamnă că n-am luptat împotriva lui. Au fost greva minerilor, bătăliile de la Wapping. Am rămas enervați și confuzi. Curând n-am știut ce credeam. Unii au rămas de stânga; alții s-au retras în politica socială; unii au devenit thatcherișți. Noi am fost tipul de oameni care au tras înapoi Partidul Laburist.

Totuși, n-am înțeles niciodată creșterea lăcomiei în chip de crez politic. De ce ar vrea cineva să-și bazeze un program politic pe nemulțumirea fără margini și pe imposibilitatea fericirii? Poate că aceasta era atracția lui: promisiunea luxului, care, de fapt, a promovat munca fără sfârșit.

Prietenii mei și cu mine vorbim de cultură, de stările noastre de spirit și de muncă. Dar rar, acum, de ce ar putea fi; sunt ajustări, nu o revoluție. Au fost destule revoluții. Dacă Marx fusese părintele nostru, ideologul primei jumătăți a secolului, Freud a fost noul nostru tată, în vreme ce ne-am întors spre interior. Cu siguranță, lumea în care ne negociem zilele la muncă, în dragoste, în hobby-uri, în sport – este una a altor oameni,

descrişi, în zilele noastre, în limbajul derivat din analiză. Majoritatea prietenilor mei îşi petrec cea mai mare parte a timpului pe spate, dormind, făcând sex ori terapie şi vorbind despre „relaţiile“ lor la telefon.

Cred că femeile au fost norocoase că au mers în două direcţii în acelaşi timp, spre ele însele şi în afară, în lumea istorică. Şi-au examinat vieţile mai mult decât am făcut-o noi; au experimentat; cele interesante s-au schimbat mai mult decât am făcut-o noi. Ce a rămas? Libertăţile pe care Nina le ia drept bune, o fată liberă, care se învârteşte prin oraş. Totul e consumat.

Nu m-am căsătorit niciodată cu Susan. Mi-a cerut-o de mai multe ori, în fel şi chip, sperând, presupun, să mă mişte sau să mă amuze cu vreuna din încercări. Poate că n-am făcut-o din cauză că îi plac nunţile, şifonul şi invitaţiile acelea din carton gros cu litere în relief. Cu siguranţă mi-a plăcut să fac din ea singura femeie nemăritată din grupul ei de prietene de la universitate. A învăţat că dragostea ei cere sacrificii. Oricum, pentru mine era încă evident că absenţa căsătoriei e o răzvrătire necesară. Familia părea doar o maşină pentru suprimarea şi deformarea indivizilor liberi. Puteam să ne facem aranjamentele noastre originale şi flexibile.

Mi s-au spus raţiunile căsătoriei permanente ca instituţie – faptul că e o taină, un jurământ, o promisiune, toate astea. Sau un angajament profund şi irevocabil faţă de principiu şi, în egală măsură, faţă de persoană. Dar nu-mi pot aduce aminte prea bine forţa şi detaliile argumentului. Îşi aduce aminte cineva?

Asif ştie sigur. El e intelectual. Dar nici măcar el nu-şi leagănă limba în gaura soţiei din principiu.

Am cerut-o în căsătorie pe Nina.

— Nu pot, mi-a spus.

— Nu te mai întreb a doua oară.

— Da, întreabă-mă, a zis. Întreabă-mă.

Victor spune că e prea multă cheltuială când te căsătoreşti. Femeile îţi iau toţi banii.

Asta nu înseamnă că Nina mi-a cerut vreodată ceva. Era prea mândră şi-i era prea teamă de schimbare.

— Nu vreau să fiu una din femeile alea bine hrănite, spunea.

— Nu încă, îi răspundeam.

Dacă mă ofeream să-i dau sau să-i împrumut bani, era îngrozită, de parcă totul, înlesnit dintr-odată, era devalorizat. Se mulţumea cu puţin, inclusiv în dragoste. Uneori, prea mult din toate e la fel de rău ca prea puţin.

Culegi sentimentele celorlalţi. Mama voia să plece. Rămânea de fiecare dată; întotdeauna trebuia să rămână. Pe vremea ei, femeile n-aveau banii lor şi n-aveau unde să se ducă. La urma urmei, aveau televizoare şi frigidere. În casă era veşnic grăbită – din cauza mea; din cauza noastră, a tuturor. Copiii nu te lasă să trăieşti. Asta ne-a spus nefericirea ei. Alegi: ei sau tu.

Mama n-ar spune multe despre plecarea mea. Îi e cam teamă de mine acum, pentru că m-a mâniat prea tare. Dar va spune că e rău pentru copii. E ciudat felul în care nevoile copiilor coincid exact cu opiniile părinţilor lor.

Susan lucrează până la şapte, dar, în plus, merge şi la petreceri, la cinema sau la teatru şi stă la şedinţe. Poate că e extenuată, dar se implică. După ce plec, va fi un dezastru. O femeie între două vârste, singură, cu copii nu e prea originală, iar Susan e mereu conştientă de situaţia ei. Având succes şi bani, am fost cândva considerat o partidă bună. Mi s-a oferit mult de lucru, mai ales în America. N-am ţinut la ce făceam; probabil nu suficient de mult. Dar talentul are întotdeauna mare trecere; oricând e nevoie de el. În unele stări de spirit a fost mândră de mine. Un bărbat îi poate da unei femei profunzime şi lumină. Poate că ar prefera să aibă o relaţie lamentabilă, istovitoare, mai degrabă decât nimic. Cel puţin există cineva care duce gunoiul. Din nefericire, va deveni subiect de compătimire. La petreceri bărbaţii divorţaţi vor fi aşezaţi lângă ea. Până la urmă, se va descurca fără mine. După mine, îi va fi mai bine aşa, deşi nu-şi poate da încă seama. Dar eu, fără ea?

În ultima vreme am un vis: un apartament mic, o pisică, cărţi, un televizor, muzică, o plantă prăpădită, prieteni la cină; un muzeu duminica şi-apoi o plimbare cu autobuzul până la capătul liniei cu unul din băieţii mei. Singur, dar nu singuratic. Trăiam singur înainte de a sta cu Susan. Primul băiat a fost conceput din cauza izolării, dacă vreţi, la câteva luni

după moartea tatei. Da, înțeleg tentațiile autosuficienței, ideea că putem apăra tot ce avem înăuntru, că propriile noastre mângâieri sunt tot atât de drăgăstoase ca ale altcuiva. Dar nu vreau să fiu iar sedus. Mă voi uni cu ceilalți, voi parcurge tot drumul, nu voi pluti pe marginea vieții.

Apartamentul lui Victor e într-un cartier modern, boem al orașului. Vom putea merge în baruri și restaurante seara. Dar el își ține aproape toate lucrurile în valize și rufele rânduite într-un colț cu un prosop umed peste ele. În bucătărie găsești de mâncare doar o pâine, niște unt rânced și mai multe borcane de gem, șterpelite de prin hoteluri. Ca să se țină în formă, Victor halește vitamine cu bere.

Uneori, Victor are o minte tulburată. Îi bubuie capul ca o peșteră veche plină de creaturi sinistre. Mi s-a părut că atâta chin indică o viață intensă. Victor tânjește după calitate în viață, prin asta înțelege calitate a sentimentului, nu a lucrurilor. Dar ai vrea să trăiești cu o asemenea persoană? De trei ori pe săptămână plânge la psihiatru. Nici un semn de vindecare în cinci ani. Psihiatrul i-a spus să se exprime. Ei dau asemenea sfaturi fără să se gândească la public. Cine spune că exprimarea de sine îți îmbunătățește sănătatea mintală? Artiștii de pildă: fac terapie prin artă în fiecare zi. Ai crede că sunt cei mai sănătoși oameni: Van Gogh, Rothko și toți ceilalți.

Victor e competitiv; bărbații sunt așa. Vrea ce am eu și vrea să fie ca mine. E dureros să fii în locul lui, dar cere prea mult și uneori mă urăște pentru că sunt eu însumi.

Sting luminile și mă pomenesc urcând scara spre dormitor. Ce fac? Dacă asta e ultima mea noapte aici, dacă astea sunt, într-adevăr, orele finale, n-ar fi mai bine să-mi fac bagajele și să mă pregătesc? Curând voi fi mort. Chiar e ultima noapte? Nu, nu, niciodată. Nu, într-adevăr. Mă distram doar. Poate mai fac o încercare. E o idee bună. Dacă e trează… cum? Da, voi vorbi puțin cu ea – la urma urmei, m-a mai eliberat de confuzii. Apoi voi dormi și voi continua ca de obicei a doua zi de dimineață. Îmi va părea bine că am răbdat nemulțumirea asta instructivă și apăsătoare, dar nu voi fi făcut nimic exagerat.

Las lumina aprinsă pe hol. Intru în cameră.

Îți deslușesc părul prin mormanul de pături și de perne. Stau și mă uit la

tine.

Aș vrea să fii altcineva.

E prea mult să vrei o intimitate tandră și completă? E prea mult să vrei să dormi în brațele drăgăstoase ale cuiva?

Sunt câteva săptămâni de când n-am mai făcut sex. Am încetat să mă mai apropii de Susan în felul acela ca să văd dacă, din întâmplare, mă dorește. Am așteptat o licărire de interes, ca să nu mai vorbesc de poftă sau de abandon. Sunt un câine care stă sub masă, sperând că va primi un biscuit. Nici măcar o firimitură.

Mă întind fără să-mi dau jos hainele. O lumină galbenă mătură camera dinspre felinarul de peste drum. E o culoare tăioasă, respingătoare, care-mi aduce aminte de mirosul de gaz. Mă uit la tavan, acolo unde curge apă prin acoperiș. Trebuie să fie cineva aici să aibă grijă de asta. Dacă nu sunt eu să mă impun, muncitorii pot profita.

Pe stradă se aud voci ridicate. Aproape în fiecare zi e o altercație. Vecinii mei își dau pumni, sau mai rău, cu orice ocazie. Nu trec câteva luni fără să se dea foc unei mașini.

E o zonă amestecată: negrese imaculate în bluze albe, cu eșarfe pe cap și fuste lungi mergând la Farrakhan Centre, în apropiere, bărbați purtând costume și papioane mici roșii. Băieți albi supli, eficienți, în cămăși Ben Sherman, cu mânecă scurtă, cu păr scurt, îngrijit, se grăbesc să ajungă la meciuri, cu pungi de chipsuri în mână. Bărbați negri în cămăși rupte și pantaloni lăbărțați își târșâie picioarele până la cârciuma din colț. Femei elegante îmbrăcate în negru, cu serviete, se duc și vin de la lucru. La ieșirea din cârciumi așteaptă femei cu cărucioare – în care sunt fetițe cu cercei în urechi – zbierând prin ușa deschisă către soții lor instalați acolo tot timpul, cu ochii la ecranul televizorului. Supermarketurile au paznici în uniforme strâmte care te urmăresc din capătul culoarului când pipăi fructele.

Nu prea ai ce fura. Sunt mai multe la mine în frigider decât în majoritatea magazinelor. Te întrebi de ce suportă oamenii așa ceva. Pentru că s-au obișnuit; nu-și pot imagina că lucrurile ar putea fi diferite. Nu mă surprinde cât de mult cer ei, ci cât de puțin.

Nu-i o zonă sigură, și mâine-dimineață plec. Mi-aduc aminte că soția lui

Victor l-a sunat imediat după ce a plecat să-i spună că cineva a încercat să le spargă casa. A fost surprins, întorcându-se acasă, să vadă că geamurile fuseseră sparte – dinăuntru.

Acum mi-e cald și mi-e cam somn. Patul e confortabil. Casa e tăcută; copiii sunt înveliți, sănătoși și dorm adânc. Mâncarea a fost bună. După ce am terminat vinul, mi-am savurat mulțumit coniacul din paharul pe care mi l-a cumpărat ea.

În India nu pare să se pună același accent pe iubirea romantică. Cuplurile se împreunează când e nevoie și își continuă viața separat. În Lahore unchiul meu stă într-o parte a casei cu fiii lui, trei băieți, și cu prieteni și oricine are chef să stea câțiva ani. Mătușa mea, fiicele, servitoarele și copiii stau în altă parte. Din când în când se întâlnesc, dar nu se întâmplă nimic neobișnuit.

Poate că-i o idee bună să ai femeile aproape, dar nu prea aproape. Presupun că-și reprimă dorința, dar eu fac parte dintr-o generație care crede în necesitatea autosatisfacerii.

Poate; dar eu mi-am pierdut cheful de viață. Sunt apatic și în general nu vreau nimic, doar să înțeleg de ce aici n-a fost mai multă fericire. Așa se întâmplă cu toată lumea? Doar atât poți primi? Mai mult de atât nu poate fi?

Mâine de dimineață voi fi plecat.

E rezultatul tânjirii mele după mai multă viață și suntem creaturi care tânjesc, plini de dorințe arzătoare. Rațiunea spune că n-ar trebui să-ți urmezi fiecare impuls, urmărind fiecare femeie care îți place. Dar cred că poți alerga după unele din ele, fără să știi niciodată dinainte ce glorie te așteaptă.

Susan tresare.

Oare ce savant a spus că trupurile nu se întâlnesc niciodată? O mângâi pe spate. Sunt sigur că poate să-mi simtă gândurile, să simtă că o doresc. Dacă se trezește, își deschide brațele și îmi spune că mă iubește, mă voi cufunda în pernă și nu mai plec niciodată. Dar ea n-a făcut niciodată așa ceva; nici eu ei. De fapt, simțindu-mi degetele, se îndepărtează, trăgând păturile.

Atunci de ce n-o trezesc și n-o oblig să se uite la mine? Am făcut

destule eforturi? De ce ar trebui să-mi imaginez că e ușor să te înțelegi cu mine? Poate că, în tot acest timp, ea a făcut eforturi eroice ca să se înțeleagă cu un nebun ursuz, hipersensibil, egocentric. Deunăzi mi-a spus: „Imaginează-ți cum ar fi să trăiești cu cineva care nu vorbește ore-n șir și-apoi îți spune, neclar: «Te-ai gândit vreodată să intri într-o sectă?»“ Mi-a reproșat și faptul că îmi scarpin fundul aproape tot timpul în pat, făcând un zgomot de fond constant, ca greierii dintr-un film turnat într-un loc fierbinte. Nu încape îndoială că nu-mi place să fac cumpărături, curățenie, să spăl rufe. Într-un fel, vreau ca toate astea să fie făcute fără să mă gândesc eu la ele.

Mi-aduc aminte că Nina mi-a spus că sunt inflexibil. M-a făcut tiran. Da; sentimentele mele sunt puternice, dorințele – impunătoare. Poate de aceea am avut perioade lungi, ani, de fapt, de indiferență impusă, de parcă nimic n-ar fi contat. Ridicatul nepăsător din umeri într-o cafenea era gestul meu cel mai elocvent. Eram detașat, pentru că învățasem să fiu rece; intact, nimeni nu mă putea atinge, mai ales femeile care se îndrăgosteau de mine. Le doream; le aveam; îmi pierdeam interesul. Niciodată nu le sunam la rândul meu, nici nu le dădeam explicații. De fiecare dată când eram cu o femeie, mă gândeam cum s-o părăsesc. Nu voiam ce doream. Pasiunea lor mi se părea dezgustătoare sau mă amuza. Cât de necugetate erau să-și permită să simtă atât de mult!

Acum abia pot îndura puterea sentimentului. În unele nopți mă frământam foarte mult, mai ales când eram aici cu Susan, știind că prietena mea – oricare din ele, dar de obicei Nina – nu era în oraș. Poate că-i era dor de mine; poate că era cu vreun tânăr. Tânjind după ce mă excludea, urându-mă pentru că nu puteam trăi cum voiam, m-am ridicat, m-am îmbrăcat și am ieșit din casă, plimbând o suferință luminată de stele până am căzut de oboseală. Când m-am întors, am descoperit că unul din copii făcuse pe el sau vomase în așternut.

Acum, ca Oliver Twist, cer mai mult.

Peste câteva minute o voi trezi și îi voi spune câteva din lucrurile astea.

Cât mă atrage Nina! E rezervată, felină, grațioasă. Tot ce face are grație; unii îi spun stil. Alții vor spune că știe cine este și-i place să fie ea însăși. Îndoielile n-o subminează, dar o fac uneori inaccesibilă. Cred că sunt

îndrăgostit de ea. Totuşi mai trebuie să aflu şi de ce.

Deci?

Când mi-am dat exact seama? Când mi-a venit ideea să plec? Mi-aduc aminte că am trecut de punctul critic în timpul conversaţiilor mele şerpuitoare cu Victor în barul la care mergem. M-am gândit, uitându-mă la toţi oamenii liberi care comandau băuturi, ce mă opreşte să ies şi să nu mă mai întorc niciodată? Dar ideea era prea nemiloasă şi subversivă. Imediat m-a umplut de dezgust faţă de mine. M-am văzut din spate, alergând, o imagine a tuturor bărbaţilor laşi care fugiseră.

Se întâmpla acum opt sau nouă luni. Nina şi cu mine ne întâlneam în grabă înainte de a trebui să fiu acasă cu Susan. Dacă nimic nu te poate face să te simţi abandonat, pustiu şi exclus ca trădarea sexuală, poate că singurul mod de a nu simţi asta e să nu simţi nimic pentru femeie. Mi se părea un fel de libertate s-o încurajez pe Nina să vadă alţi bărbaţi, s-o fac să-mi spună de ei şi să râd de ei.

— Câţi ai văzut săptămâna asta? Şi ce ţi-a făcut ultimul?

— M-a sărutat.

— Şi tu l-ai lăsat?

— Da.

— Şi-apoi şi-a pus mâinile pe tine. Şi tu, bineînţeles, ai pus pe el mâinile astea pe care eu le sărut acum. Şi…

Cu cât îmi spunea mai multe, cu atât mai frumoasă părea. Cu cât mă îndepărtam mai mult, cu atât mai intens speram că mă va urmări. Da, voiam să mă urmeze când mă întorceam, dar îmi era şi teamă să nu fie descurajată.

Am tremurat, am şovăit şi am căutat un motiv de a rămâne. Dar, odată ce vorbise vocea diavolească a ispitei, nu mai voia să tacă. Totuşi aşteptam încă! Ce? Să fiu absolut sigur. „*Nothing's gonna change my world*“, cânta Lennon.

Acasă am ajuns să nu mai am nici o autoritate, nici o putere. Abia puteam merge. Ce motiv aveam să-mi mişc picioarele? Noaptea, când Susan dormea, nu puteam aprinde lumina; purtam ochelari de soare pe întuneric şi speram să cad. Nina a văzut că tremur. Dacă n-aş avea putere,

aș fi inocent. Nu puteam face nimănui rău; nevinovat, nu puteam fi pedepsit. Îmi doream să fiu lipsit de dorințe!

Un an de zile Nina m-a vizitat o dată la două-trei săptămâni în apartamentul pe care-l foloseam ca birou. Era un loc spațios, proprietatea unui actor care lucra în America. Ea stătea în Brighton, unde ajung toți fugarii și individualiștii pierduți, predând engleza la străini, veșnic ultima soluție pentru cei debusolați. Am întâlnit-o – sau am acostat-o, într-o după-amiază de duminică, mă simțeam atrăgător sau „în formă“ – la bufetul unui teatru din Londra. Era un loc unde nu mergeam de obicei, dar un prieten fotograf avea acolo o expoziție. Ea era cu altă fată și uitându-mă la ele mi-am adus aminte de sfatul lui Casanova că e mai ușor să acostezi două femei deodată decât una singură. După multe zâmbete și câteva cuvinte, am plecat. Ea a venit după mine.

— Hai să bem un ceai, i-am spus.

— Când?

— Cam peste o oră?

A stat toată seara. Lacom de iubire după atâta vreme, mi-am pierdut capul și, dacă-mi aduc bine aminte, am stat o vreme în genunchi. S-a întors a doua zi.

Pe-atunci era o fată care căuta pe cineva s-o liniștească. Fugise de acasă când iubitul mamei ei spărsese geamul de la ușa din față cu mâna și ea fusese nevoită să se ascundă într-un bufet. Era o fată nefericită și schimbătoare, care se cufunda adesea în dispoziții inexplicabile. Nimeni nu ținuse vreodată prea mult la ea și ea se ținuse deoparte. Avea nevoie să creadă că se poate descurca singură.

Când am întâlnit-o prima oară, purta haine hippie ieftine, ușoare și nu se tunsese. Încă roșea și își întorcea fața. Vorbea atât de încet, încât abia o puteam auzi.

— Ce-ai spus?

— Care e situația ta?

— În ce privință?

— În toate.

— O, situația mea.

— Da. Vrei să-mi spui?

— O să-ți spun.

Indisponibilitatea poate fi atât de eliberatoare. Am vrut s-o sărut. A trebuit să se plimbe în jurul blocului ca să se gândească. Am așteptat lângă fereastră.

—Da, zise. O să-ți spun.

Peste puțin timp ne mângâiam unul pe altul în cel mai intim mod în vreme ce ocoleam întrebările personale. În zilele acelea formele mele preferate de contact erau cele anonime. Cine m-ar putea acuza că mi-era teamă de zvâcnirea sentimentului?

Spunea că o studiez tot timpul. Îi plăcea să mă uit la ea.

N-am cunoscut niciodată o femeie care să dorească atât de mult să fie dorită sau o femeie căreia să-i fie mai teamă de asta. N-am cunoscut niciodată pe cineva care să vină și să plece de atâtea ori, nu numai în aceeași zi, ci chiar în aceeași oră. Preferam ca ea să nu iasă și curând am învinuit-o pentru că trăia despărțită de mine, lucru care mi se părea o infidelitate. Iată ce-și îndesa în geantă de fiecare dată când pleca: agrafe de păr și piepteni; cutiuțe din lemn cu bijuterii indiene ieftine și hașiș; balsam de buze, cremă de sâni; benzi cu sunetul mării și poate al delfinilor, păsărilor și balenelor; ceai de mușețel; o girafă de pluș; vederi și fotografii cu pisici; lenjerie de corp și alte elemente de echipament ciudat de care au nevoie fetele dinamice, precum și o parte din hainele mele, inclusiv cămăși, șosete și mocasini.

Apoi, pe picioarele ei lungi, cu o mână de intenții bune și cu capul plin de capricii, se îndrepta spre ușă de parcă o urmărea cineva.

Mă întrebam neliniștit ce i se părea atât de fascinant afară – până ce-am început să mă întreb ce i se părea hiperfascinant aici. Mi-am dat seama: cu cât mă iubea mai mult, cu atât mai mult voia să-și aducă aminte că era independentă. Am fost aproape terminat când am înțeles, în timp ce îi făceam cu mâna de la fereastră și o vedeam cum pleacă. Dar cel puțin mi-am dat seama.

Tocmai începusem să scriu un nou scenariu despre un cuplu fragil, de oameni în vârstă, ai căror copii au crescut și au ajuns bine. Părinții merg să-i viziteze și descoperă că li se destramă căsniciile. Eram fascinat de idee și am discutat mult despre ea ca s-o fac pe Nina să înțeleagă cu ce mă

ocup.

Se întindea pe podea lângă biroul meu și se uita la mine când lucram. Spunea că mă invidia pentru că aveam ceva important de făcut în fiecare dimineață; ceva care absorbea tot; ceva pentru care trăiam. Scopurile mele o făceau să se simtă exclusă. Nu credea că o invidiam pentru că se trezea dimineața și se întreba ce avea chef să facă. Să danseze, să facă olărit sau să se plimbe? Mergea la petreceri pe plajă sau în hale industriale; ar fi mers oricât de departe pentru un chef. Cânta la chitară și din voce într-o formație pe care am vrut s-o văd. Îmi dedica mie toate cântecele. Pentru că nu avea încă indiferența sticloasă a femeilor ocupate din oraș, vorbea cu oamenii de pe stradă și se simțea responsabilă față de ei. Prietenii ei erau niște drogați ponosiți cu căciuli trase peste ochi. Erau indolenți și le lipsea sclipirea – erau și nu erau ca Nina. Trecea de la un băiat la altul. Când îi părăsea, aceștia sugerau că se credea prea bună pentru ei. Prea bună pentru oricine, în afară de mine.

M-am întins deasupra ei într-o după-amiază. Îmi dădusem jos papucii și aruncaserăm plapuma în curtea interioară. Îi plăcea să facă dragoste afară și pe mine nu mă deranja, cu condiția să nu simt vreun curent de aer între picioare. Televizorul era dat încet. Anglia juca cu Indiile de Vest. Mă uitam la ea cu groază și cu nedumerire, incapabil să înțeleg cum puteam avea asemenea sentimente pentru o fată pe care nu o cunoșteam.

Îmi spunea: „Tu ești așa de curat și de tandru, și ai o voce blândă. N-am mai întâlnit niciodată pe cineva care să vrea așa de mult ce-i mai bun pentru mine. Tu știi cum să vorbești cu oamenii. Îi faci să simtă că-ți pot spune cele mai profunde lucruri.“ Părea să aibă încredere în mine, de parcă ar fi știut de la sine că era în siguranță și că n-o voi dezamăgi. Dar am dezamăgit-o. Și, într-un fel ciudat, părea să se aștepte și la asta. Cel puțin, atunci, știa unde este.

În dormitorul pe care-l foloseam erau oglinzi. Într-o după-amiază, când eram întins pe pat, așteptând-o, am dat cu ochii de mine în oglindă. Corpul îmi era greoi și păros, burta rotundă, de parcă aș fi înghițit o minge; penisul meu mic se proiecta în afară, voios. Aș fi putut să-i pun o fundă roz. În cinstea turneului de la Wimbledon, pregătisem câteva căpșuni lângă pat, pe care aveam de gând să le așez între fesele ei și să le mănânc

cu frișcă. M-am privit aplecându-mă, luând o sticlă de șampanie rece și lipind-o de testicule, înainte de a bea din sticlă. A venit în cameră purtând pantofi cu toc, portjartier, haina mea de ploaie și cerceii cu perle pe care îi cumpărasem eu. Am făcut cu mâna imaginii mele din oglindă! Ce fericit păream, de parcă toate dorințele mi se împliniseră dintr-odată!

Nu pot spune că nu eram fericit atunci. Îmi plăcea să mă felicit pentru că țineam totul sub control. În plus, adaptam o carte pentru un studio american. Aveam certitudinea că vor cere o rescriere a scenariului, în așa fel încât să se știe că au fost meticuloși. Eram obișnuit cu așa ceva și m-am gândit că vor încerca să mai lucreze cu câțiva scenariști, înainte de a se întoarce la mine. Aveam o parteneră acceptabilă și copii încântători, precum și amanta perfectă, căreia îi puteam da drumul când devenea bosumflată și ursuză. Poate că am o inimă ipocrită, dar vanitatea mea era satisfăcută. Sunt multe de spus despre satisfacții.

Într-o zi mi-a spus:

— Dacă mă dorești, iată-mă, mă poți avea.

— Mulțumesc, i-am spus și am adăugat, peste câtva timp, pentru că nu voiam să accept un răspuns afirmativ: Vorbești serios?

A părut surprinsă și mi-a adus aminte că atunci când ne-am întâlnit a treia oară, când m-a întrebat care e „situația“ mea, îi spusesem:

— Poți face ce vrei cu mine. Sunt la dispoziția ta. Și, după câte se pare, am adăugat: Să nu crezi că nu te iubesc, pentru că te iubesc.

O iubesc.

Aș fi putut face mai mult cu Susan? Adică pot să fac mai mult?

Dacă stai să te gândești, ce puțin poți determina în viață! Din tot ce au încercat să mă oblige în copilărie părinții și profesorii nu rămâne mare lucru, în afară de amintirea dezgustului. N-am fost niciodată un copil din aceia care făceau ceva pentru că erau constrânși. Toată ființa mea, asemeni epocii, se opunea constrângerii. Individualismul ăsta mi-a adus necazuri. Poți, bineînțeles, să determini lucrurile o vreme, dar dacă ești viu, te vei răzvrăti. Poți ocroti și încuraja darurile cele mai delicate – dragostea, afecțiunea, creativitatea, dorința sexuală, inspirația –, dar nu le poți rechiziționa. Nu poți determina dragostea, poți doar să te întrebi de ce ai pus-o deoparte deocamdată.

Susan şi cu mine nu ne putem face fericiţi unul pe altul. Iar eşecul te umple de răni, până ce pare inevitabil că un asemenea eşec îţi va atinge toate străduniile – dacă într-adevăr îţi doreşti fericire, mai degrabă decât succes sau, să zicem, un refugiu. Prin urmare, instinctul meu forte nu era să renunţ, ci să perseverez.

Era clar că Susan vorbise cu o prietenă de problemele noastre. I-a fost recomandată terapia, aşa cum li se întâmplă celor cu adevărat nefericiţi. Îi scapă pe prieteni de efortul de a avea grijă de tine. Eu am refuzat să merg la psihiatru. Îmi închipuiam că am nevoie de zbuciumul meu. În plus, ştiam că nu voiam s-o iubesc pe Susan, dar dintr-un motiv oarecare nu voiam ca limpezimea acestui lucru să ne pustiască pe amândoi.

A fixat o programare cu energia ei dintotdeauna, cu scuza ireproşabilă că era de dragul copiilor.

M-am aşezat în maşină simţindu-mă ca un copil care e dus la medic de o mamă neliniştită.

Cu câteva săptămâni înainte, Susan şi cu mine am fost în vizită la un cuplu căsătorit de aproape un an. Pe drum mi-am expus teoria mea veselă conform căreia oamenii se căsătoresc când sunt pe culmea disperării şi nevoia de un certificat e semnul clar al unei afecţiuni atenuate.

În seara aceea am observat că soţul făcea un gest anume, lăsându-şi încheieturile moi, folosind ambele mâini când voia să explice ceva. Am observat pentru că era evident că soţia detesta mişcarea. I-a spus chiar, în timp ce eram noi acolo: „Nu poţi să nu mai faci aşa?“ În maşină, în drum spre casă, Susan şi cu mine am făcut pariuri pe cât o să dureze căsătoria. A fost prima dată după mult timp când am râs şi mă întrebam câtă identificare era în veselia noastră.

Zilele astea mă gândesc adesea la cuplurile pe care le cunosc sau pe care le-am întâlnit şi mă întreb la care din ele e vorba de dragoste. Sunt câteva. E clar, poţi să vezi asta între ei şi poţi simţi profunzimea plăcerii. Cu puţin timp în urmă, la ziua porţilor deschise la şcoală, am observat un cuplu în care cei doi nu stăteau tot timpul unul lângă altul – aveau treabă. Dar erau mereu conştienţi unul de altul. Apoi, când copilul lor alerga de colo-colo şi ea credea că nimeni nu se uită, n-a mai putut aştepta şi şi-a trecut mâna

prin părul soțului și el a sărutat-o.

Nu-i de mirare că toată lumea vrea asta – de parcă ar fi cunoscut înainte o asemenea dragoste și abia își aduc aminte, totuși se simt obligați pentru totdeauna s-o caute ca pe singurul lucru pentru care merită să trăiești. Fără dragoste, cea mai mare parte din viață rămâne ascunsă. Nimic nu-i la fel de fascinant ca dragostea, din nefericire.

Știu că dragostea e o treabă îmbâcsită; trebuie să te murdărești pe mâini. Dacă te retragi, nu se întâmplă nimic interesant. În același timp, trebuie să găsești distanța potrivită între oameni. Prea aproape, te copleșesc; prea departe, te părăsesc. Cum să-i păstrezi în relația potrivită?

E captivant felul în care, în relațiile bune, chiar după ani de zile, părți nedescoperite odinioară sunt pe neașteptate expuse, ca într-o săpătură arheologică. Sunt multe de explorat și de înțeles. Cu alți oameni poți doar să te îndepărtezi, plictisit.

Vreau să spun: așa stau lucrurile.

Nu eram în cea mai bună formă când am fost cu Susan prima oară la terapeută. Odată ce știi că totul s-a sfârșit, nu mai e nici o mângâiere în prezent. Toată lumea mă enerva. Am îmbrâncit străini pe stradă. În stația de metrou am împins pe cineva pe scări, sperând că voi fi arestat de poliție și acuzat de posesia unei minți periculoase. În apartamentul în care munceam alergam de la un lucru la altul. Medicului meu, un prieten, îi făcea plăcere să-mi vorbească de gama de tranchilizante disponibile. Dar am refuzat să-i dau satisfacția de a vedea dacă au efect.

Mă mir cum am ajuns la terapeută fără să ne smulgem unul altuia traheea cu unghiile. Toată ziua Susan și cu mine ne-am ținut unul altuia predici despre cât timp trebuie lăsat un pliculeț de ceai în apă. După părerea ei, eu nu mă pricepeam să fac ceai, deși asta beam toată ziua, adăugând puțin lapte, din când în când, sau uneori o felie de lămâie. Dar pentru Susan nu era destul de bun. Speram că problema ceaiului nu va fi pusă la terapeută, cel puțin nu imediat: plec pentru că nu pot să-i fac o ceașcă de ceai.

Mai aveam puțin și-i turnam apă fierbinte în cap, iar Susan era gata să-mi bage testiculele în apă fiartă când am ajuns cu mașina pe aleea unde era cabinetul terapeutei și ne-am grăbit spre ușa ei.

Îmi închipui că terapia l-a ajutat pe Victor. Îi dă posibilitatea să se gândească la el însuşi mai mult decât oricând, dar mai puţin pesimist. Acum ştie ceva despre el. Dacă s-a schimbat sau nu, asta-i altă problemă. Cred că depinde de felul în care consideri cunoaşterea de sine un beneficiu şi crezi că e scopul central al omenirii. De asemeni, m-am întrebat dacă nu cumva apare o nouă distincţie de clasă, între cei care îşi permit să-şi menţină în formă spiritul şi emoţiile, curăţindu-se de noţiuni toxice în fiecare săptămână – şi cei care trebuie să trăiască suportând ceea ce îi otrăveşte.

Totuşi, în ciuda împotrivirii mele de a merge – de a fi silit, încă o dată – m-am hotărât să mărturisesc tot, să ofer câteva secrete fără inhibiţii. Totuşi, când am intrat în cameră m-am împiedicat, având impresia că aud urletele cuplurilor jalnice prinse în capcană pentru totdeauna în interiorul pereţilor. A trebuit să-mi sprijin faţa de peretele de la toaletă şi să rezist tentaţiei de a fugi pe fereastră şi de a o lua la fugă prin Valea Sănătăţii.

Susan şi cu mine stăteam unul lângă altul şi la vreo doi metri în faţa unei femei între două vârste, cam arogantă, care avea o privire „preocupată“, chiar mâhnită. Ce slujbă, să recoltezi suferinţă! Nu-şi va căuta niciodată de lucru.

Susan trecu peste puţin timp la a doua batistă.

Terapeuta, ca şi mine, părea înduioşată de Susan, mai ales când – vrând să încep discuţia – am încercat să definesc dragostea sub formă de curiozitate. Am susţinut că frământarea, neliniştea, curiozitatea şi dorinţa de mai mult sunt rădăcina vieţii – se văd în copii. Am spus că mi-am pierdut curiozitatea faţă de Susan. Am spus că nu mă interesează să îi cunosc sufletul. Mă plictiseşte; sau eu mă plictisesc când sunt cu ea. Am spus:

— Contează doar balamaua!

Terapeuta s-a aplecat în faţă:

— Ce înseamnă pentru dumneavoastră balamaua?

— Balamaua?

— Da. Cum vă face să vă simţiţi?

M-am aplecat spre ea.

— Balamaua minţii cuiva! Dacă se deschide înăuntru sau în afară. Să fie

în afară. Afară!

M-am prăbuşit pe scaun, ruşinat de dorinţa mea, de tot ce voiam. Era inexplicabil şi crud că nu mai doream să trăiesc cu Susan – ar fi trebuit să-mi fie destul. Credeam că terapeuta, înţelegând, cu siguranţă, ce era cu balamaua, mă va ajuta.

Femeia, care probabil credea în pulsiunile inconştientului, părea totuşi să fie un fel de raţionalistă. Mi-a răspuns cu răbdare că relaţiile devin mai puţin pasionate. Trebuia să ne aşteptăm la aşa ceva. Entuziasmul va fi înlocuit de alte consolări.

Consolări! Murind să ştiu care erau, aş fi putut să-i smulg cu un sărut acele consolări de pe buze!

— Da? am zis.

— Mulţumirea, a murmurat ea.

M-am aplecat iar în faţă.

— Poftim?

A repetat: mulţumirea.

Susţinea maturitatea şi acceptarea. Da!

Susan, printre suspine, dădea din cap.

Cum aş fi vrut să dau din cap – cu faţa între picioarele Ninei, ţinându-i fundul cu mâinile ca pe o mâncare de care mi-e poftă – cu limba în toate găurile ei în acelaşi timp – lacrimi, salivă, suc de vulvă, căpşuni! Sorb supa dragostei tale. Medicule de suflete, terapeuto – cine îţi gâdilă gaura bătrână cu limba? Nu sunt pregătit pentru înţelepciunea suferinţei; am cunoscut-o cu mama. Susţin pasiunea, frivolitatea, plăcerile copilăreşti! Da, e un strigăt de adolescent. Vreau mai mult. Din ce? Ce ai?

Terapeuta a insistat să venim iar în aceeaşi săptămână.

Faţa grasă, roşie de plâns, a lui Susan, în camera aceea, a doua oară, în timp ce eu afirm că nu cred că se pot repara lucrurile. Ca să fie totul cât se poate de clar, ar fi trebuit s-o lovesc sau să-i vâr un deget în ochi. Atunci ar fi înţeles amândouă! Dar terapeuta se ridică şi merge la raft, de unde scoate o carte. Încearcă să mă facă să citesc o poezie cu voce tare. Mă uit peste ea. Văzând că e o poezie slabă şi fiind isteţ, spun că mi-am uitat ochelarii. Susan, ascultătoare ca-ntotdeauna, trebuie s-o citească, cu voce tremurătoare, uitându-se la mine ca pe vremuri, ca şi când ar spune că mai

târziu vom râde de asta. Mă tot gândesc: plătesc ca să aud poezie citită cu voce tare. Aș plăti ca să nu aud așa ceva. Nici măcar poezia nu ne poate ajuta!

După cafeaua de dimineață, capul blond al lui Susan ivindu-se la fereastra deschisă a apartamentului meu din vestul Londrei – un buchet de flori, o carte sau o casetă video la spate. Nu lucra atunci, în urmă cu zece ani. Când îmi terminam lucrul, venea cu mașina ei mică, neagră, la sfârșitul dimineții, purtând ceva strâns, care-i scotea sânii în evidență și îi făcea să se legene. O sărutam și o trăgeam înăuntru pe fereastră.

Ieșeam din oraș.

— Ridică-ți fusta, îi spuneam, uitându-mă la ea pe drum, sperând mai mult. Mai sus!

În dimineața de după prima noastră noapte, am ieșit să mâncăm scrumbii afumate și ciuperci prăjite. În timp ce ne plimbam, m-a luat în brațe. Mi-aduc aminte mai ales strânsoarea. Cum m-a tras spre ea! Măcar dacă aș urî-o de-a binelea și n-aș fi îndrăgostit de Nina. Ce ne place: orașele englezești de pe litoral, de exemplu, chiar și iarna. Anumite glume; gustul ei la mâncare și la tablouri. Discuțiile lungi despre trupele englezești la modă în anii ’60.

Au fost și alte plăceri; sigur au fost. Sau poate că erau consolări. Totuși, nu le pot vâna acum, în harababura trecutului. Cu siguranță, sunt mai puține decât pot spera. Nu-mi vin multe în minte. Nu pot spune că Susan m-a dezamăgit vreodată intenționat sau că a fost crudă fără motiv mai mult decât era nevoie cu cineva așa de recalcitrant ca mine. Îi voi face o caracterizare bună.

— Am încercat să fac lucrurile să meargă! a țipat ieri. În fiecare zi am vrut să fiu drăguță cu tine!

În fața ei mi-e rușine. Dar adevărul e că n-o pot distra sau stârni. Și totuși, din toți oamenii posibili din lume, ne-am ales unul pe altul. Pentru ce? Pentru o sarcină serioasă și dificilă: să ne frustrăm și să ne pedepsim unul pe altul. Dar de ce?

O mișc puțin, brutal, să văd dacă se trezește. Tresare, oftează și doarme mai departe, inconștientă.

Cât de rar suntem de-a dreptul deziluzionaţi! Nu părăsesc raiul acesta nefericit pentru că nu-mi place, ci pentru că vreau să devin altcineva. Visul, sau coşmarul, familiei fericite ne obsedează pe toţi; e una din puţinele idei utopice pe care le avem în zilele noastre. Aşa că eu cred, în ciuda tuturor lucrurilor – aşa cum i-am spus lui Asif –, în dragoste. Ne naştem din dragoste şi facem unele eforturi ca să rămânem în starea aceea tot restul vieţii. Nu e oare starea în care sunt cele mai multe şanse ca bărbaţii şi femeile să înflorească? Oamenii se întrec pe ei înşişi; sadicii sunt mai blânzi, bancherii mai generoşi, legiştii se bucură de viaţă, până şi organizatorii de pariuri sunt mai înţelegători. Şi acolo afară, în seara asta, în oraşul jegos, împuţit, e cineva, sunt sigur, care mă iubeşte.

Dar atunci înseamnă că şi Victor crede asta. Trei ani a avut o legătură cu o femeie căsătorită care, credea el, urma să-şi părăsească soţul. La urma urmei, avea o căsnicie nefericită. Dar a ales nefericirea în locul lui Victor. A fost un eşec? S-a sfârşit; dar poate că valoarea dragostei nu depinde de durata ei.

La universitate, la sfârşitul anilor ’60, Victor fusese un radical. Acum trăieşte într-un apartament acceptabil şi câştigă bine. Dar întotdeauna şi-a dorit un lucru. Să mai aibă o şansă de a găsi o iubire ideală, să se însoare cu femeia potrivită, înainte de a fi prea târziu pentru a demonstra entuziasmul abia descoperit, prea târziu pentru a se juca pe podea cu copiii lui – copii care, de data aceasta, nu vor înjura şi nu vor arunca hainele lui pe fereastră, în urma lui. Vrea să vadă dacă poate s-o facă aşa cum se cuvine. Asta-i tot. La fel ca oricine altcineva; nu mai mult, nu mai puţin. Are nevoie să ştie că lucrul acesta, cel mai important dintre toate, nu-l depăşeşte. La urma urmei, mulţi oameni îl fac şi unii din ei sunt fericiţi.

Aşadar, curând au fost altele pentru Victor. Femei atrăgătoare; femei de nădejde. Unele erau cam zeloase, mai ales americanca aceea care a intrat puţin în dormitor şi i-a şi descris cum avea de gând să reconstruiască apartamentul. Dar nici una din ele nu a fost potrivită. Prea în vârstă, prea blânde, prea preocupate de carieră, prea solicitante şi tot aşa. Dacă întâlneam o femeie, mă gândeam la el. Toţi lucram pentru asta, prieteni, rude, chiar unul din copiii lui. Iubiri potenţiale treceau prin camera lui ca actriţele care dau o probă pentru un rol ce urmează să fie scris.

M-a văzut cu Nina şi a îndrăgit-o. Atât timp cât nu era a lui, putea să vadă cum era şi să se bucure de ea. Dar îndată ce începea cu o femeie celălalt lucru – tânjind, simţindu-i lipsa, temându-se, sperând – era terminat. Era prea mult. De ce nu poate s-o facă?

Eu de ce nu pot?

Probabil că pot.

Nu vreau să mă întreb cu cine e Nina în seara asta, în timp ce eu stau aici, aducându-mi aminte cum, atunci când veneam în casă, îmi ţinea capul şi îmi şoptea în ureche: „Şi te iubesc, te iubesc…“ Îmi mângâia urechile şi le compara cu cele ale câinelui care stătea peste drum când era mică. Eram măgulit. Era un prepelicar.

Mă frec prin blugi. Aş vrea să am pe cineva care să facă aşa ceva. Nu poţi face totul singur. Nu vreau s-o fac aici. Susan e jignită de eforturile mele solo. Face parte dintr-o generaţie de femei dezaprobatoare. Crede că e feministă, dar are doar un caracter urât.

Nina m-a încurajat să mă masturbez pe spatele, pe burta şi pe picioarele ei, când dormea. Îi plăcea s-o fac înainte să plece, ca să mă aibă pe ea în metrou.

O doresc pe Nina, dar înseamnă că o doresc întotdeauna pe Nina când am o erecţie. Îmi voi testa teoria conform căreia un bărbat ar trebui să se masturbeze înainte de a se gândi serios la o femeie. Astfel descoperă dacă o doreşte doar pentru sex sau dacă e ceva mai mult.

Dar trebuie să mă ridic. Descopăr că am din ce în ce mai des poziţii anormale ca să mă deplasez în vreun fel. Trebuie să stau jos ca să-mi pun şosetele; băieţii îmi aduc pantofii, când au chef. Apoi trebuie să-mi leg şireturile, să mă ridic în picioare şi să merg. Asemenea băieţilor mei, mi se pare o realizare să fiu în sfârşit îmbrăcat. De multe ori, în ultima vreme, când mă bag în pat doar îmi dau jos pantalonii. Mă gândesc că poate din cauza asta Susan mă consideră mai puţin atrăgător decât înainte.

Mă ridic în linişte şi plec în vârful picioarelor de lângă femeia adormită.

Ce puţină presiune are jetul urinei mele şi cât mă opintesc ca să trimit un semicerc respectabil în closet. Chiar când băieţii mei erau mititei şi

viermişorii aceia rotunzi, penisurile lor, nu erau mai groase decât un cablu, jetul urinei lor avea o presiune nemaipomenită. Eu las întotdeauna pe jos o mizerie lipicioasă. Tata a avut cancer la prostată. I-au vârât instrumente din plastic şi din metal prin deschizătura penisului.

Am început să merg prin spitale. Acum ştiu unde sunt toate, fără ghid. Mă gândesc la cunoştinţele mele: o femeie cu care am avut relaţii o săptămână a făcut o tumoare pe creier; alt prieten are cancer la gât şi un prieten bun a avut un infarct; cancerul la testicule e „în floare“. Sunt invitat mai mult la înmormântări decât la petreceri. Acestea le sunt corpurile. Nu mă gândesc la minţile lor deocamdată. Am început deja să decădem, înainte de a ne obişnui.

Hai! Deasupra chiuvetei.

Îmi dau jos pantalonii şi caut un lubrifiant potrivit. Când am făcut-o ultima oară (Susan invitase nişte prieteni la cină) am folosit şamponul copiilor şi am avut senzaţia că îmi intră o viespe în uretră. Ar fi trebuit să fac o reclamaţie producătorului şi să-i determin să facă un experiment pe animale. Chiar şi masturbarea poate fi un câmp minat.

Găsesc în dulap o cremă verzuie cu un miros dulceag. Mă uit la etichetă, dar mi-e greu să deslușesc ce scrie fără ochelarii de citit. După ce o studiez o vreme, văd că e un unguent antirid. Numai Dumnezeu ştie câţi bani prăpădeşte Susan pe grăsimea asta de porc. S-a supărat cumplit când m-a prins odată dându-mă cu ea pe mâini. Poate că, dacă îmi ung în fiecare zi penisul cu ea, ajunge iar ca la paisprezece ani.

Îmi vâr penisul în ea.

Acum câteva luni am recunoscut pe cineva pe coridorul unei companii pe care o vizitam. Cine e? m-am gândit, încurcat. Într-un sfârşit, am recunoscut-o pe Susan, îmbrăcată în haine prea strâmte şi prea moderne, ca să nu mai vorbesc de oja de un roşu aprins. Nu încerca să pară tânără, dar nu-şi dădea seama cât se schimbase.

Totuşi, în ultima vreme, a început să fie preocupată de deteriorarea corpului ei. A spus că după ce a născut a doua oară a ştiut că nu va mai ajunge niciodată la forma de dinainte. Acum se poate privi doar în fotografii. Parcă mereu întinde cremă grasă în ridurile de pe faţă şi în weekenduri se agită urmărind nişte casete de aerobică, în timp ce băieţii şi

cu mine stăm pe scări. „Mami slăbește“, spune de obicei unul din noi, cu optimism. Nu înseamnă că a devenit neatrăgătoare, dar a ajuns o femeie între două vârste, prin urmare într-o altă fază a vieții. Din nefericire pentru ea, are parte doar de priviri respectuoase.

Ce s-ar întâmpla dacă aș întâlni-o acum, prima dată, la o petrecere? M-aș uita la ea de două ori, dar nu de trei ori. Poate că aș vrea să stau de vorbă cu ea. Temându-se de cei pe care nu-i poate seduce, poate fi excesiv de atentă cu anumiți bărbați, uitându-se la ei cu ceea ce eu numesc „privirea fermecată“, până ce ei încep să se întrebe de ce vrea să se adreseze mai degrabă vanității decât inteligenței lor. Sunt femei care vor să-i mulțumească pe bărbați și sunt bărbați cărora le place să fie mulțumiți. Ai fi tentat să crezi că ar fi suficienți unii pentru alții. Dar sunt convins că femeile sunt cele care au nevoie de atenția aceasta pentru ele însele și peste puțin timp regretă întâietatea pe care ți-au acordat-o.

Ar fi trebuit să ies cu ea șase luni. Sau poate că o noapte ar fi fost suficientă. Dar nu eram destul de nemilos și nu știam ce vreau.

Încep să-mi frec penisul.

Cât timp nu mă va putea suferi? Câteva luni? Ani de zile? Despărțirile și abandonurile acestea pot lăsa urme adânci. Dar antipatia față de cineva este istovitoare, urându-l te sufoci la nesfârșit.

Soția lui Victor tot nu-i vorbește. Nu vrea să-l lase să intre în casă, ci îl ține afară, în mașină, până ce sunt gata copiii. Poate că are vreo legătură cu faptul că Victor a încercat s-o convingă să i-o sugă și să înghită – ceva ce n-ar fi făcut înainte – în noaptea dinaintea plecării, după cincisprezece ani. Până atunci, nu putea decât s-o urască. De atunci, ea și-a menținut scârba și le-a transmis-o copiilor, de parcă echilibrul ei mintal ar depinde de asta.

Aș putea suporta repulsia? Poate că, într-un fel, avem o fantezie arcadiană că va veni o vreme în care toată lumea va trăi în armonie, că nu va fi nici o opoziție, disonanță sau ceartă. Dar îmi dau seama că una din virtuțile unui părinte este abilitatea de a nu fi deranjat dacă nu te suportă copiii tăi. Uneori l-am urât pe tata. Țipam la el, chiar după ce s-a întors de la spital, după o operație pe cord deschis. I-am pus laxativ în cereale ca să facă pe el în tren. Îmi urăsc copiii uneori, așa cum, probabil, și ei mă urăsc

pe mine. Nu încetezi să iubeşti pe cineva doar pentru că îl urăşti.

Susan poate fi un combatant virulent, cu o limbă ascuţită care mi-a plăcut. Din nefericire, amărăciunea ei e prea rapidă pentru a fi spirituală; îi lipseşte detaşarea. Dar loviturile ei grosolane îşi pot atinge ţinta. Totuşi, te saturi repede de aşa ceva. Aştept cu nerăbdare ziua în care nu-mi va păsa deloc de ce spune, când vraja se va rupe.

De ce am nevoie? De o indiferenţă amabilă şi de o lenjerie de corp interesantă. După cum scria Scott Fitzgerald: „Aşa ne ducem traiul…“

Caut prin coşul de rufe şi scot o pereche de chiloţi de-ai ei şi îi întind pe chiuvetă. Începem. Nu; chiloţilor gri le lipseşte un nu-ştiu-ce. Victor spune că eu mă pot descuraja prea tare. Cei albi ar putea să meargă. Dar poate că cei negri cu dantelă au mai mult efect. Când e vorba de masturbare, sunt un estet.

E un act de dragoste sau de ură, sau amândouă?

Aş vrea să am la ce mă uita. Băgaţi de seamă, pe perete e prinsă o carte poştală cu *Odalisca în pantaloni dungaţi* a lui Matisse. E voluptuoasă, mai bună decât cea mai reuşită pornografie. Dar cred că viaţa e cea mai bună pornografie.

Curând trec în revistă biblioteca mea de scene stimulante. Pe care s-o folosesc iar – zilele de la Berlin sau italianca între două vârste care plângea? Sau pe fata care se urca pe bicicletă fără chiloţi? Sau poate momentul în care purtam cizme strâmte de cowboy şi pantaloni pe picior şi am descoperit, în timp ce femeia se întinsese pentru mine, că nu puteam să-mi scot nici blugii, nici cizmele, chiar dacă ea trăgea de ele şi am fost obligat să acţionez cu ele pe mine, într-un fel de scenă perversă poticnită.

Pe vremuri erau scene posibile din viitor – scene care puteau avea loc în realitate – pe care le foloseam ca ajutor, mai degrabă decât nostalgia aceasta. Şi când, din greşeală, arunc o privire în oglindă şi văd o figură de maimuţoi cărunt, schimonosit, cu ochi de nebun, cu un pumn în faţă şi cu cealaltă mână aşezată delicat într-o parte pentru că a ridicat copiii şi îl doare spatele, ştiu că mai am puţin şi plâng în loc să ejaculez.

Şi eu am fost copil, cândva.

Mă voi gândi la Nina.

De câte ori nu stau într-un bar sau într-un restaurant sau la o petrecere

cu prieteni și tot ce-mi doresc e să intre pe ușă! Am impresia că în momentul acela totul va fi în regulă. Nimeni nu-i așa de bun ca ea. Vreau să spun atât de multe. Dragostea noastră e mai importantă decât orice altceva. Totuși, sunt conștient cât de predispuși suntem toți la iluzii. Ce tulburător că iluziile noastre sunt adesea cele mai importante credințe ale noastre!

Nu cred că mai pot mult. Înainte, dacă mă gândeam la corpul unei femei, ejaculam; acum actul acesta necesită concentrare și trudă. Dacă nu simt nimic mai repede, mă aleg cu un cârcel sau fac o întindere musculară.

Trei degete, care intră în tine, până la încheietură, întinzându-se în carnea elastică până ce seamănă cu o mănușă de piele. „E ca o zvâcnire“, ai spune. Mâna mea e parte din tine, totuși te controlează.

Fața Ninei; apoi felul în care se întoarce și îmi întinde fundul.

Ar trebui să meargă.

Dumnezeule. Da.

Arunc chiloții lui Susan în coș, aducându-mi aminte de remarca lui D.H. Lawrence care spunea că până și animalele sunt triste după ejaculare. Mă întreb ce observație a putut să-l facă pe Lawrence să-și dea seama de asta. Totuși, mă simt mai bine, de parcă aș vrea să scap de dorință.

În timp ce mă spăl pe mâini aud un zgomot. Îmi închei repede pantalonii. Ușa de la baie e dată de perete, parcă de o fantomă. Mă uit și ascult.

Din întunericul holului, suzeta strălucitoare a unui copil se ivește în cameră, un cerc mititel de lumină verde. Ochii copilului sunt închiși, stă în picioare, în tricoul lui cu Batman, în pantaloni de pijama și în papuci îmblăniți. Are trei ani. De fapt, doarme. Deodată se clatină și ridică mâinile automat, ca și când a dat un gol. Îl iau pe sub umeri, îl trag spre mine și îi miros și îi sărut părul.

— Ce faci aici, băiatul meu frumos?

Îl duc jos, aprind o veioză și deschid obloanele. Îl întind pe canapea și îi scot pantalonii și scutecul ud leoarcă. Mirosul e neplăcut, acru și, în același timp, familiar; e al lui. E îndărătnic și se tot răsucește, așa că-i pun o mână în coșul pieptului și îl împing în jos, în timp ce-i apuc gleznele cu

cealaltă de parcă sunt gata să-l spânzur de un cârlig cu capul în jos. Se zvârcolește și clipește în timp ce îl șterg. Apoi îndes și împing scutecul în poziția potrivită. Seamănă cu schimbatul roții în picioare la o mașină. Sunt îngrozit că va începe să țipe. În cele din urmă îi pun la loc pantalonii de pijama.

Sper că și el va face același lucru pentru mine, într-o zi.

Respirând greu, îl țin în brațe în fața ferestrei, șoptindu-i în ureche.

— Am fost destul de blând cu tine, băiețelule?

Nu prea mi-a plăcut când era bebeluș, pentru că îmi era groază de plânsete, de scâncete, de refuzul de a se îmbrăca, de a mânca sau de a se duce la culcare, de parcă singurul meu scop era să-l oblig să facă lucruri pe care nu voia să le facă. Am fost uluit cum puteau trece zile întregi în care nu puteai face nimic în afară de a te ocupa de el, nici măcar seara și, mai ales, noaptea. După ce m-am uitat pe mai multe cărți despre creșterea copiilor, de obicei, în miezul nopții, de multe ori cu fecale sau vomă pe degete, l-am aruncat o dată înapoi în pătuț, lovindu-l la cap. I-am pus coniac în lapte. L-am lovit tare cu piciorul în scutec, chiar înainte să meargă. Cum pot copiii să ne facă să ne simțim atât de neajutorați?

În plus, Susan m-a îndepărtat, astfel încât doar ea, prietenele și mama ei se ocupau de bebeluși. Doar de câteva luni sunt de ajutor. Și doar de puțină vreme m-am îndrăgostit de el, așa cum mi s-a întâmplat cu Nina, ca o acumulare de uimire. Trăsăturile lui au devenit mai clare și a descoperit din ce în ce mai mult, cu mirarea și plăcerea fiecărei uși deschise, până ce a fost fascinat, înveselit, mișcat. Zâmbetul lui; râsul lui; felul în care imită o față supărată, o față caraghioasă, o față tristă mă încântă, ca și blândețea și grija lui față de mine.

Acum băiatul și cu mine vorbim fără încetare. Întrebările lui – unde se duce lumina noaptea, ce mănâncă păianjenii, de ce au femeile „sâni“, unde se duc oamenii când mor și de ce au sprâncene – sunt neîncetate. De unde va primi răspunsurile când eu nu sunt aici? Dacă mă rup de băieți, nu-i rup și pe ei de mine?

Când Victor a plecat de acasă băiatul lui cel mic i-a aruncat lucrurile pe fereastră, apoi și-a implântat o sticlă spartă în braț. Nu l-a lăsat pe Victor să vină să-l vadă la spital. N-a vrut să răspundă la scrisorile lui Victor.

Celălalt băiat stătea singur în casă când mama lui pleca. Într-o noapte, Victor a găsit băiatul pe un sac de dormit, pe hol, singura cameră din casă pe care o folosea. Toate luminile din casă erau stinse sau le săriseră siguranțele. Mânca la lumina lumânării fasole din conservă. Ziarele vechi erau stivuite. Băiatul era nespălat, avea hainele pătate. Oare Victor și soția lui îl învățaseră să se spele? Dar, pentru că saltul tatălui lui spre fericire îi distrusese lumea, băiatul abia putea vorbi sau face o mișcare. Victor încă mai repară pagubele.

O las pe femeia aceasta singură, cu doi copii mici. Va trebui să aibă grijă de ei în mare parte ea însăși. Poate că prezența mea, oricât de dăunătoare, i-a dat siguranță. Acum va lucra, le va cumpăra haine, le va da de mâncare, va avea grijă de ei dacă sunt bolnavi. Sunt sigur că se va întreba, dacă n-a făcut-o deja, ce rost au bărbații. Au vreo funcție utilă în zilele noastre? Le fecundează pe femei. Mai târziu, ar putea trimite din când în când bani. Ce ar mai putea fi tații? Tata n-a trebuit să-și pună întrebarea asta. Pe atunci nu era o problemă să fii tată. Era acasă ca să se impună, ca să dea indicații, să facă disciplină și să se bucure de copii. Noi trebuia să apreciem cine era și să vedem lucrurile pe care le făcea. Dacă am ajunge ca el, doar mai calificați, am fi norocoși. A fost un om bun. N-a fugit, deși poate că s-a gândit la asta.

Trag pătura din spatele canapelei și îmi învelesc băiatul.

Uneori, băiatul mă lovește și mă izbește cu pumnii sau mă zgârie pe față cu unghiile și încearcă să mă muște. Îmi spune „un mare bătăuș“. Dacă-l cert, plânge cu sughițuri. Dacă sunt mânios, nu mai respiră, poate doar să gâfâie, de parcă i-am luat viața. Atunci mă simt vinovat, neputând suporta gândul că omul pe care-l iubește cel mai mult s-a întors împotriva lui. Avem nevoie unul de celălalt, bătăuș și băiat. Dacă nu sunt acasă câteva zile, călătorind sau trândăvind pe undeva și dacă văd copii de vârsta băieților mei pe stradă sau într-un restaurant, simt panica despărțirii și nu înțeleg de ce nu sunt cu propriii mei băieți. Când vin acasă văd cât s-au schimbat. Nu vreau să pierd nici o clipă din viața lor. Nu numai de dragul viitorului, ci pentru prezent, pentru acest moment, care e tot ce e.

Întotdeauna mă gândesc la ei înainte de a adormi. Și acum plec.

Totuși, copiii sunt mai agitați ca de obicei când Susan și cu mine

suntem amândoi cu ei, de parcă furiile noastre sunt infecţioase şi ei plâng pentru noi. Poate că dacă o să continuăm să mai stăm împreună le va veni lor ideea să fugă. Susan voia să-l trimită pe cel mic „să vadă pe cineva“. I-am spus că, atunci când înnebunesc părinţii, îşi trimit copiii la psihiatri.

— Tu ai înnebunit, spuse. Teoriile tale sunt demente.

Adio, ticăloaso.

Dar mai e un lucru pe care trebuie să-l recunosc.

Când plec vreau să dispară şi ea. Poate că e puţină dragoste, dar gelozia rămâne. Vreau să-mi trăiesc viaţa, dar nu vreau ca ea să şi-o trăiască pe a ei. Când totul va fi un fapt împlinit – şi, să zicem, au trecut optsprezece luni, aşa cum sigur vor trece – poate că va fi alt bărbat în casă. Poate că va sta acolo unde stau eu acum. Băieţii mei, dacă au un coşmar, vor merge la el. Copiii, care trebuie totuşi să se obişnuiască cu felul nostru de a fi, au o promiscuitate notorie în afecţiune. Vor sta pe genunchiul altcuiva.

Bărbatul îi va săruta şi îi va ridica atunci când se trezesc. Poate că-i va aşeza în pat şi le va vorbi până adorm. Poate că va avea un accent din nord. Poate că-i va încuraja să ţină cu Arsenal. Sau poate că-şi va pierde răbdarea şi îi va pocni peste cap. Până atunci, aş putea fi un străin, care va sta în maşină aşteptându-i să iasă din casă. Şi băiatul nu-şi va aduce aminte de noaptea aceasta. Nici unul din ei nu-şi va aduce aminte de părinţii lor împreună. Nu îşi vor aduce aminte de nimic din toate acestea şi eu nu voi uita niciodată. Ea îi va cunoaşte întotdeauna mai bine decât mine.

Totuşi, sper că ea va ajunge să fie cu cineva bogat. Ceea ce nu înseamnă că vor sta la coadă. Cu toate acestea, oamenii cei mai groteşti stau împreună şi chiar se căsătoresc. După cum spune Joe Orton, „căsătoria nu exclude nici un ţicnit.“

Terapeuta îmi tot spunea că îi voi părăsi şi pe copii, să nu mă amăgesc. Voiam să strig nu, nu, pe ea! Dar am avut copiii împreună, o garanţie a încrederii şi a securităţii, pe care o voi distruge.

Uneori îmi pare rău pentru copii, deoarece trebuie să stea aici cu ea. Eu pot s-o şterg, dar ei nu pot.

Băiatul doarme buştean. Îmi place să-i ascult visele, chiar să le discut cu el. Susan râde de afectarea mea.

Acum ar trebui să dorm. Dar n-am chef să mă duc la culcare. Puține lucruri sunt mai deprimante decât dezbrăcatul pe întuneric lângă o femeie care nu se va trezi pentru tine.

Adesea, la gândul că trebuie să merg acasă, mi se suie sângele la cap, apăsându-mă pe urechi și pe ochi, până ce simt cum îmi iese craniul în afară ca un cauciuc umflat în exces. Aș putea să merg într-un bar mizerabil și să stau înfipt pe un scaun sau acasă la cineva unde aș putea pune mâna pe soția gazdei. Într-o seară am ajuns târziu la o petrecere. Ca de obicei, femeile vorbeau despre muncă, iar bărbații despre copii. Mi-am găsit un loc și n-am găsit nimic mai bun de făcut în afară de a bea. Lucrurile s-au schimbat când un cunoscut între două vârste și-a așezat pe masă capul coafat impecabil. Soția lui, pe care o părăsise, refuza să-l lase să-și vadă copiii și se pare că încerca să-i monteze împotriva lui. În plus, ea refuza să vândă casa unde intraseră toți banii lui. Mergeau la tribunal. Și cunoscutul, cu noua sa prietenă tânără alături, spunea că se îndoia că merita osteneala.

Prietena lui a replicat că-i lăsase pe copii să le distrugă idila. Pe el îl voia, nu pe copiii pe care-i avusese cu o femeie pe care n-o iubea. În jurul mesei, alți bărbați posomorâți, care își văzuseră ultima oară soțiile la ușa sălii unde fusese procesul de divorț, aprobau, mormăiau și scuturau din cap. Apoi femeia s-a ridicat și a plecat. Ar fi trebuit să alerg după ea. Cunoscutul meu a spus că renunțase la aproape tot pentru ea. Dar când, după câteva luni, și-au dat seama că nu prea se plăceau unul pe altul, iar ea a încercat să-i smulgă o ureche, n-a mai fost cale de întoarcere – nici o cale de întoarcere spre ceva solid.

Și totul pentru o partidă de sex, am murmurat eu. Ceilalți bărbați au râs. Dar am zis în concluzie, după ce tocmai văzusem cum obrăznicătura mică dezmierda pisica gazdei în timp ce iubitul ei plângea, ce partidă de sex trebuie să fi fost. A urmat o discuție, în jurul mesei, despre etica unei asemenea dileme. Dar nu m-am putut gândi decât că sunt unele partide de sex pentru care o persoană și-ar îneca partenerul și copiii într-o mare înghețată. Regatul meu pentru un orgasm. Am observat că femeile sunt îndeosebi tenace în această privință. Când vor ceva, nu-i chip să le oprești.

Fiule, poate că va veni o vreme când îți voi explica o parte din lucrurile

acestea, pentru că va veni, poate, o vreme când le voi înțelege.

Ținându-l în brațe – are ochii închiși și gura deschisă –, îl duc în pat. Dar când sunt pe punctul de a-l așeza am un sentiment ciudat. Uneori te uiți într-o oglindă și nu îți poți aminti ce vârstă ai. Într-un fel, te aștepți să vezi un individ de doisprezece sau optsprezece ani care te privește la rândul lui. Acum am sentimentul că mă uit la mine însumi. El e eu; eu sunt el; amândoi suntem o parte din celălalt, dar despărțiți în lume. Pentru că acum mă car în brațe pe mine însumi.

Îl întind pe pat și îl învelesc.

Mă întreb când voi mai dormi lângă el, dacă voi mai dormi vreodată. Dă din picioare nărăvaș și are tendința de a voma în părul meu, în momente neașteptate. Dar poate să mă atingă ușor și să mă mângâie pe față ca o iubită. Cuvintele lui afectuoase și vocea lui subțire sunt respirația lui Dumnezeu pentru mine.

Mă furișez în jos, pe scări. Îmi pun jacheta. Îmi găsesc cheile. Ajung la ușă și o deschid. Ies afară din casă. E întuneric și e frig. Vântul proaspăt pătrunde în mine. Mă înviorează.

Du-te. Trebuie să te duci.

Mă voi zbate în hățuri.

E întuneric beznă.

Așa trebuie să arate ceasul morții, în adâncul nopții. Nu se mișcă nici un suflet, în afară de mine.

Afară, frunzele întunecate ale copacilor se leagănă ca sute de limbi lungi, verzi, iar crengile mă izbesc.

Îmi voi răsuci o țigară, dacă pot. Iarba asta miroase oribil. Ca un foc de vreascuri ude, spune Susan, mai ales dacă o fumez fără tutun.

Îmi place să mă uit la plantele care cresc în spatele grădinii. Când ajung acasă seara după câteva pahare, și tot ce pot face e să închid ușa din față, și știu că trebuie să rămân sub acoperișul acesta până dimineața, de parcă aș fi într-o celulă de arest, unul din lucrurile pe care îmi place să le fac e să ies în grădină. Acolo îmi stropesc plantele halucinogene, cu băiatul cel mic, încotoșmănat în costumașul lui, cu cipici de pâslă, care cară și trage furtunul în spatele meu.

Uneori, rup câteva frunze, le înfăşor în hârtie de ziar şi le usuc pe fierbător. Am Ecstasy, LSD şi o sticlă veche de nitrit de amil în frigider. O vreme luam „E“ în fiecare zi, imediat după masa de dimineaţă. Mă făcea să mă simt mai rău şi ştiam acest lucru. Dar nu m-am oprit. Întotdeauna am preferat să mă droghez în situaţii precise, la masă cu părinţii, de exemplu. Uneori, în timpul serilor în care fac lecţii cu copiii, îmbrăcat în costumul meu favorit, încă mai folosesc LSD. Cred că seara de Crăciun e întotdeauna ameliorată de un pic de Purple Haze. Îmi place secretul şi, poate, provocarea.

Nina avea obiceiul să mă tachineze, spunând că atitudinea mea faţă de droguri aparţine altor vremuri. E adevărat că în timpul adolescenţei mele, drogurile erau combustibilul pentru o călătorie spre sine. De asemeni, ele mă conectau la o lume mai periculoasă şi mai provocatoare şi chiar la una literară: De Quincey, Baudelaire, Huxley. Pentru Nina, ele au un caracter sordid, se leagă de închisoare şi de supradoze. Frica ei de ace a păstrat-o intactă, dacă e intactă.

Am hotărât să nu iau costumul cu dungi subţiri. Se va şifona în geantă şi n-am unde să-l aşez acolo. Iau sigur fotografia lui Lennon. Dar trebuie să găsesc o fotografie a copiilor şi s-o iau cu mine.

Mă duc la biroul lui Susan, acoperit de hârtiile ei. Sperând să găsesc o dovadă a unei trădări recente pe care aş putea să i-o reproşez şi apoi să plec, înşfac portofelul ei şi-l deschid. Găsesc doar o fotografie cu noi doi îmbrăţişaţi.

În sertare sunt pachete de fotografii. Aleg una cu băiatul cel mare, când avea câteva zile. Îl spăl în spital, ţinându-i capul în mână. Faţa mea e serioasă în timp ce îi stropesc coastele şi faţa încreţită pentru prima oară. Pe atunci mă întâlneam cu Karen. I-am făcut cu mâna lui Susan la spital, am luat şampania pe care ne-o lăsase tatăl ei şi am băut-o în pat cu Karen. Susan a vorbit ieri de asta.

— N-am să uit niciodată că ai părăsit spitalul fără să mă săruţi. Era primul nostru copil şi nu m-ai sărutat. Totuşi, cel puţin îi iubeşti pe copii. Se vede când pleci.

— Când plec?

— Când călătoreşti. Copiii întreabă de tine tot timpul. Primul lucru pe

care îl spun dimineața e: Tati vine azi?

Pun fotografia în buzunar.

De dragul vremurilor de demult mă uit prin jurnalul lui Susan. E plin de praf; nu-l ține tot timpul, ci notează doar lucrurile pe care vrea să le citesc. Mă uit peste pasajul în care a scris, acum trei ani, despre iubitul ei, întrebându-se dacă ar trebui să-l viziteze la Roma. I-am ghicit minciunile și i-am spus că m-aș bucura dacă s-ar duce. Întotdeauna căutam ocazii de a o părăsi.

Mă întorc la poziția mea pe canapea. Voi fuma mai mult, deși îmi dă senzația că sunt supus unui oprobriu.

— Acolo ești?

Mă uit în sus. Mă uit într-o parte. Mă uit iar înapoi. Susan e în dreptul scării în tricoul ei alb și în papucii albi, cu fața boțită și umflată.

E așa de albă încât aș putea scrie pe ea.

Odată, venind acasă la ora patru, întorcându-mă de la o petrecere de adolescenți, am găsit-o pe mama jos, îmbrăcată în halatul ei colorat, lung până-n pământ. Pe podea erau întinse fotografii de-ale ei în tinerețe. În pozele acelea vechi era lălâie și energică, avea părul lung, ca al meu, purta sandale și o rochie înflorată. Era pozată cu bărbați care aveau cărare și purtau cravată, nici unul din ei nu era tata.

Probabil că Susan m-a văzut uitându-mă în gol. De câtă vreme, mă întreb?

Îmi plăcea s-o duc pe Nina la restaurante și la petreceri, la vernisaje și la expoziții. Stăteam și mă uitam la ea în timp ce privea tablourile. Mă încânta încântarea ei când o plimbam prin Londra. N-aș fi ieșit altfel. Mâinile noastre erau mereu una într-alta. Oriunde eram, ea era refugiul meu, buzunarul meu de lumină. Dar plăcerile acestea noi au scos-o dintr-o lume familiară și au împins-o într-una care o intimida. Uneori am copleșit-o. Îi dădeam prea mult, știu. Vrem dragoste, dar nu vrem să ne pierdem.

Asif corecta lucrări, înconjurat de cărțile lui de filozofie, educație și dezvoltarea copilului, aranjate în ordine alfabetică. Pe birou erau

fotografii ale soției și ale copiilor. Azi după-amiază, când m-a văzut la ușa biroului și pe Najma cu un aer îngrijorat în spatele meu, s-a speriat. Poate că păream încordat sau mai rău.

— Copiii sunt sănătoși?

— Da, da.

S-a liniștit.

Apoi am dat mâna.

— Și ai tăi?

— Slavă Domnului, da.

Najma spuse, cu o oarecare îndoială în privire:

— Și Susan?

— Bine. E bine.

Asif se uită la mine, întrebător. N-am vrut să-i tulbur pacea. Nici măcar nu știam de ce venisem. Mă plimbasem pe străzi toată dimineața. Apoi am chemat un taxi și i-am spus șoferului adresa lui Asif. Poate pentru că Victor e convertit de puțină vreme la hedonism aveam nevoie de celălalt punct de vedere.

— Pot să vorbesc cu tine? i-am spus.

Najma ne-a lăsat, fără tragere de inimă, și Asif și-a dat jos papucii și și-a pus pantofii. Mi-am dat seama că se împlinește și, cu vesta strânsă pe burtă, pare mai în vârstă, mai demn și mai însemnat.

Ne-am plimbat prin grădina lui. Am observat că se tot uita în sus, spre balconul în care Najma citea într-un scaun de răchită. Aveam impresia că ea mă condamna.

— Casa e plină de otravă, am spus eu. Susan vrea să fiu blând. Nu pot să fiu blând. Nu putem face nimic unul pentru altul. E un fapt împlinit. Am hotărât să plec.

Asif spuse:

— Toate cuplurile se destramă. Chiar Najma și…

I-am spus, râzând dintr-odată:

— Da, mi-aduc aminte.

— Ce?

— Ce a fost când mâncam omletă de dimineață. Înainte de a merge la piscină – acum un an, în concediu, în Italia. Susan și cu mine am fost

politicoşi unul cu altul ore-n şir. Dar voi doi. Tăcerile. Ranchiuna. Nu mai aveai răbdare să ajungi la cafeneaua unde tu şi cu mine jucam fotbal de masă, singuri.

— Cam aşa e. Ea şi cu mine nu suntem de acord… câteodată. Apoi spuse: E uşor să întorci repede spatele. De ce să te pripeşti? Vezi ce se întâmplă. Te rog să mai aştepţi un an.

— Nu mai pot să aştept nici o săptămână. De fapt, plec mâine de dimineaţă.

— Sigur? Dar un an nu-i nimic la vârsta ta. Din cauza fetei?

Am dat din umeri.

— Nu mă întâlnesc cu ea. Am pierdut-o.

— Tremuri. Îşi puse braţul în jurul meu: Dar o urmăreşti în vreun fel?

— Dacă aş putea să-i văd iar puful de pe ceafă, aş putea să mă mut chiar în clipa aia. Ar fi începutul unei atitudini noi, înţelegi tu.

— Părul?

— Bineînţeles.

— Pur şi simplu nu înţeleg cum pot deveni aşa de romantici bărbaţii de vârsta ta.

— Asif, nici o vârstă nu exclude sentimentele puternice, i-am spus.

A pufnit.

— Ce păcat că ai întâlnit-o!

— De ce insişti să vezi asta ca pe ceva ridicol?

— Poate că nu-mi place să văd un bărbat pe care-l respect, care e curajos şi conştiincios în unele privinţe – şi încăpăţânat în altele – dat peste cap de asemenea pasiuni. Dar presupun că, spre deosebire de mulţi alţii, tu poţi să-ţi urmezi plăcerile. Şi chiar asta faci.

— Da. Dar să nu crezi că nu ştiu că sunt lucruri mai importante la care merită să te gândeşti – situaţia politică internaţională şi restul.

Sarcasmul meu îl reduce la tăcere.

Copiii lui aleargă prin preajmă. Întreabă de băieţii mei. Le spun că sunt acasă. Vocile altor copii se aud din grădinile din apropiere. Nişte puşti vin la poarta laterală.

Dacă aş putea măcar să stau aici, mulţumit, în mijlocul vieţii mele, aşa cum par să fie copiii în viaţa lor, fără să-mi fac mereu griji despre cum

stau lucrurile, mâine, săptămâna viitoare, anul viitor. Dar de la vârsta de paisprezece ani, când am conspirat împotriva părinților, fără să fug așa cum voiam, dar așteptând momentul potrivit și pregătindu-mă în acest scop, știind că într-o zi voi fi gata, am avut nevoie de viitor. Voiam să se întâmple ceva în fiecare zi în care părea să existe un fel de progres sau de acumulare. Nu suport când lucrurile lâncezesc, când nu e suficientă intensitate. Dar m-aș bucura de o perioadă liniștită. Sper să am parte de așa ceva, pe termen lung.

— Ești foarte zăpăcit. Știu că-ți place să te îngrijești, iar acum nici nu te-ai bărbierit măcar. Lăsând deoparte părul prietenei tale deocamdată, al tău arată de parcă l-ai pieptănat în sus.

Râd, dar nu spun nimic.

După o vreme, adaugă:

— Te-ai hotărât?

— Așa cred.

— Nu vreau să te duci să dormi în cine știe ce loc îngrozitor. Vino aici dacă vrei, o vreme. Îmi culc copiii împreună.

— Ești amabil, Asif. Mulțumesc. Dar n-aș putea sta aici, în mijlocul familiei tale, după ce mi-am părăsit-o pe a mea.

— N-o să dureze mult.

— Poftim?

— După ce te gândești câteva zile, te vei hotărî să te întorci. Nu ești pregătit să duci dorul copiilor. Cred că nu prea îți dai seama cum e… să-i părăsești. O să-i doară, așa-i?

În momentul acela aproape că mi s-au tăiat picioarele.

— Știu că va trebui să îndur asta, am zis.

— Despre fata cea nouă ai spus că e de fapt needucată. Susan e acidă, dar e inteligentă. Întotdeauna mi-a plăcut să stau de vorbă cu ea. Sigur ai avut cândva un motiv bun s-o alegi pe ea.

— N-am voie să mă răzgândesc? Oamenii fug unii de alții în turmă pentru că aleargă spre alți oameni.

— Toți tânjim după mai mult. Niciodată nu suntem satisfăcuți. Suntem înțelepți dacă știm ce valoare au lucrurile pe care le avem. În fiecare zi, dacă avem parte de o mică întâmplare fericită sau dacă ne zâmbesc copiii

sau ne ascultă, în sfârşit, ar trebui să ne considerăm norocoşi.

— Sunt descurajat. O relaţie nefericită nu poate fi un compartiment sigilat. Se prelinge peste altceva, ca o cutie perforată de ulei. Nu te-ai gândit niciodată să renunţi la tot?

Amândoi ne-am uitat în sus spre Najma.

— De ce mă întrebi asta? zise, exasperat. Crezi că-ţi voi da într-o zi un răspuns diferit şi că vei avea o confirmare a felului în care vezi tu lucrurile?

— Asif, care fel de a vedea lucrurile?

— Acela de a nu avea responsabilităţi. A oftat şi a continuat: Îmi pare rău. Presupun că ce faci tu e o variantă modernă.

— Aş spune că-i vorba de o nouă neliniște.

— Da, mă simt unic pentru că iubesc aceeaşi persoană fără încetare de mai mulţi ani şi pentru că nu plănuiesc pe ascuns o evadare. Dar chiar iubesc ce am aici. În fiecare zi se construieşte ceva. E o creştere. Fără asta, aş fi doar un bărbat care umblă pe stradă fără să aibă unde se duce.

— Pentru mine, acasă totul e încremenit.

— Cu o dragoste adevărată, e puţină mişcare. Te tot învârteşti, dar ajungi mai departe, şi mai departe. Nu crezi în nimic? Sau virtutea e doar o ultimă resursă pentru tine?

Ce aş putea spune acum? Tinerii sunt plini de convingeri plicticoase. De ce nu şi eu? Nu-mi vin în minte multe tipuri de credinţă. Am ajuns într-un stadiu în care, după două mii de ani de civilizaţie creştină, dacă întâlnesc o persoană religioasă şi, din fericire, doar rareori întâlneşti aşa ceva în zilele noastre – o consider şubrezită mental, având, probabil, nevoie de terapie.

Aş putea spune: cred în individualism, în senzualism, în trândăvie creativă. Îmi place imaginaţia umană: delicateţea ei, energia ei brutală, agresivă, profunzimea ei, puterea ei de a transforma lumea materială în artă. Îmi place ce fac bărbaţii şi femeile. Îmi place asta mai mult ca orice pe lume, în afară de dragoste şi de corpurile femeilor, care sunt în centrul tuturor lucrurilor pentru care merită să trăieşti.

Dar Asif e inteligent. Nu vreau să fiu stânjenit spunând ceva prea egoist – deşi puţine instituţii mi se par la fel de egoiste ca familia. Poate că sunt pe cale să ajung un sceptic convins.

Probabil că acum chicotesc. O să vorbesc înainte să mă creadă nebun.

— Am părerile mele, zic. Dar sunt neînsemnate. Se schimbă în fiecare zi. E întotdeauna un fel de uşurare să n-ai o părere, mai ales despre o chestiune culturală sau politică. Dar, crede-mă, când e vorba de asta, sufăr de un exces de credinţă.

— Credinţă în ce?

— În posibilităţile intimităţii. În dragoste.

I-a venit să râdă. Apoi a zis:

— Întotdeauna ţi-au plăcut femeile. Nu te-ai lecuit.

— Dar sunt fermecătoare. N-ai observat?

— Ce-ar fi să mai ai pe cineva?

— Asta îmi sugerezi?

— Călătoreşti mult. Eşti mereu în America, transformând literatura în…

— Prostii.

— Trebuie să fie vreo ocazie. Ar putea potoli nevoia.

— O potoleşte, o vreme. Dar depinde în întregime care e exact nevoia şi dacă poţi avea grijă de ea. Sau dacă se înnoieşte şi cu câtă ferocitate. Oricum, tu n-ai face aşa ceva.

— Nu uita că eu sunt profesor, zise.

— Ştiu. De ce-mi spui asta?

— E greu să predai, ştii. Şi e şi mai greu când copiii sunt nefericiţi. În clasă văd ruinele. Repercusiunile. Partea ciobită a lucrurilor.

Mi-a oferit ceai.

N-am mai putut sta. Era timpul să ajung acasă, să-mi spăl copiii, s-o văd pe Susan şi să-mi fac bagajele. Trebuia să am o contribuţie la partea ciobită a lucrurilor.

— A fost şi cel mai rău şi cel mai bun lucru pe care l-am făcut, zise Victor. Doi ani după ce-am plecat ştiam în adâncul sufletului că se întâmplase ceva de neiertat. Ştiam că nu prea departe, nişte fiinţe – soţia şi copiii mei – sufereau din cauza faptei mele. Totuşi…

El continuă.

— Poate că râzi de mine din cauza cârnaţilor, a cartofilor prăjiţi şi îndeosebi din cauza cepei murate. Dar câţi prieteni şi câte cunoştinţe de-

ale noastre și-ar dori să se întoarcă la partenerii lor după ce i-au părăsit? Câți ar spune, dacă ar putea trăi iar perioada aia, că n-ar fi plecat?

— Ce e? Sunt bolnavi? Sunt treji?

— Nu, zice ea.

Susan pare și una, și alta.

Vine către mine dinspre capul scării, cu brațele larg deschise.

— Ține-mă. Nu așa, de parcă ai avea clești în loc de brațe. Atinge-mă cu mâinile.

Mi-aduc aminte de ce a zis băiatul meu cel mare: „De ce avem mâini?“

— Da, zic.

— Slavă Domnului. Ține-mă.

O sărut și-mi trec mâinile pe corpul ei. I se ridică tricoul. Fără chibzuială, îi pun mâna pe sân. Ajung jos. Părul ei pubian nu este la fel de bogat și de mătăsos ca al Ninei. Dar dacă mă lasă să fac sex cu ea aici, acum, pe podea, nu voi pleca. Pun umărul la treabă și-mi accept responsabilitățile încă un an. Oricum, mâine-dimineață voi fi prea obosit. Voi scoate un pește afumat din frigider, voi hali un mic dejun uriaș și voi suspina de ușurare. Îmi plac sfârșiturile fericite.

— Am visat urât, zice. Că nu erai aici. Apoi m-am trezit și nu erai. N-o să pleci, nu?

— De ce spui asta?

— Nu știu, nu știu.

— Bine, zic. Liniștește-te, îți fac un masaj.

— Nu, mulțumesc. Nu te pricepi. Ești prea dur.

— Înțeleg, zic. Iar tu nu mă atingi deloc.

— Ești surprins? spune, liniștită. Nu ești, nu?

Nu recomand minciunile. Decât în unele situații.

Susan, dacă m-ai cunoaște m-ai scuipa în față. Te-am mințit și te-am înșelat în fiecare zi. Dar dacă nu mi-ar fi plăcut femeile acelea, n-aș fi stat așa de mult. Minciuna ne protejează pe toți; datorită ei merge mai departe ce e important. Dai dovadă de bunăvoință mințind. Dacă aș fi fost bun în toți anii aceia, cine ar fi fost impresionat? Dumnezeu? O lume fără minciună ar fi imposibilă; o lume în care minciuna nu este aspru criticată

ar fi de asemeni imposibilă. Din nefericire, minciuna ne face omnipotenți. Creează o singurătate îngrozitoare. Aici, în seara asta, mă simt rupt de voi și de toată lumea. Prin urmare, adevărul trebuie să fie valoarea esențială, până ce se lovește de o altă valoare esențială, plăcere, punct în care, e evident, există un conflict.

Începe să se trezească.

— Ce faci aici? De ce nu ești în pat?

— Am avut niște treabă.

— La ora asta?

— Nu puteam să dorm.

— De ce? Ce te supără? De obicei abia te trezești. Ochii ei îmi cercetează fața. Miroși a țigări și a iarba aia oribilă. Ai părul ud. Ai ieșit? Unde ai fost? Pe cine ai văzut?

Îmi pune degetele pe obraz.

— Ah!

— Ce e? Ce ai pățit la față? Stai…

Se duce la întrerupător și e așa de somnoroasă încât, mișcându-se, se împiedică și se lovește de masă.

Lasă-mă să te prind.

În seara aceasta străzile miros a urină. Camioane parcate în fața supermarketurilor; bărbați care împing containere prin uși batante. Tineri care ies să se distreze.

Acum șapte ani, când Susan și cu mine ne-am despărțit un an și puteam fi fascinat de necunoscute, cunoșteam barurile acestea, cunoșteam fete care vindeau bijuterii la piață, oameni din trupe, pușți nomazi. Aveam timp pentru imprevizibil.

În seara asta, după ce am schimbat scutecele copilului, l-am dus înapoi în pat și am venit în barul ăsta fără să știu de ce, nu văd decât o mulțime de tineri îmbătrâniți, în haine neverosimile și ieftine, strânși unul într-altul. Nu-l cunosc pe nici unul. Pe prietenii mei de acum îi întâlnesc doar stabilind din timp, făcând programări cu ei cum faci cu un dentist. Și Victor, mai mare decât mine cu cinci ani, nu va fi niciodată într-un asemenea loc, deși are șanse, s-a apucat de dans. Merge la cluburi, uneori singur, unde începe să facă o mișcare ciudată, independentă,

„terpsichoreană“. Se face repede loc în jurul lui. Nu sunt sigur dacă din cauza stilului său specific sau pentru că lumea crede că e un poliţist care a plecat din post fără aprobare.

Nu-mi pasă că sunt un caraghios, spune. Dar tinerii eleganţi pot fi foarte snobi.

La ieșirea din bar sunt tipi care poartă haine până la genunchi, pantaloni lăbărțați și adidași scâlciați. E ciudat cum traficanții de droguri stau mereu în picioare, nefăcând nimic ore în șir, înainte de a o lua la picior deodată. În seara asta mă întreb dacă au toți, simultan, o durere de cap, în timp ce se țin cu mâinile de cap ca și când ar poza pentru *Strigătul* lui Munch, vorbind la telefoane mobile. Cândva, aș fi întrebat cât costă un drog sau altul. Acum mă gândesc la ce li se va întâmpla și mă întreb de ce și-au prăpădit banii pe asemenea haine. Dar și ei cred că îmi lipsește distincția.

Am văzut pe cineva cunoscut la bar. Un puști care nu mai e puști, pe care, la un moment dat, l-am văzut în fiecare zi câteva săptămâni. În perioada mea socialistă ascultam necazurile unui asemenea băiat în amănunt și condamnam societatea pentru că l-a făcut să sufere. Era plin de viață și șmecher și avea tot felul de povești despre aventurile lui pe stradă, dar era rănit pe dinăuntru, ceea ce îi făcea bravada și mai amară. Iar acum stătea în fața mea, linguşindu-mă și cerându-mi o mie de lire ca să meargă să trăiască într-o rezervație indiană.

L-am ascultat, după care am spus:

— Cred că au destule probleme și fără tine.

Încerc să-l împing ca să trec, dar el mă ține de mână.

— Dumneavoastră vă puteți permite să ajutați o altă ființă umană, zice, luând un aer patetic. Prin bunătatea dumneavoastră…

Îl întrerup.

— Îți dau banii, dacă-mi spui un lucru. Unde e tatăl tău? De ce nu ești cu el acasă?

Se uită la mine.

— Răspunde. Cu ce te-ai drogat?

Se răsucește pe călcâie și pleacă.

Afară, în stradă, mai am puțin și încep să dau din mâini și să țip, deoarece cred că unii din bărbații aceștia nu-și cunosc tații. Unde au

dispărut toți tații? Odinioară tații plecau la război și se întorceau, dacă se întorceau, fiind de nerecunoscut. Totuși, tații încă pleacă și se întorc, dacă se întorc, fiind de nerecunoscut. Se gândesc la copiii lor? Ce au mai bun de făcut? Pleacă atunci când soțiile lor devin mame? Ce au aceste mame de e atât de important să fie părăsite? Unde se ascund tații și ce fac?

Cineva trebuie să știe. Trebuie să-l întreb pe unul din ei. Trebuie să mă întreb pe mine însumi.

Alerg la mașină. În seara asta trebuie să mai merg într-un loc.

Victor o săruta întotdeauna pe Nina și îi punea un braț pe umeri. O trata de sus, dar văzând cât e de stângaci, ea avea grijă să nu-l sperie.

Într-o noapte, fiind acasă la el, Victor s-a apucat să ia niște droguri noi. Când a dispărut cine știe pe unde, Nina și cu mine am început să facem dragoste. Victor s-a întors și a venit în pat cu noi. Cât regret ce voiam să fac – să îi reduc Ninei importanța. Dacă n-ar fi deosebită, sentimentele mele pentru ea n-ar fi așa de puternice.

— De ce ai făcut așa ceva? l-am întrebat.

— Râdeați. Vă simțeați bine.

Chiar știam cum să-i fiu pe plac. Îi găteam; o spălam și îi făceam masaj în timp ce asculta muzică. Am jurat că aș putea s-o iubesc, s-o ocrotesc și s-o sprijin.

Avea încredere în mine, dar era tot mai descurajată.

I-a spus lui Victor:

— Mă părăsește mereu. De fiecare dată când mă obișnuiesc iar cu el, pleacă acasă sau, și mai rău, în concediu. Îmi pierd speranța. Mă simt sufocată. Nici măcar nu știu ce aștept.

Mi-a spus că nu poate să mă vadă o vreme. Avea nevoie să ia distanță. L-am pus pe Victor să stea cu ochii pe ea, s-o sune în fiecare zi ca ea să nu mă uite. Într-o zi, într-o dispoziție caustică și dușmănoasă, l-am întrebat dacă ar ieși cu ea în cazul în care eu n-aș fi prin preajmă.

Cred că s-au văzut câteva săptămâni. N-am pus întrebări și n-am vorbit cu el, pentru că eram plecat cu Susan și cu copiii. Apoi m-a sunat și mi-a spus că-i ceruse să n-o mai caute. El și cu mine ne-am reluat prietenia. N-am vorbit despre Nina. Credeam că o voi uita repede.

— Am fost să beau ceva într-un bar. Era aglomerație. Am hotărât să fac

o plimbare. Apoi am văzut un club, în care am intrat şi am umblat de colo până colo.

— Pur şi simplu ai văzut un club.

— Da, un rând de oameni pe stradă, zic.

— De ce ai intrat?

— Nu ştiu. Cred că era un lucru care mi-ar fi făcut plăcere înainte.

— Nu îţi stă în fire să fii spontan, spune Susan. Unde îţi este cămaşa? Nu purtai o cămaşă?

— Doamne, da. Ce uşor poţi să îţi pierzi lucrurile!

Se holbează la mine.

Pentru că nu l-am găsit pe Victor la bar şi pentru că străzile mi se păreau mai violente ca înainte, am mers la casa unde ea avea o cameră. Am fost acolo de mai multe ori acum câteva luni, când s-a mutat la Londra, ca să fie mai aproape de mine, după cum a recunoscut. Mi-a spus că visul ei era să stea la doi paşi.

Bucătăria era mereu plină de tineri care fie îşi reveneau după vreun dezmăţ, fie se pregăteau pentru el. Mi-aduc aminte patul ei pe podea; o cuvertură indiană; cărţi de poezie; casete şi numeroasele lumânări datorită cărora Crăciunul e atât de fascinant pentru tinere.

— Nu ştiu de ce trăiesc aici, mi-a spus, după ce eu mă dădusem jos dintr-un pat ca să mă întorc în altul. Ar trebui să fiu cu tine. Nu poţi să stai pentru totdeauna sau cel puţin în seara asta?

M-am uitat la ea, dezbrăcată pe pat, albă ca zăpada.

— Cât mi-aş dori să pot sta.

— Ştii, nu cred că voi mai suporta mult.

— N-o să mă aştepţi?

— Nu ştiu.

În seara asta dau târcoale, deşi nu se vede nimic prin fereastră. Într-un sfârşit, apăs pe sonerie. Un tânăr vine la uşă. Îl întreb dacă îşi aduce aminte de mine. Îşi aduce aminte, deşi cu aşa de puţin entuziasm, încât mă întreb dacă e unul din cei care i-au dat Ninei sfaturi împotriva mea.

— Ea mai locuieşte aici?

Se uită la mine, bănuitor.

— A fost plecată o vreme, spune.

— A fost?

— S-a întors.

— Da? S-a întors? Pot s-o văd? E înăuntru?

— Nu.

Mă abţin să nu-l plesnesc.

Într-un sfârşit, îmi spune că i se pare că s-a dus la un club din apropiere.

— Cu cine?

— Cu un prieten.

— Unde?

Îmi spune, oftând, de parcă ar trebui să ştiu asemenea lucruri.

Merg până acolo şi stau la coadă o oră, îngrozit că nu mă vor lăsa să intru. Apropiindu-mă de bodyguard, îmi scot cămaşa, sperând că aşa o să par mai modern. O ascund în spatele unui gard viu de peste drum, aşa că port un tricou şi o jachetă.

Înăuntru e ca o discotecă, doar întuneric, de fapt beznă, fără jocurile de lumini care mă distrau în adolescenţă.

O singură problemă: dacă ar fi aici, n-aş putea s-o văd.

Aproape toată viaţa, până în seara asta, am fost tânăr. Aproape toată viaţa erau oameni pe care-i respectam, care păreau să ştie ce se întâmplă. Unde sunt? Acum, în afară de momentele când sunt cu Susan, ştiu cine sunt. Când e nevoie, pot să mă adun şi să-mi păstrez o oarecare demnitate. Dar în seara asta simt că o pierd.

Aprinzându-mi ţigara, îmi fac drum prin mulţime, de parcă aş explora o peşteră.

Oamenii poartă haine de stradă, închise la nasturi până sus şi pălării trase pe ochi. Nu încape îndoială, puştii britanici sunt meritocraţi înnăscuţi şi sarcastici. Poţi fi sigur că mereu pun ceva la cale. Dar în seara asta e deprimant să vezi nişte tineri aşa de drogaţi şi de ameţiţi. Vreau să întreb de ce, de parcă nu-mi pot aduce aminte. Acum trei ani, vreme de şase luni, am luat cocaină în fiecare noapte. Norocul şi ambiţia m-au salvat în cele din urmă. Oare chiar eram nişte stafii fără pretenţii şi credeam că tinereţea e o virtute în sine? Fără îndoială. Oare impozitele mele le subvenţionează lipsa de cumpătare? Probabil. Tata umbla, fără să înţeleagă nimic, prin asemenea locuri, căutând o tânără la care să se repeadă?

Mă tem pentru băieții mei, dar e esențial să-i părăsesc mâine.

Cred că am ajuns ca adulții din *De veghe în lanul de secară.*

De ce-i invidiez pe oamenii ăștia? La sfârșitul anilor ’60 și ’70 chiar am simțit că aparțineam unui grup, altor tineri și unei mișcări de opoziție. Nu-mi plăcea seriozitatea; eram prea stângaci pentru a face ceva. Dar e ceva care îmi lipsește: să mă pierd, da, într-o cauză mai mare.

În timp ce îmi apropii bricheta de fețe începe să-mi fie groază s-o văd. Dacă e cu un tânăr? Dacă acum mă disprețuiește? Fețele acestea sunt tinere. Probabil că am fost nebun să mă îndrăgostesc de o asemenea fată. Ce nu-i în regulă cu maturitatea? Gândiți-vă la conversațiile pe care le-aș putea avea – despre literatură și despre amărăciune – cu cineva de patruzeci de ani! Victor mi-a vorbit de o femeie optician interesantă, care are propriul magazin. Lumea spune că sufletul, nu corpul, contează!

Știu un loc unde aș putea întâlni niște femei de vârstă mijlocie, dacă sunt treze la ora asta! Odată ce ajung acolo, îmi vor fi recunoscătoare pentru companie! Ele sunt o cauză mai înaltă!

Voi căuta câteva afară!

Încep să mă îndrept spre ușă, pe unde o fi, oarecum în grabă. E tipic pentru mine – să fiu așa de aproape de ceva și-apoi să fug.

Zăresc o femeie care dansează singură. Oare e ea? Merg într-acolo. Nu; nu-i iubita mea. Nu prea văd bine, dar am impresia că femeia aceasta nu se va supăra dacă mă apropii de ea. În aparență, drogurile pe care le iau ele le fac prietenoase, de parcă nu s-ar putea descurca altfel. Poate că ar trebui să fie date tuturor tinerilor. Sigur, într-o asemenea stare, nu le pasă dacă dansezi ca un elicopter care se prăbușește. Vreau să învăț să am pretenția de a fi primit frumos de ceilalți.

Strig în urechea femeii și vine cu mine la bar. Nu prea pot auzi ce spune. Dar mă gândesc cum ar fi să merg la ea acasă. Dacă spune da, voi merge. O cameră ciudată; lucrurile ei; locuri stranii în care am ajuns în trecut, pierdut în oraș, așteptând să văd ce o să se întâmple. De acolo, de dimineață, plec la Victor fără să mă duc acasă.

Atunci am fost lovit. A venit din spate; era bărbat. Poate din cauză că m-am uitat la inelul din sprânceana femeii la lumina brichetei. L-ar fi interesat pe Victor.

Susan stă lângă mine.

— Nu mă atinge, acolo am fost lovit, zic.

— Ai fost agresiv?

— Nu știu ce s-a întâmplat. Asta le place tinerilor să facă. Până mâine o să treacă.

— Ce e asta? întreabă.

— O fotografie cu autograful lui John Lennon.

— De ce era pe scară?

Mă uit la ea, încurcat.

— Serios? Cred că voiam s-o așez într-un loc mai bun.

— În toiul nopții?

— Părea momentul potrivit.

— Acum e spartă, spune. Uită-te în oglindă. Vai de fața ta. Vrei să te spăl?

Mă uit la ea și-i spun:

— Îmi place cineva. Dar a plecat. Mă tem că ăsta e adevărul.

— Tu? Îi placi cuiva?

— Te surprinde?

— O, da.

— Sunt surprins că ești surprinsă.

Plânge.

— Are de gând să te ia de lângă mine?

— Nu prea cred, acum.

Deschid gura. Sunt pe cale să vorbesc.

— Ce e? spune.

— Nu. Nimic, zic. Haide.

În baie mă spală. Apoi o duc înapoi în pat, ținându-mi mâna pe brațul ei.

Stăm întinși, spate în spate.

Ce poate fi mai îngrozitor decât lumina zilei? Se îmbracă la capul patului. Copiii țopăie pe saltea. Cel mic încearcă să-mi deschidă pleoapele cu degetele. Celălalt îmi toarnă suc de mere în ureche, întrebându-se dacă va ieși prin cealaltă. Are stofă de savant.

Susan se duce jos cu ei.

Mă întorc pe spate, ca în fiecare dimineață, și mă gândesc ce trebuie să

fac azi. Ce obligaţii am? Ce plăceri aş putea avea? Apoi mi-aduc aminte şi închid ochii.

După o vreme, se trânteşte uşa de la intrare şi în casă se aşterne tăcerea. Aceasta învăluie totul într-o dulceaţă de rău augur.

Mă ridic şi merg jos, dar un zgomot mă face să ezit la cotitură. O văd în hol pe Susan, care pleacă la lucru, punându-şi haina scurtă şi împingându-şi bicicleta spre uşă.

— Vrei să cumperi ceva pentru diseară? Ne vedem la cină! strigă, închizând uşa după ea.

Fără să mănânc, să beau sau să mă gândesc prea mult, fac totul cât pot de repede. Mă bărbieresc şi mă îmbrac decent. Umblând prin casă, găsesc pijamalele băieţilor aruncate pe podea. Le ridic, le miros şi le aşez pe pat împăturite.

Când e cald afară, Susan îşi pune talc în pantofi şi când îi scoate urmele picioarelor ei rămân pe podea, urmele ei pe covor, oprindu-se deodată, ca un marcaj întrerupt.

Peste puţin timp închei fermoarul de la geantă.

Mâzgălesc un bileţel, stând în picioare. „Dragă Susan, plec din casa asta şi nu mă mai întorc. Îmi pare rău să-ţi spun, dar nu cred că ne putem face fericiţi unul pe celălalt. Vorbesc mâine cu tine.“ Asta e. Apoi văd că a lăsat un bilet în care mă roagă să-i iau hainele de la curăţătorie. Înjurând, dau o fugă până la colţ ca să-i iau hainele şi le las în dormitor.

Apoi stau şi mă întreb unde să pun biletul. Masa din sufragerie e plină de flori, cadouri, felicitări. Săptămâna trecută Susan şi-a serbat ziua de naştere într-un restaurant din apropiere. Trebuie să fi fost cam treizeci de invitaţi. În rochia ei nouă de blugi şi cu pantofii drăguţi cu flori cusute într-o parte, s-a repezit la fiecare prieten când intra. Au fost sărutări, îmbrăţişări şi frânturi de bârfă în gura mare. Peste puţin timp podeaua era presărată cu funde şi cu hârtie de împachetat. Am stat şi m-am uitat la ea cum dansa după discuri Tamla Motown cu un prieten din timpul şcolii. Dansau chiar nostalgic. Mi-am adus aminte de o călătorie la Veneţia. Se întâlnea cu mine la Hôtel des Bains pe Lido, dar nu ştiam la ce oră. Coborâsem şi, din întâmplare, am văzut-o în hol, iar ea s-a întors şi m-a recunoscut şi faţa îi era plină de încântare.

Nu e genul meu deloc, dar sunt sigur că are ceva care mi-ar putea plăcea. Aș vrea să n-o văd câteva luni, ca s-o uit; poate că atunci aș putea avea o imagine clară a ceea ce este, separată de mine.

Pun biletul la celălalt capăt al mesei, sprijinindu-l de o ceașcă. N-are cum să nu-l vadă când intră. Va sta pe scaunul acela ca să-l citească. Mă întreb cum se va simți atunci; mă întreb ce va face atunci. Telefonul e la îndemână.

Îmi iau geanta din mijlocul dormitorului. Cobor și deschid ușa din față. Obosit, dar hotărât, ies din casă. N-a plouat de săptămâni întregi. Au înflorit copacii. Londra e în floare; chiar și eu sunt în floare, în ciuda tuturor lucrurilor.

E o zi minunată să pleci.

Închid ușa după mine și mă îndepărtez. Mă gândesc s-o iau prin parc și să-mi văd băieții. Dar purtarea mea distrată m-ar da de gol și orice întrebări m-ar costa puținul curaj pe care îl am. Poate că ar trebui să mă întorc și să fac cu mâna casei.

Nu pot spune că n-am învățat mai mult în încercarea aceasta decât am învățat oriunde: educația unei inimi, puțin crăpată, dacă nu chiar spartă în bucăți. Dacă voi supraviețui după experiență și dacă o voi folosi cum trebuie – dacă oricare din noi va face așa – asta e altă problemă.

Victor stă la masă în halatul lui negru, purtând șosete negre și papuci, mestecând o felie de pâine prăjită rămasă pe masă de aseară, fără îndoială. Dar când intru pe ușă se ridică și mă sărută.

— Gata?

— Da, zic. Gata.

Victor se uită la mine, e voios. Observ că s-a făcut curățenie în apartament. Nu se vede nici urmă de ceapă murată.

Mă gândesc să despachetez, ca să mă conving că rămân. Dar, uitându-mă în jur, nu văd unde aș putea să-mi pun lucrurile. El va pleca la lucru mai târziu și eu voi fi aici singur. N-am chef să merg la birou. Poate că voi face o plimbare.

Victor îmi ia geanta și o pune jos, în colț. Văd că e cafea proaspătă. Sunt croisanți în cuptor. Mă așez și mă uit la el, un prieten. O vreme – nu știu

câtă – locul acesta va fi casa mea.

Mă întreb la ce oră va desface Susan biletul și va ști, va ști. Nu se va întoarce decât diseară. Nu-i prea târziu ca să-l iau înapoi.

— Știai că vin?

— M-am gândit că o vei face – în cele din urmă, răspunde Victor. Poate peste câteva săptămâni. Ajunsese inevitabil.

— Puteai să-ți dai seama?

— Cum să nu? Apoi zice: Le-ai spus copiilor?

— Nu.

— E lucrul cel mai greu.

Îmi muşc buza.

— Întâi voi vorbi cu Susan, zic. Apoi, cu ei. Am multe să le spun… despre cum stă treaba cu oamenii care încearcă să trăiască împreună.

Se uită la mine. Știe asta. Totuși, e neobișnuit de vesel.

— Ce te face să zâmbeşti? îl întreb.

— Îmi place cineva. Mâncăm de prânz în locul ăla nou şi-apoi ne plimbăm prin parc.

— Și-apoi?

Îi lucesc ochii.

— Apropo, a sunat fata aia.

— Care fată?

— Nina. A auzit că ai căutat-o.

Pot doar să mă gândesc cât de frumoasă e viața pe pământ, uneori. Câtă durere își pot da doi oameni unul altuia! Și câtă plăcere!

— I-am notat numărul, spune el, dacă l-ai uitat cumva.

— Mulțumesc.

Îmi întinde o bucățică de hârtie. Ridic receptorul și apăs pe taste; apoi îl pun la loc.

— Mai târziu, zic. O să fie timp.

Ne plimbam împreună, fiecare cu gândurile lui. Nu mai știu unde eram sau când era. Apoi tu ai venit mai aproape, m-ai mângâiat pe păr și mi-ai luat mâna; știu că mă țineai de mână și-mi vorbeai blând. Deodată am avut sentimentul că totul e așa cum ar trebui să fie și că nimic nu se poate adăuga acestei fericiri sau mulțumiri. Asta era tot și tot ce putea fi. Ce era

mai bun se strânsese în acea clipă. Nu putea fi decât dragoste.

LICĂRIRE

Într-un sărut e mereu nevoie de doi.
R.L. STEVENSON

Apologie pentru trândavi

Ea vine la el miercurea, târziu, doar pentru sex, în timp ce taxiul o aşteaptă afară. Acum patru luni cineva i-a recomandat-o pentru o slujbă, dar el nu are ce să-i dea de lucru. Acum nici el nu câştigă nimic. Nu vorbesc prea mult şi se aştern tăceri în care pot doar să se uite unul la altul. Dar nici unul din ei nu vrea să se retragă şi, cu siguranţă, se întâmplă ceva între ei, pentru că stau în picioare împreună şi se întind lângă masă, fără să-şi vorbească.

Săptămâna următoare, la aceeaşi oră, ea e la uşă. Ei se dezbracă imediat. Ea pleacă, fără să fi dormit, dar el a simţit că moţăie înainte de a se trezi. Se adună repede, fără să se scuze, şi pleacă, fără să se uite înapoi. El habar n-are unde locuieşte sau de unde este.

Acum ea nu intră-n casă, ci merge direct în subsolul pe care el nu-şi permite să-l mobileze, unde a aruncat pături şi plăpumi pe covor. Nici nu beau, nici n-ascultă muzică şi abia se pot vedea unul pe altul. E un fel de spectacol de pantomimă în camera aceasta, unde se pare că orice e permis, în afară de claritate.

La serviciu restanţele lui cresc. Ce a lăsat neterminat ar putea fi preluat, dar nimeni nu ştie în afară de el. El îşi pierde controlul, dar ce contează? De ce ar trebui să conteze, în afară de cazul în care, probabil, e definitiv; dacă într-o zi se simte altfel, nu va mai fi cale de întoarcere.

Aproape toată viaţa, mai ales la şcoală, a avut succes sau a fost în drum spre ceva numit Succes. Ca majorităţii oamenilor, i-a fost teamă să nu fie

descoperit, dar spre deosebire de cei mai mulţi, probabil că el a fost descoperit. Are un apartament mic, o maşină veche şi o stare de spirit jalnică. Acestea sunt pierderi minore. Îi lipsește progresul cotidian constant, sentimentul că o duce din ce în ce mai bine, că e, poate, din ce în ce mai fericit şi că fiecare zi duce către un viitor recognoscibil. Nu s-a gândit niciodată că va avea parte de atâta pustiire.

De trei ori pe săptămână îşi ia copiii de la şcoală, le dă de mâncare şi-i duce înapoi la casa în care au intrat aproape toţi banii lui şi în care soţia lui îi interzice să pătrundă. Vinerea ia cina cu singurul lui prieten. Apoi merg într-un bar african unde îi place muzica. Bărbaţii, majoritatea în jur de treizeci de ani, cu vieţi care sunt un mister pentru el, par să stea acolo seară de seară fără vreo nemulţumire făţişă, uitându-se la femei şi unii la alţii. Îi invidiază pentru asta şi se întreabă dacă duc o viaţă lipsită de griji, dacă au ajuns la o resemnare stoică sau dacă nu cumva fierb într-o inutilitate profundă.

În ziua în care vine femeia aceasta, el face baie o oră. Nu-şi aduce aminte numele ei, nici ea pe-al lui. Îi spune, când e nevoie, „omule“. Mai e puţin şi vine. Stă şi se gândeşte ce norocos e că are un aranjament care nu costă nimic.

Acum cinci ani şi-a părăsit soţia, cu care nu ştie de ce s-a căsătorit, pentru o altă femeie, care apoi l-a părăsit fără nici o explicaţie. De atunci au mai fost şi altele. Dar când ele devin insistente, el nu poate decât să dea înapoi, fără să înţeleagă de ce.

Soţia lui nu vrea să-i vorbească. Dacă ridică receptorul şi aude vocea lui, cheamă copiii, intermediarii aceia care cresc între uri neclintite. O femeie de succes, de anul trecut nu se mai poate da jos din pat. Nu vrea nici un fel de ajutor şi copiii trebuie să aibă grijă de ea. Le vine să creadă că el e de vină. Începe să-şi imagineze că poate înnebuni femeile şi, înţelegând asta, se simte flatat.

Acum are legătura aceasta inexplicabilă. La început se reped şi-şi rup unul altuia hainele cu o necugetare de oameni între două vârste, apoi se întind tăcuţi pe întuneric, până ce dorinţa, tot ce au, se reaprinde. Îşi spune că trebuie să profite din plin de ocazie.

După ce pleacă ea, se masturbează, gândindu-se la ce au făcut,

întipărindu-şi tot în minte ca să-i rămână proaspăt: ea pe abdomenul lui, el pe luntrea spatelui ei, cu faţa în părul ei negru, fără încetare. Se gândeşte la puful negru, netezit cu sudoare, ca o cărare de filfizon, din jurul anusului ei.

Mai târziu, când se plimbă, e în acelaşi timp satisfăcut şi neîmplinit, urându-se pentru că nu ştie de ce face aşa ceva – stânjenit de propria lui nedumerire şi de imposibilitatea de a înţelege de ce se poartă cineva atât de ciudat şi de ce poartă pică oamenilor pentru că nu i-au dat ceea ce el n-a fost în stare să ceară. Oare lucrul ăsta nou chiar e o pânză de iluzii şi el e un nerod? Dar vrea mai multă nerozie, şi nu numai miercurea.

Săptămânile următoare, ea pare să simtă ceva. În locul în care stau, sub nivelul străzii, aproape sub pământ – perspectiva unui şoarece asupra lumii – ea îl invită să stea în poziţii diferite; îl roagă să-i atingă diferite părţi ale corpului. Îi arată că pot fi absorbiţi unul de altul.

Se întâmplă ceva uluitor în camera aceasta, săptămână de săptămână. El nu ştie ce ar putea fi. Nu-i sigur că ea o să vină; nu are încredere în ea sau în altă femeie, ca să nu-l dezamăgească. Fiecare săptămână ea îl surprinde, până ce el se întreabă ce ar putea s-o facă să se oprească.

Într-o miercuri taxiul nu se opreşte. Stă la fereastră în halat şi în papuci trei ore, simţindu-se în prima oră precum Casanova, în a doua ca un copil care-şi aşteaptă mama, şi în a treia ca un bătrân. E bolnavă, sau e cu soţul ei? Se întinde pe podea acolo unde stă ea de obicei, aprins de dorinţă şi de dor, până ce, mai târziu, simte o prezenţă în cameră, o coloană de aer suspendată, şi se ridică în capul oaselor şi zbiară la fantoma aceasta.

Crede că este toxic. Pentru el, lipsa dezavantajelor a fost un delict în sine. Înţelege motivele, de când le-a subliniat soţia lui. Ceea ce nu înseamnă că asta a împiedicat-o să trăiască de pe urma lui. O vreme a încercat să fie un bărbat pe placul ei. A plâns cu orice ocazie şi a stat de vorbă cu animalele oricând le-a găsit. A încercat să nu ridice vocea, deşi pentru ea era o „eliberare“ să-şi iasă din minţi. Curând n-a mai ştiut cine trebuia să fie. S-au rătăcit amândoi. Îi era groază să se ducă acasă. Stătea cu gura închisă, temându-se de ce ar putea ieşi; de aceea ea a căutat cu mânie o cale spre sufletul lui.

Acum îşi face griji că s-a întâmplat ceva cu femeia aceasta şi nu poate

afla ce. Ce rană sau ce deznădejde a făcut-o să vrea doar atât?

Săptămâna următoare vine, stă în ușă, înfășurată-n haină, zâmbește; e abia trecută de treizeci de ani, cu vreo cincisprezece ani mai tânără decât el. Poate că are un iubit sau un soț; poate că e șomeră; poate că e dezamăgită în dragoste sau se mărită săptămâna viitoare. Dar e tandră. Cât i-a lipsit lui ce fac împreună.

A doua zi de dimineață el merge pe jos și îi simte mirosul pe străzi. Ziua e plină de ea, cine o fi. Se pomenește gândindu-se mereu la ea, meditând asupra amestecului ciudat de ignoranță și de intimitate pe care-l împart. Dacă sexul e felul în care întâlnești și ajungi să cunoști oamenii, ce știe el despre ea? Pe trupul ei el poate picta doar figuri imaginare, ca în zilele în care se înfiripează dragostea, când îl poți învălui pe celălalt în tot felul de visuri și de dorințe, până ce realitatea le răstoarnă și le aranjează iar. Cu siguranță e frumos să nu știi, de parcă tot ce ai afla ar diminua plăcerile imaginației pure. Fantezia le-ar putea da mai multă satisfacție decât realitatea.

Dar ea începe să-l facă să-și pună întrebări și, într-o noapte, când o atinge și simte că n-a iubit niciodată ceva atât de mult – dacă dragostea e o cufundare a sinelui în celălalt atunci, da, o iubește –, începe să vrea o confirmare a noțiunilor care se îngrămădesc zi de zi fără să capete vreo formă utilă. Și, după atâția ani de viață, după educația scumpă, limbile pe care le-a crezut folositoare, cărțile și ziarele studiate, poate fi el capabil de dragoste cu o străină tăcută, într-o cameră întunecată? Dar el refuză ideea conversației, pentru că nu mai poate suporta încă o dezamăgire. Nimic nu trebuie să le tulbure serile perfecte.

Vrei sex și distracție și le obții; dar de obicei le capeți cu un cadou – cineva ca tine, o persoană. Aranjamentul lor pare un progres, ceva ce mulți își doresc, ce-i mai bun fără ce-i mai rău, fără cereri – mai ales când se gândește, așa cum face mereu, la energia pe care au irosit-o el și soția lui în repulsie și în înțepături și la anii de răzbunare legală și financiară. Se gândește adesea la noaptea în care a plecat.

Vine acasă târziu, tocmai a părăsit patul femeii cu care se întâlnește, care i-a spus că-i a lui. Corpul solid al soției lui, întoarsă cu spatele, îl lasă rece. Ultima lui noapte. De dimineață va vorbi cu copiii și va pleca, ca

atâţia bărbaţi pe care-i cunoaşte, oameni care crezuseră că doar o dată în viaţă pleci de acasă. Majoritatea prietenilor lui, majoritatea oamenilor pe care-i cunoaşte trec de la o soţie la alta, de la un soţ la altul, de la un iubit la altul. Un oraş de vampiri de dragoste, alergând de la o persoană la alta, vânându-l pe cel care va fi altfel.

Aprinde lumina pe hol, se dezbracă şi e gata să se întindă, când observă că ea stă acum pe spate, cu ochii deschişi. Ciudat, nu mai e aşa palidă. Îşi dă seama că e machiată la ochi şi rujată. Se întinde spre el, zâmbind. El se îndepărtează; ceva nu-i în regulă. Ea dă în lături păturile; poartă lenjerie neagră şi roşie. E sigur, nu s-a îmbrăcat niciodată aşa.

— E prea târziu, îi vine să strige.

Îşi strânge hainele, se repede spre uşă şi o închide după el. Nu ştie ce face, ştie doar că trebuie să iasă. Cel mai greu e să intre în camera copiilor, să le vadă feţele într-un morman de pături şi de jucării şi să-i sărute de la revedere.

Probabil că de aceea se răzgândeşte, pentru că, fiind convins că oamenii trebuie să ia ceva cu ei, se repede la el în birou şi încearcă să ia computerul. Are cabluri; nu-l poate scoate din priză. Ridică televizorul de pe raft. În timp ce îl cară pe scări se întoarce şi îşi vede soţia, încă în ţinuta de prostituată, cu un halat pe deasupra, ţipând:

— Unde pleci? Unde? Unde?

El strigă:

— Ai avut zece ani din mine, zece ani, atât şi nimic mai mult, nimic mai mult!

Alunecă pe treaptă şi cade în faţă, chircindu-se peste televizor şi împleticindu-se pe treptele rămase. Fără să se oprească să se uite la răni, fuge din casă fără afecţiune sau ură şi nu se uită în urmă, gândindu-se doar, ciudat, că nu cunoşti niciodată fiecare colţ al caselor în care trăieşti ca adult aşa cum cunoşteai casa din copilărie. Lasă televizorul în grădina din faţă.

Femeia pe care o vede acum îl ajută să alunge teama pe care o are mereu că sinele lui romantic a fost zdrobit. Simte că e periculos, dar vrea să se trezească în dragoste. Uşor, uşor; visează că deschide o uşă şi că persoana pe care o va iubi stă în spatele ei.

Dorul acesta îl poate cuprinde la petreceri, în restaurante, acasă la prieteni și în stradă. Stă în fața unei femei în tren. Cu ea își va izbăvi trecutul. O urmărește. Ea trece strada. El, după ea. Ea intră în panică. O înșfacă de braț și strigă: „Nu, nu, eu nu sunt așa!“ și fuge.

Nu știe cum să ajungă la ceilalți, dar antipatia e istovitoare. Nu vrea să iasă acum, pe cine s-ar putea sprijini acolo afară? Dar în casă mintea lui se devorează pe ea însăși; e un canibal al propriei conștiințe. Are o nevoie disperată de dragoste. Rușinea singurătății, o suferință dubioasă! Puține ființe sunt mai disprețuite decât bărbații între două vârste cu dorințe puternice, și dorința se înnoiește în fiecare zi, recidivând ca o boală, strigând mai multă viață, mai multă!

Noaptea stă în pod umblând într-o cutie de scrisori vechi primite de la femei. Sunt acolo o mulțime de descrieri idilice. Femeile stau în cafenele, bând cafea bună; mănâncă piersici în curtea interioară; se uită la zăpadă. Senzațiile zilnice sunt înălțate la sublim. Vrea să fie batjocoritor. E ușor să-ți imaginezi că „discuțiile“ și „ocupațiile“ sunt singurele satisfacții. Dar pe el ce îl mulțumește? De parcă frânele vieții lui ar fi scăpat din mecanismele care îl duceau înainte. Când se gândește la lucrurile după care tânjesc oamenii, nu poate înțelege de ce ei nu știu că nu merită să le dorești. El vrea să perceapă cotidianul cu un ochi proaspăt. Vrea să joace un joc de copii: fă o listă cu ce ai observat azi, adaugă-i dorințe, regrete și mulțumiri, dacă e cazul, astfel încât să nu îți treacă viața fără s-o observi. Și mai are nevoie de extraordinar, miercurea.

Stă pe o parte, în ea, au gurile deschise, ea îl ține cu picioarele. Când e nevoie se mișcă, pentru a păstra caldă desfătarea. Poate doar să măsoare starea ei de spirit din felul în care face dragoste. Uneori îl înșfacă, pur și simplu; sau se întinde spre el ca să o sărute pe gât.

Deschide ochii și o vede cum îl privește. De multă vreme nu l-a mai privit cineva cu atâta atenție. Speranța lui e hrănită de un nou sentiment: curiozitatea. Se gândește să arate lumii sexualitatea lor. Vrea să se uite la alții privind-o, vrea ca alții să-i vadă împreună, ca pe o confirmare. E atât de multă dragoste, încât el e pe cale să înceapă o conversație.

Săptămâni în șir se hotărăște să vorbească în timp ce fac dragoste, spunându-și că de data asta îi vor veni cuvintele. „Ar trebui să stăm de

vorbă“ e fraza pe care o pregătește, care e prescurtată în „Vrei să stăm de vorbă?“ și chiar în „Vorbim?“.

Totuși, faptul că el nu vorbește a umplut-o de bucurie pe femeia aceasta. Pe cine ar mai putea el înveseli așa? Oare limpezimea nu va dărâma înțelegerea lor? N-au amândoi un vocabular alternativ de mângâieri? Cuvintele ies încovoiate, dar cine poate încovoia un sărut? Măcar dacă n-ar trebui să-și imagineze mereu că trebuie să treacă la fapte, dacă nu s-ar gândi că ceva ar trebui să se întâmple, de parcă prieteniile, ca trenurile, trebuie să ducă undeva.

A început să creadă că ce se întâmplă în camera aceasta e singura lui speranță. El a uitat ce-i place în lume și consideră existența o corvoadă, iar ea îi amintește, încetul cu încetul, cu fiecare deget, de ceea ce are sens. I se pare că toată viața el n-a căutat decât sex. Nu știe sigur de ce, dar probabil că i s-a părut că e un lucru important de dorit. Și acum, când îl are, nu i se pare suficient. Dar ce contează? Atâta timp cât există dorință, există o zvâcnire; ești viu; să dorești înseamnă să ieși din tine însuți, să ajungi în lume, încetul cu încetul, cu fiecare deget.

STRĂINI CÂND NE ÎNTÂLNIM

Mă auziți? Nu; nimeni nu mă poate auzi. Nimeni nu știe că sunt aici.

Eu pot să-i aud.

Mă aflu într-o cameră de hotel, pe un scaun, cu urechea lipită de perete. În camera de alături e un cuplu. Vorbesc, pe un ton destul de amical; schimburile lor de replici par neînsemnate, dar naturale. Totuși, vorbesc încet; oricât de atent aș fi, nu-mi pot da seama ce își spun.

Mi-aduc aminte că atunci când asculți prin pereți, un pahar poate fi folositor. Merg în vârful picioarelor până la baie, iau un pahar și mi-l lipesc de ureche. Cum ar trebui să stea paharul? Dacă m-ar vedea cineva ghemuit așa! Dar aici sunt singur și totul e murdar.

Asta ar fi trebuit să fie vacanța mea de vară, într-un sat pe litoral. Geanta mea e deschisă pe pat, cu o carte de poezii și o biografie de-a lui Rod Stewart deasupra. Ieri am fost pe Kensington High Street și am cumpărat ghiduri, pantofi comozi, romane, jucării erotice, droguri și casete cu Al Green pentru walkman. Mi-am făcut bagajul aseară și m-am dus devreme la culcare. Azi de dimineață, după ce a sunat ceasul la șase, am citit puțin din cartea lui Stanislavski *Viața mea în artă*: „Am avut o viață variată, în timpul căreia am fost obligat de mai multe ori să-mi schimb ideile fundamentale…“

Apoi am alergat prin Hyde Park și, ca de obicei, am mâncat de dimineață într-o cafenea cu colegii mei de apartament, o actriță și un actor cu care am fost la școala de artă dramatică. „Baftă! Să te distrezi, norocosule!“ mi-au strigat în timp ce mă îndreptam spre gară, cu geanta pe umăr. Se entuziasmează pentru orice, așa cum fac mai toți actorii tineri. Poate de aceea prefer persoanele mai în vârstă, ca Florence, care e în camera de alături. Chiar în adolescență i-am preferat pe părinții prietenilor mei – de obicei mamele lor – prietenilor mei. Mă fascinau lucrurile pe

care mi le spuneau despre viețile lor, detaliile descrierilor lor, mai mult decât fotbalul și petrecerile.

Tocmai m-am întors de la plajă, care e la zece minute de mers pe jos, dincolo de un șir de bungalouri noi. Marea e lugubră, aproape cenușie. Mi-am târșâit picioarele pe lângă cabinele de duș pustii, așezate în lăstăriș. Era un fel de frumusețe în pustiirea mohorâtă, în burniță și în distanțele deschise, goale. O mână de oameni în pelerine galbene păzeau niște undițe pe țărm. Pe un petic de asfalt, oamenii erau înghesuiți în rulote, uitându-se lung la mare. În rest, nu-i nimeni acolo. Cred că acestea sunt elementele esențiale pentru o vacanță în Anglia. Un cuplu care ar avea nevoie să stea de vorbă ar avea aici ocazia s-o facă.

Mărginit de ferme și de terenuri pe care pasc vite și cai, hotelul e o vilă mare cu hambare alături, așezată în grădini pline de flori. Are o sufragerie, strălucitoare ca un candelabru, cu pahare și cu tacâmuri, unde ți se cere să porți cravată – toate aceste mici snobisme cu atât mai multe cu cât ești mai departe de Londra. Dar poți mânca aceeași mâncare la bar, care e situat (după cum scrie în ghidul hotelului, pe care l-am studiat împreună cu Florence) la subsolul hotelului. Camerele sunt tihnite, un pic cam înflorate și cu o abundență inutilă de motive hipice. Totuși, au un pat dublu, un televizor și o baie curată.

Acum se aud râsete alături! Nu poate fi, firește, decât el, râsul indiferent al cuiva care trăiește într-o lume solidă, stabilă. Totuși, probabil că ea și-a dat silința să spună ceva amuzant. De ce pe mine nu mă amuză? Ce a spus Florence? Cât voi mai putea îndura asta?

Deodată, mă trezesc, bâjbâi pe la colțul patului și arunc paharul. Poate că strigătul meu și izbitura le vor zdrobi idila, dar de ce ar trebui?

Nu sunt sigur că iubita mea știe că am fost cazat în camera de alături. Deși am ajuns cu aceeași mașină, n-am reținut camerele împreună, pentru că eu am plecat „să explorez“, așa cum aș fi făcut dacă aș fi fost cu surorile mele în vacanță cu părinții noștri. Doar când am deschis ușa mai târziu și i-am auzit vocea mi-am dat seama că suntem în camere alăturate.

Voi pleca de-aici; trebuie. Nu în seara asta. Ideea de a merge acasă mi se pare mai mult decât dezamăgitoare. Ce vor spune colegii mei de apartament? Nu suntem cei mai buni prieteni; pot să le suport uimirea și

aş putea locui în apartament de parcă aş fi plecat, cu perdelele trase, fără să răspund la telefon, evitând barurile şi cafenelele unde dezleg cuvinte încrucişate şi scriu scrisori, căutându-mi de lucru. Dacă îmi voi suna prietenii apropiaţi, îmi vor spune: „De ce te-ai mai întors? Ce n-a mers?“ Ce voi răspunde? Vor râde şi vor bârfi. Povestea va fi repetată unor oameni care nu m-au întâlnit niciodată; m-ar putea urmări ani de zile. Căci ce e mai înşelător decât eşecul altor oameni?

Mâine voi merge la Devon sau Somerset, după cum am vorbit cu Florence. Voiam să lăsăm totul deschis. Prima ieşire a noastră – de fapt, prima noastră noapte completă împreună – urma să fie o aventură.Voiam să ne bucurăm unul de altul, eliberaţi de gândul că ar trebui să se întoarcă la soţul ei peste câteva ore. Ne trezeam, făceam dragoste şi ne povesteam visele la masa de dimineaţă.

Nu sunt în dispoziţia de a hotărî nimic.

Cu siguranţă cei de alături au multe să-şi spună: un pic neobişnuit, cu siguranţă, pentru un cuplu căsătorit de cinci ani.

Mă şterg la ochi, mă spăl pe faţă şi mă duc la uşă. Voi bea câteva pahare la bar şi voi comanda prânzul. Am inspectat meniul şi mâncarea arată promiţător, mai ales budincile, din care lui Florence îi place să ia câte o lingură, să le dea deoparte şi să-i spună chelnerului: „Eu am terminat!“ Poate că, de vizavi, voi avea privilegiul de a vedea aşa ceva.

Dar mă întorc la poziţia mea de lângă bucata aceasta familiară de perete, îmi masez fluierul piciorului şi încerc să-mi imaginez ce fac, de parcă aş asculta o piesă la radio. Probabil că se schimbă. Adesea, când sunt singur cu Florence, mă întorc şi e dezbrăcată. Îşi dă jos hainele la fel de uşor cum alţii îşi scot papucii. La douăzeci şi nouă de ani, corpul ei e suplu. Mă gândesc la ea stând dezbrăcată pe patul meu, citindu-mi un scenariu şi spunându-mi ce crede, în timp ce eu pregătesc ceva de mâncare. Citeşte rolurile cu o voce caraghioasă până ce mi-e frică să iau proiectul în serios. Am un pulover de-al ei şi nişte mănuşi, pe care le-a uitat la mine. De ce nu bat la ei la uşă? Ideile îmi vin!

Vor veni în sufragerie mai târziu. Nu văd de ce ar vrea s-o ducă în altă parte în seara asta. Bărbatul va mânca în faţa femeii, întrebând-o ce crede despre sosuri, cu mulţumire, uitând de orice altceva, ştiind că buzele,

glumele, sânii și calineriile lui Florence sunt ale lui. Mi-e teamă de propria mea nebunie. Ceea ce nu înseamnă că voi sări peste masă și-l voi strânge de gât pe vreunul din ei. Îmi voi înghiți mânia și nu mă voi bucura de mâncare. Voi merge la culcare nenorocit și pe jumătate beat și îi voi auzi iar. Hotelul nu e plin: pot cere altă cameră. La bar am văzut o femeie care citea *Oamenii oase*. Sunt mai mulți turiști tineri austrieci, cu șosete lungi, care studiază hărți și ghiduri. Ce bine ne-am putea simți!

Dar simt o nevoie groaznică; am nevoie să știu cum se simt împreună. Urechea mea va fi tot timpul lipită de peretele acesta.

Și când te gândești că azi, mai devreme, stăteam în tren, în gară. Cumpărasem vin, sendvișuri și, ca surpriză, prăjitură cu cacao. Soarele ardea prin fereastră. (E ciudat cum îți imaginezi că dacă soarele strălucește în Londra, strălucește peste tot.) Cumpărasem un loc la clasa întâi, plătind călătoria din banii câștigați pentru un film, în care aveam rolul principal, eram un băiat de pe stradă, un puști drogat, un hoț. Îmi arătaseră versiunea brută; acum a fost editată și va avea o coloană sonoră rock. Producătorul speră s-o înscrie în La Quinzaine des réalisateurs, la Cannes, unde, susține el, sunt atât de avuți și de privilegiați, încât adoră orice e mizer și șocant.

Cu siguranță, Florence e mai abilă decât agentul meu. Când am auzit prima oară de film de la alți actori, mi-a spus că atunci când era actriță a luat cina cu producătorul de câteva ori. Cred că se lăuda, dar l-a sunat acasă și a insistat ca regizorul să mă întâlnească. Stăteam pe genunchiul ei, atingându-i sfârcul cu degetele când dădea telefonul. N-a spus că ne cunoaștem, ci a spus că mă văzuse într-o piesă. „Nu-i numai drăguț“, a zis, ciupindu-mă de obraz. „Are o tristețe sfâșietoare și farmec.“

Mulți actori tineri au dat probă pentru rol. Îi recunosc pe cei mai mulți. Fumează, își târșâie picioarele și se plâng, în rândul din fața sălii de audiții. Am presupus că vom fi rivali toată viața, dar mie mi-a spus producătorul: „E al tău, dacă-l vrei!“

Așteptând-o pe Florence O’Hara în tren, îmi fierbea sângele așa de tare, încât mă gândeam dacă n-aș putea s-o am în toaletă. N-am încercat niciodată o asemenea poznă, dar rareori mi-a refuzat ceva. Sau poate că-și va strecura mâna sub ziarul meu. Zile întregi mi-am imaginat ce plăceri

ne-am putea da unul altuia. Am avea o săptămână împreună înainte de a pleca la Los Angeles prima dată, la Hollywood, ca să joc un rol mic într-un film american independent.

Când mai erau două minute și pleca trenul – începusem să mă îngrijorez, pentru că mă plimbasem deja prin gară o oră –, am văzut-o în cadrul ferestrei și aproape că am urlat. Ca să confirme faptul că mergeam în vacanță, purta o pălărie roșie, cu boruri largi. Florence se poate îmbrăca nearmonios uneori, purtând, să zicem, bijuterii vechi și o bluză de mătase, cu pantofi uzați, roși, de parcă până a ajuns la picioare a uitat ce făcuse cu capul.

În spate era soțul ei.

L-am recunoscut după o fotografie de nuntă pe care am văzut-o odată când am năvălit în apartamentul lor ca să admir peisajul cu Podul Hammersmith și cu râul. Florence îmi sugerase să pictez peisajul. Azi, cine știe de ce, o conducea la gară. Urma să-i facă cu mâna de la geam – speram să nu-l sărute – înainte de a se așeza lângă mine.

Întotdeauna dai de bănuit când ai nevoie să fii singur. Ne luase ceva timp să pregătim călătoria. La început, conspirând în pat, Florence și cu mine ne-am gândit că ar trebui să-i spună soțului ei că pleca în vacanță cu un prieten. Dar dacă spune minciuni complicate, lui Florence îi transpiră mâinile. În schimb, a așteptat ca soțul ei să fie foarte ocupat la birou și a insistat că are nevoie să citească, să se plimbe și să se gândească.

— La ce să te gândești? a întrebat-o el, inevitabil, în timp ce se îmbrăca pentru serviciu. Dar, în tăcere, ea poate fi inflexibilă și lui îi place să fie mărinimos.

— Bine, dragă, a anunțat-o el. Du-te singură și vei vedea ce dor îți va fi de mine.

În săptămâna de dinaintea plecării noastre, Florence și cu mine ne-am văzut de două ori. M-a sunat și am luat un taxi din fața ușii mele, din Gloucester Road. Și-a pus o eșarfă pe cap și ochelari de soare și s-a strecurat ca să se întâlnească cu mine într-unul din numeroasele baruri de lângă apartamentul ei, de-a lungul râului. Avea o rezervă care mă făcea s-o doresc mai mult și presupuneam că vacanța noastră împreună o va elimina.

Soțul ei o conducea prin tren spre mine. Deși plecase de la birou doar de o oră, purta o jachetă crem din in, blugi și pantofi vechi, fără șosete. Bine, m-am gândit, e atât de politicos, încât o ajută până la locul ei; un lucru din care unul de douăzeci și șapte de ani ca mine are ce învăța.

I-a ridicat geanta în plasă și s-au așezat față în față. El s-a uitat indiferent în direcția mea. Ea era fascinată de activitatea de pe peron. Când vorbea el, ea zâmbea. Între timp, trăgea de pielea din jurul unghiei de la degetul mare până ce a început să sângereze și a trebuit să caute un șervețel în geantă. Florence purta verigheta, pe care n-o purtase niciodată cu mine, în afară de prima dată când ne întâlniserăm.

Cu o smucitură clară, trenul părăsi stația, în drum spre destinația vacanței noastre, cu mine, iubita mea și soțul ei în vagon.

M-am ridicat, m-am așezat, m-am bătut cu palma pe frunte, am umblat la valiză și m-am uitat în jur furios, de parcă aș fi căutat pe cineva care să-mi explice situația. În cele din urmă, după ce a privit cum mâncam prăjitura de ciocolată – cu altă ocazie mi-ar fi lins firimiturile de pe buze –, Florence și-a părăsit locul ca să aducă sendvișuri. M-am dus la toaletă, unde mă aștepta în față.

— A insistat să vină, îmi șopti, înfigându-și unghiile în brațul meu. Ieri. N-am avut ce face. L-aș fi făcut gelos și bănuitor. N-am avut când să-ți spun.

— Stă toată săptămâna?

Părea nervoasă.

— Se va plictisi. Nu-l interesează chestia asta.

— Ce chestie?

— Să meargă în vacanță. De obicei mergem undeva… de exemplu, în Italia. Sau în Hamptons…

— Unde?

— Lângă New York. Îl voi încuraja să plece acasă. Aștepți?

— Nu pot să stau, i-am spus. Ai stricat tot! Cum ai putut să faci așa ceva!

— Rob…

— Esti proastă, proastă!

— Nu, nu-i așa!

A încercat să mă sărute, dar m-am retras. Şi-a trecut mâna printre picioarele mele – mai bine n-o făcea – înainte de a se întoarce la soţul ei. M-am plimbat în sus şi-n jos prin vagon până să mă aşez. Nu mi-a trecut prin cap să stau în altă parte. Eram mânjit pe braţ şi pe mână cu sânge din degetul ei mare.

Niciodată n-a arătat atât de rău. Uneori e aşa de nervoasă, încât trânteşte tot ce are în geantă pe stradă şi trebuie să stea în patru labe ca să-şi strângă lucrurile. Totuşi, poate fi curajoasă. Odată în metrou trei tineri au început să încolţească şi să jefuiască pasagerii. În timp ce ceilalţi eram morţi de frică, ea i-a atacat pe jefuitori cu o furie dementă, pentru care ar fi meritat un premiu de curaj.

În restul timpului s-a făcut că doarme. Soţul ei citea un roman poliţist.

La gară, în timp ce mărşăluiam pe peron, am văzut că cei de la hotel trimiseseră o maşină să ne ia: o singură maşină. Înainte să întreb de trenurile înapoi spre Londra, şoferul s-a apropiat de mine.

— Robert Miles?

— Da?

— Pe-aici, vă rog.

Provincialul adus de spate mă conduse afară, unde aerul era răcoros şi proaspăt. Imensitatea cerului era liniştitoare. De aceea Florence şi cu mine am hotărât, într-o după-amiază, să plecăm.

Bărbatul deschise uşa de la maşină.

— Intraţi, domnule. Am şovăit. A măturat fire de păr de pe scaun. Voi conduce cât de încet pot şi vă voi spune câte ceva despre zonă.

Mi-a pus rucsacul în portbagaj. Nu puteam decât să mă urc în maşină. A închis uşa. Florence şi soţul ei au fost invitaţi să stea în spate. Când am pornit, maşina s-a umplut de căldura şi de prezenţa noastră. Şoferul vorbea cu mine, iar eu îl ascultam.

— Mă bucur că m-am hotărât să vin, spunea soţul lui Florence. Totuşi, am fi putut merge până la vilă.

— O, locul ăla, oftă ea.

— Da, e ca şi când ai avea un al treilea părinte. Nu-i nevoie să-mi tot spui că nu-ţi place. De ce ai hotărât să vii aici?

Voiam să mă întorc şi să-i spun: Eu am hotărât.

— M-am uitat într-o broşură, spuse ea.

— Mi-ai spus că ai fost aici când erai mică.

— Da, broşura mi-a adus aminte. Am fost în multe locuri când eram copil, cu mama.

— Mama ta nebună.

Am văzut în oglindă cum a înconjurat-o cu braţul şi şi-a pus mâna pe sânul ei.

— Da, spuse ea.

— Suntem numai noi acum, zise el. Îmi pare aşa de bine că am venit!

Mi-e foame.

În sfârşit, îmi dezlipesc urechea de perete, dau din cap ca pentru a-l limpezi, mă duc jos şi iau cina în barul plin de beţivii locului, care preferă hotelul barurilor.

Mănânc cu spatele la cameră, cu o carte în faţă, întrebându-mă unde stau Florence şi soţul ei şi ce îşi spun; precum cineva care stă în peştera lui Platon, încercând să citească umbrele. Pe la jumătatea mesei, după ce m-am hotărât să-i înfrunt, mă ridic deodată, îmi schimb locul şi mă întorc. Nu sunt acolo.

Când comand o altă băutură, fata durdulie din spatele barului îmi zâmbeşte.

— Noi credeam că aşteptaţi o persoană norocoasă care n-a apărut.

— Nu există nici o persoană norocoasă, dar nu-i chiar aşa de rău.

Îmi iau paharul şi mă plimb prin jur, deşi nu ştiu unde merg. Chelneriţele intră şi ies repede din sufrageria fierbinte, aşa de elegante, de inhibate şi de nervoase, dar fără aroganţa şi frumuseţea celor din Londra. Femei de vârstă mijlocie cu feţe boite şi cu rochii strălucitoare şi bărbaţi satisfăcuţi, cu costume şi cravate, care nu se întreabă ce drept au să fie aici – pentru că aceasta le era lumea – încep să iasă din sufragerie, cu pahare în mână. Pentru o clipă ei stau pe peticul acesta de pământ, în timp ce se mişcă imperceptibil, bolborosind şi chicotind, fericiţi.

Cu optimism, urmez un cuplu într-unul din saloane, unde ei vor bea cafele şi câteva pahare. Mă prăbuşesc pe o canapea cu spătar înalt.

După un timp, recunosc o voce, pe care o ascult. Florence şi soţul ei intră şi se aşază în spatele meu. Încep să joace Scrabble. Sunt destul de

aproape ca să simt mirosul ei.

— Mi-a plăcut peștele, spune. Legumele au fost tocmai bune. Nici prea făcute, nici prea crude.

Mă gândesc ce mândru eram că agățasem o femeie măritată.

— Florence, zice el. E rândul tău. Ești sigură că te concentrezi?

Când am început relația cu Florence voiam să fiu discret și, în același timp, să fac paradă. Speram să mă întâlnesc cu oameni pe care-i cunoșteam; eram convins că prietenii mei bârfeau pe seama mea. Nu avusesem niciodată o asemenea aventură. Dacă eșuează, scap viu și nevătămat.

— Nu mâncăm destul pește, spune ea.

Cu siguranță, nu mă gândeam cum ar putea fi soțul ei sau de ce se căsătorise cu el. Față de mine, îl făcuse să pară neînsemnat. Eram numai noi.

— Nu-ți place să mă săruți după ce mănânc carne, spune el.

— Nu, nu-mi place, zice ea.

— Sărută-mă acum, spune el.

— S-o lăsăm pentru altă dată.

— Nu.

— Archie…

Vocea ei sună forțat, șters, de parcă e pe cale să plângă. Cât am de gând să stau aici? Îmi vâjâie capul; am uitat cine sunt. Îmi imaginez catastrofe și pedepse peste tot. Presupun că pentru a scăpa de aceste trăiri am ajuns atât de des deprimat. Când sunt deprimat, mă rup de toate, trăind într-o parte mică din mine însumi, în sexualitate sau în ambiția de a fi actor. Altfel mă sinucid. I-am vorbit lui Florence despre lucrurile acestea – despre „melancolie“, cum îi spune ea –, și ea înțelege: prima persoană din câte cunosc care înțelege.

Îmi dau seama că dacă mă uit pe furiș peste brațul canapelei o pot vedea pe Florence dintr-o parte, cocoțată pe un taburet. Mă mișc un pic; acum o văd în întregime; poartă o bluză crem, strâmtă, pantaloni crem și sandale albe.

În mod ciudat, mă comport de parcă bărbatul acesta mi-a furat femeia. De fapt, eu sunt cel care a furat-o de la el și, dacă află, s-ar putea enerva și

ar deveni violent. Dar mă uit și mă tot uit la ea, la felul în care își pune mâna dreaptă peste față și își sprijină dosul mâinii pe obraz, ținându-și degetele sub ochi; un gest pe care-l făcea, probabil, când era mică și pe care-l va face, poate, când va fi bătrână.

Archie e o prezență predominantă în viețile noastre, dar și invizibilă; și dacă Florence se poartă un pic cam, să zicem, inexplicabil uneori, o face pentru că trăiește după un zid lângă care eu pot doar să ascult. E liberă în timpul zilei, dar îi place să explice unde este. Ar fi fost mai mult decât mulțumit dacă i-ar fi spus „Am petrecut după-amiaza la Tate“ și nu era nevoie să-i spună de creațiile lui Giacometti. Când ne despărțim, la sfârșitul fiecărei întâlniri, ea devine adesea agitată și supărată.

Credeam că nu-mi pasă destul de mult de problemele pe care și le făcea din cauza soțului ei. Nu mi-a trecut niciodată prin minte că ea și cu mine vom trăi împreună, de exemplu; am continua să ne vedem, din când în când, până ne-am despărți. Totuși, privind-o acum, nu sunt pregătit pentru așa ceva. Vreau ca ea să mă vrea pe mine, și numai pe mine. Trebuie să am rolul principal și nu să fiu un simplu figurant.

Chelnerița vine și-mi ia paharul.

— Pot să-ți aduc altceva?

— Nu, mulțumesc, spun încet.

Observ că Florence își ridică puțin capul.

— Ți-a plăcut masa? întreabă chelnerița.

— Da. Mai ales peștele. Legumele au fost tocmai bune. Nici prea făcute, nici prea crude. Apoi adaug: Când se închide barul?

— Joi, spune ea și râde.

Fără să mă uit la Florence sau la soțul ei, o urmez afară din cameră și mă aplec, obosit, peste tejghea.

— Ce faci aici?

Mi-o spune de parcă e sigură că nu e un loc potrivit pentru mine.

— Doar mă relaxez, zic.

— Nici unuia din noi nu-i place aici, spuse ea mai încet. Nu poți decât să te relaxezi. Te vei sătura.

— Ce îți place să faci?

— Jucam ruleta rusească cu mașini. Conducând de-a curmezișul

intersecţiilor, sperând că nu va veni nimic din sensul opus. Cam asta.

— Cum te cheamă?

— Martha.

Îmi întinde băutura. Îi spun numărul camerei mele.

— E în regulă. Martha se apleacă spre mine. Auzi… spune ea.

— Da?

Soţul lui Florence se trânteşte pe taburetul de lângă mine şi se fâţâie pe el, de parcă ar încerca să-l înşurubeze în podea. Mă îndepărtez puţin.

Se întoarce spre mine.

— Pot să mă aşez?

— De ce nu?

Comandă un trabuc.

— Şi un coniac, îi spune Marthei. Se uită la mine înainte de a apuca să-i întorc spatele. Ceva pentru dumneata?

— Eu tocmai plecam.

— Te-am văzut în tren.

— Serios? O, da. Aceea e soţia dumitale?

— Bineînţeles.

— Vine şi ea?

— De unde să ştiu? Vrei să sun în cameră?

— Nu vreau să faci nimic.

— Ia un coniac. Îmi pune mâna pe umăr. Hei, domnişoară – un coniac pentru tânărul acesta!

— Bine, spun. Bine.

— Îţi place coniacul? îmi spune chelneriţa, amabilă.

— Foarte mult, zic.

El îşi scoate cravata şi o îndeasă în buzunarul de la jachetă.

— Stai jos, zice. Suntem în vacanţă, ce naiba! Hai să profităm cât mai mult de ea. Pot să te întreb cum te cheamă?

M-am întâlnit cu Florence acum aproape un an, într-o sală de proiecţie, unde eram singurele persoane care se uitau la un film făcut de un prieten comun. Stătea aproape întinsă pe spate în scaunul larg, gemând, râzând şi pufnind tot timpul filmului. La sfârşit – de fapt, înainte de sfârşit – a început să vorbească despre interpretări. Am invitat-o să bea ceva. După

terminarea facultăţii, a fost actriţă câţiva ani.

— Era un târg de vite, dragă. N-am putut suporta să fiu comparată cu alte persoane.

Totuşi, la câteva zile după ce ne-am întâlnit, stătea cu picioarele încrucişate pe podeaua apartamentului meu, în timp ce colegii mei de apartament scriau numele directorilor de casting pe care ea sugera să-i contacteze. S-a acomodat uşor cu lumea mea de agenţi, de probe, de scenarii şi cu confuzia tinerilor a căror viaţă atârnă de şansă, de aspect şi de posibilitatea de a îndura doze mari de nesiguranţă. Nu numai că-i plăcea viaţa de semistudent, fumatul ierbii, promiscuitatea confuză şi exhibiţionismul, dar părea să invidieze toate acestea şi să le ducă dorul.

— Măcar dacă aş putea sta, spunea teatral, la uşă.

— Atunci stai, strigam eu din capătul scărilor.

— Nu încă.

— Dar când?

— Tu te distrezi. Bucură-te de viaţă cât poţi!

„Relaţia“ noastră a început fără să fie anunţată. Ea mă suna – eu o chemam rar; îmi propunea să ne întâlnim – „la cinci şi zece, în Scarsdale!“ şi eu eram acolo cu zece minute mai devreme. Firește, n-aveam altceva de făcut decât să asist la atelierele actorilor şi să citesc piese şi biografii de actori. Uneori, ajungeam în pat. Din punct de vedere sexual, nu spune şi nu face nimic; are entuziasmul cuiva care dansează sau aleargă. Nu sunt mereu sigur că e prezentă în totalitate; uneori trebuie să-i aduc aminte că nu-i singură pe scenă.

Adesea mergem la teatru după-amiaza şi apoi într-o cârciumă să vorbim despre scenariu, despre interpretare şi despre regie. Mă duce să văd trupe de teatru europene ciudate, care recurg la grotesc, la măşti şi la o vorbire păsărească. Când mă sărută, luându-şi la revedere, şi se duce acasă, sau iese să se întâlnească cu soţul ei, văd actriţe, fete care lucrează în televiziune, studente, *au pairs*. Mă împiedică să simt prea mult pentru Florence. Am avut o noapte plină de alcool şi de durere, când am plâns şi am urât inaccesibilitatea ei. N-am avut o iubită potrivită mai mult de doi ani. Ultima femeie cu care am trăit a devenit doar prietena mea; relaţia nu avea dinamism şi nici un viitor. Viaţa mea tinde spre stază şi Florence

recunoaşte asta.

Mi se păruse dificil să mă rup de mediul meu din sudul Londrei. Bărbaţii din mediul în care am crescut erau duri şi cu gura mare, lăudându-se cu ignoranţa şi cu cruzimea lor. Credeau că agresivitatea era unealta de care aveau cea mai multă nevoie. Au abandonat şcoala, au ajuns ticăloşi şi hoţi. Pe la douăzeci şi ceva de ani, când au avut copii, s-au apucat de afaceri cu maşini, cu imobile ori au asigurat o „pază“. Au continuat să meargă la meciuri de fotbal, să bea mult şi să se distreze ca în adolescenţă, idealuri de care au ajuns dependenţi. Ce vreau eu să fac – să joc – reprezintă o ambiţie inexplicabilă, care îi intimidează şi, prin natura ei, îi va lăsa în urmă. Nu spun că nu există actori provenind din clasa muncitoare. Sper să joc multe roluri. Vreau să mă transform până ajung de nerecunoscut. Dar nu voi deveni un actor pentru care apartenenţa la clasa muncitoare e „un rol“. Nu voi juca roluri de poliţişti sau de criminali în seriale de televiziune.

În cârciumă, cu prietenii aceştia, încerc să păstrez accentul şi atitudinile din trecutul meu, dar am apărut dintr-o lume anonimă şi ei sunt disprețuitori şi provocatori. „Ţine-ne un discurs, Larry. A cumpăra sau a nu cumpăra o băutură!“, cântă ei, trăgându-mă de cămaşa mea scumpă. Mai că ne luăm la harţă despre cine ar trebui să fiu. Încep să-i consider laşi, trăind doar vieţi mici, pline de vorbărie îndrăzneaţă, dar nefăcând nimic şi nemergând nicăieri. Doar în ultima vreme Florence mă învaţă că succesul se datorează în bună parte abilităţii de a îndura invidia şi antipatia evidentă.

Nu sunt educat. Poate că Florence observă, dar nu face niciodată comentarii pe seama ignoranţei mele. Şi ea e uneori frivolă; odată a făcut două zile cumpărături. Totuşi, mă pune să mă uit la cele mai pretenţioase filme. Crede că e nevoie ca amândoi să absorbim, prin repetiţie, filmul *Strigăte şi şoapte* al lui Bergman, de exemplu; de parcă ar cânta odată cu filmul sau, în cazul acelei lucrări, ar suspina. Pentru ea lucrurile astea nu sunt artă, ci doar îi satisfac o nevoie de moment.

Aproape imediat după ce am cunoscut-o, Florence mi-a schimbat viaţa. The Royal Shakespeare Company îmi oferise un contract pe doi ani. Urma să locuiesc într-o vilă în Stratford. Stătea cu mine lângă Avon.

Sărbătorisem la Joe Allens cu niște prieteni și agentul meu lucra la contract.

Am invitat-o pe Florence la prânz ca să sărbătorim. Citisem într-o revistă că restaurantul e unul din cele mai elegante din Londra, dar ea se tot răsucea pe scaun. Ar fi trebuit să-mi aduc aminte că nu-i place să mănânce – e subțire și cu un piept plat ca o dansatoare. Cu siguranță, nu-i place să stea la masă înconjurată de oameni pe care i-a văzut la televizor și pe care-i consideră pompoși și lipsiți de talent.

— Vreau să-ți spun că trebuie să refuzi oferta de la Stratford, zise.

— E visul oricărui actor tânăr, Florence.

— Rob, nu fi prost ca toată lumea. Ei sunt prea mici, prea mici, zise. Nu-i vorba doar de costumul pe care-l porți, ci de roluri. Ai pierde timpul mergând la Royal Shakespeare Company.

— Mmm.

— Trebuie să mă asculți.

Am ascultat-o.

Agentul meu a fost uluit și furios. Fără să știu foarte bine de ce, am urmat sfatul lui Florence. La puțin timp am jucat roluri mari în localități mici: Biff în *Moartea unui comis-voiajor*, la Bristol; rolul principal într-o piesă nouă la Cheltenham; Romeo la Yorkshire.

A venit cu o prietenă cu trenul ca să vadă o avanpremieră și ne-am întors împreună, noaptea târziu, bând vin în căni de plastic. Mi-a disecat interpretarea atât de sever, încât am luat notițe.

— Au fost câteva momente oribile în care ai încercat să ne faci să râdem de personajul pe care-l jucai, mi-a spus. Îmi ziceam că dacă mai faci asta încă o dată mă duc la casă și cer banii înapoi!

Critica, presupun, mi-a adus aminte de dependența mea de ea. Totuși, când a terminat, iar eu eram aproape sfârșit, a continuat să se uite la mine tot cu atâta dorință și dragoste.

Credea că ar fi bine să iau roluri mici la televiziune sau în filme. Trebuia să mă obișnuiesc cu camera astfel încât să mă pot concentra asupra filmelor, „ca Gary Oldman și Daniel Day-Lewis“. Mi-a spus că înțelege ce le plăcea femeilor la mine pe ecran, iar eu am putut doar să râd de o asemenea idee. De asemenea, mi-a spus că majoritatea actorilor văd

doar momente; trebuia să învăţ cum să dezvolt un rol de-a lungul întregului film. Mi-a spus să învăţ cât de mult pot, pentru că atunci când va veni de la sine, se va întâmpla foarte repede. Mi-a sugerat chiar că ar trebui să regizez filme, zicându-mi:

— Dacă tu eşti cel care creează, munca îţi va da un alt tip de plăcere.

Asemeni prietenilor mei de la şcoala de artă dramatică, aveam capul plin de scheme şi de fantezii. Întotdeauna m-au impresionat oamenii care trăiesc cu prudenţă; ambiţia sau dorinţa în lume mă fac să-mi fie teamă. Mi-e teamă de ceea ce doresc, de direcţia în care m-ar putea duce asta şi de ce i-ar putea face pe alţii să creadă despre mine. Totuşi, după cum îmi explică Florence, cum ar fi construite catedralele şi băncile, cum ar fi eliminate bolile, doborâţi dictatorii, câştigate meciurile de fotbal – fără frustrare şi fără năzuinţa de a birui? Adesea lucrurile cele mai simple trebuie explicate. Florence mă umple de speranţă. Ea mă asigură că totul se bazează pe ceva posibil.

Nu prea ştiu la ce visează Florence şi în ce fel de lume locuieşte cu Archie, care e „proprietarul“; mă îndoiesc că e prizonieră într-un fel de *O casă de păpuşi*. În mijlocul oraşului în care trăiesc există o netulburată continuitate engleză: ei sunt „boemi“ ai Londrei. E o indolenţă scumpă şi o nepăsare, dar banii pentru case la ţară şi pentru vile în Franţa şi în Indiile de Vest, pentru petreceri, pentru operă, excursii şi weekenduri în afară nu se termină niciodată. Cei din grupul acesta se ştiu de generaţii; părinţii lor au fost prieteni şi iubiţi în vremurile acelea alcoolice, în anii ’50 şi ’60. Poate că Florence e pierdută într-o situaţie pe care n-o înţelege şi care nu-i place în întregime, dar când numeşte „adultă“ lumea soţului ei, nu-mi place gândul că ea consideră lumea mea copilăroasă. Bănuiesc că nu se simte bine într-o lume atât de intransigentă, dar nu e în stare să trăiască aşa cum îşi doreşte.

— Rob, zic.

Soţul lui Florence îmi întinde mâna lui cu inel. Abia pot să suport să-l ating, dar cred că i se pare că sunt umed din cauza fricii.

— Archie O’Hara. Ai mai stat aici?

— Nu… tocmai am venit… ca să scap.

— De ce?

— Știi.

— Da, zice, cu indiferență. Cum să nu știu. Asta facem. Încercăm să scăpăm.

Stăm aici și Martha se uită la noi de parcă toți ne-am cunoaște unul pe celălalt. Archie poartă o jachetă albastră, o cămașă albă și pantaloni galbeni, de catifea reiată; fața lui e netedă și bine hrănită. De vreme ce Florence a ales să fie cu el – în cea mai mare parte a timpului –, probabil că are, cred, unele calități neobișnuite. Chiar se deosebește în întregime de mine, sau seamănă cu mine în feluri pe care nu le pot vedea? Poate că voi afla.

— Cât stați? îl întreb.

Pufăie din trabuc și nu spune nimic.

Intervine Martha:

— V-aș putea spune unde să mergeți și la ce să vă uitați, dacă vreți.

Archie spune:

— Mulțumesc, dar m-am gândit să mergem în alt loc. Am moștenit o casă-muzeu cum se spune în zilele noastre și mulți japonezi mă fotografiază prin fereastră. Uneori am chef să stau acolo îmbrăcat într-o ținută de gală, purtând o coroană. Soția mea spune că nu poți sta jos fără a trage vânturi în praful a douăsprezece secole. Așa că s-ar putea să ducem acolo… administratori de moșie și așa mai departe.

— Soției dumitale îi place la țară? zic.

— Femeile din Londra au tot felul de fantezii despre viața la țară. Dar ea are alergie la fân. Nu văd ce rost are să mergi într-un loc în care nu cunoști pe nimeni. Dar de fapt nu văd nici un rost în nimic.

Își dă capul pe spate și râde.

— Ești deprimat?

— Știi, nu-i așa? Oftează. E ca și când te-ai holba la fiecare în față, ca un gâtlej ciopârțit. Spune, după o vreme: N-am de gând să mă sinucid. Dar aș putea.

— Am avut gândul ăsta vreme de doi ani.

Îmi strânge brațul, așa cum face Florence, uneori.

— Acum a trecut?

Lovesc barul de lemn.

— Da.

— E bine să auzi așa ceva. Ești un băiat fericit acum, nu-i așa?

Sunt pe cale să-i spun că mă apucă iar, probabil, ca urmare a întâlnirii cu el. Dar asta e disperare, nu depresie. Diferențele sunt importante.

Vorbim despre pustiire; despre teama de a trăi; crearea unui deșert; denigrarea valorii și a sensului. Îi spun că melancolia era o parte din decorul meu interior și consideram că așa e lumea, până m-am ridicat împotriva ei.

— Oamenii se îmbolnăvesc când nu duc viețile pe care ar trebui să le ducă, îi spun.

Izbește tejgheaua.

— Cât de banal și adevărat!

Restaurantul e aproape gol. Martha strânge paharele, mătură podeaua și șterge tejgheaua. Continuă să ne toarne coniac.

Ea ne privește și spune:

— Nu se duce cine știe ce conversație inteligentă.

— Ce părere ai de meditație? zice el. Căcaturi orientale, sau adevăr?

— Mă ajută să mă concentrez. Sunt actor.

— Sunt mulți actori. Te cam calcă pe nervi vorbind despre „centrare“ și așa mai departe.

— Cunoști niște actori? Sau actrițe? zic.

— Numeri zece expirări sau doar patru când meditezi? spune el.

— Patru, zic. Ai mai puțin timp să te pierzi.

— Cine te-a învățat?

Soția ta, era gata să spun.

— Am avut un profesor bun, zic.

— Unde erau orele… poți să-mi spui?

— Pe femeia care m-a învățat… am cunoscut-o din întâmplare, într-o zi, la cinema. A părut să mă placă imediat. Mi-a plăcut că mă plăcea. M-a indus în eroare, ca să zic așa.

— Serios? zice Martha, aplecându-se peste tejghea.

— Numai că atunci mi-a luat mâna și mi-a spus, cu oarecare tristețe, că e căsătorită. Am crezut că asta mă va aranja. Oricum, m-a învățat niște lucruri.

— Nu ți-a spus că e căsătorită? zise Martha.

— Mi-a spus, da. Chiar înainte de a ne culca împreună.

— Cu câteva clipe înainte? zise Martha. Pare o persoană oribilă.

— De ce?

— Pentru că ți-a făcut așa ceva! Vrei să-și părăsească soțul?

— De ce? Nu știu. Nu m-am gândit la asta.

Archie râde.

— Să vezi când te ajunge el din urmă!

— Sper că nu te reții, îi zic lui Archie.

— Soția mea a adormit de mult și acum visează. Nu mi-am făcut datoria conjugală astăzi.

— Se culcă la ora asta de obicei?

— Nu pot s-o dau jos din pat pe femeia asta.

— Și citește în pat? Romane?

— Ce ești? Bibliotecar?

— Îmi plac informațiile primare despre oameni, zic. Faptele, nu opiniile.

— Da. Acesta e un interes primar față de oameni. Și încă îl mai ai?

— Dumneata nu?

Se gândește.

— Poate că studiezi oamenii pentru că ești actor.

Martha își aprinde o țigară. A devenit gânditoare.

— Nu-i vorba doar de asta. Știu că nu-i. E o scuză pentru a-i privi. Dar privitul contează.

Ea se întoarce spre mine, zâmbind.

— Poate că așa e, dragă, spune Archie. Lucrurile sunt rareori doar un singur lucru.

Spre bucuria mea, ea îi aruncă o privire mânioasă, iar eu îi zâmbesc.

— Mai bine ai pleca, zice el. Mai bine.

Vreau să-l întreb mai multe.

— Cu ce se ocupă soția dumitale? Ai văzut-o vreodată jucând?

— Ți-am spus că-i actriță, nu? Nu-mi aduc aminte. Nu spune așa ceva de obicei, pentru că nu-i adevărat. Îți plac femeile, hm?

— Poftim?

— Am văzut cum te uitai la soția mea în tren. Se dă jos de pe taburet și se împleticește. E bine când stau jos. Mai bine mă ajuți să urc treptele.

Dibuie umărul meu și se prinde de el. E greu și îmi vine să-i dau drumul. Nu-mi place să fiu așa de aproape de el.

— Îți dau o mână de ajutor, spune Martha. Nu-i departe. Stați în camere alăturate.

Sprijinindu-l de ambele părți, îl ducem sus. Urcă ultimele trepte cu o independență prudentă.

La ușă se întoarce.

— Condu-mă în cameră. Nu știu cum sunt aranjate lucrurile. Ar putea fi întuneric beznă și singura lumină să vină de la dinții soției mele.

Martha îi ia cheia și deschide ușa în locul lui.

— Noapte bună, zic.

Nu-l însoțesc în dormitor.

— Hei!

Cade în cameră.

Îi fac cu mâna Marthei.

— Archie, tresare Florence din întuneric. Tu ești?

— Cine dracu’ să fie? Dezbracă-mă!

— Archie…

— E datoria nevestei!

Mă prăbușesc lângă perete ca un gargui și mi-o imaginez trăgând de corpul lui mare și cald. Acum îl văd, vocea lui mi se pare mai clară.

— Tocmai vorbeam cu cineva, îl aud că spune.

— Cu cine?

— Cu băiatul din camera de alături.

— Care băiat?

— Actorul, proasto. A fost în tren. Acum e în hotel!

— Da? De ce?

— De unde să știu eu?

Aprinde televizorul. Eu n-aș fi făcut așa ceva când ea dormea. Mi-o imaginez pe Florence dormind. Știu cum îi va fi fața.

A doua zi de dimineață e liniște alături. Merg de-a lungul coridorului sperând că nu voi da de Florence și Archie. Cameristele încep să deretice

prin camere. Trec pe lângă oameni pe scări şi le spun: „Bună dimineaţa!“ Hotelul miroase a lac de mobilă şi a prăjeală.

La uşa sălii unde se ia micul dejun dau de ei. Ne zâmbim, mă strecor şi îmi fac rost de o masă în spatele unui stâlp. Deschid ziarul şi comand eglefin, roşii, ciuperci şi cartofi prăjiţi.

Azi-noapte am visat că aveam o depresie nervoasă; că mă plimbam printr-un oraş străin, incapabil de vreun gând sau de o acţiune chibzuită, fără să ştiu cine sunt sau unde merg. Mă întreb dacă vreau să-mi creez singur probleme mai degrabă decât să mă gândesc serios la ce ar trebui să fac. Trebuie să-mi aduc aminte că o asemenea deznădejde duce la depresie. Ar fi mai bine să fac ceva. După micul dejun voi lua trenul înapoi spre Londra.

Mă gândesc că e posibil să n-o mai văd niciodată pe Florence, când ea e la doi paşi de mine.

— Ce faci? Ce ai de gând să faci? Ah, Rob, spune-mi.

E lângă mine, respiră peste mine; părul ei îmi atinge faţa, mâna ei e pe a mea şi o doresc iar, dar o urăsc şi mă urăsc pe mine însumi.

— Tu ce ai de gând să faci? o întreb.

— Îl voi convinge să plece.

— Când?

— Acum. Va lua trenul de amiază.

— Fără îndoială, va sta lângă mine.

— Dar putem să vorbim şi să fim împreună! Voi face tot ce vrei. (Mă uit la ea, cu neîncredere.) Nu pleca în dimineaţa asta, zice. Nu-mi face asta.

Un bărbat pe care nu l-am mai văzut niciodată, care poartă pe rever o insignă pe care scrie „Director“, stă lângă masă.

— Mă scuzaţi, zice.

Florence nu-l observă.

— Te rog, spune ea. Dă-mi o şansă. Mă sărută. Promiţi?

— Mă scuzaţi, spune directorul hotelului. Maşina pe care aţi cerut-o e aici, domnule.

Mă uit la el. Pare să ne considere un cuplu. Maşina închiriată – potrivită pentru un bărbat şi o femeie care călătoresc.

— O, da, zic.

— Doriți amândoi să vă uitați la ea acum?

Făcându-mi cu mâna, Florence pleacă. Afară, mă uit la berlina mare, cu patru uși, aleasă într-un moment de rătăcire romantică. Mă urc în ea.

După micul dejun, merg prin Lyme Regis și mă plimb pe Cobb; apoi mă duc până la Charmouth, mă urc pe partea cu faleza și mă uit la mare. Începe să semene cu vacanțele pe care le faci cu părinții când ești prea mare pentru așa ceva.

Mă întorc la hotel să-i spun iar la revedere lui Florence. Pe balcon, citind ziarele, stă Archie, care poartă un sacou peste un tricou, pantaloni scurți maro și șosete și pantofi negri, arătând ca cineva care s-a îmbrăcat să plece la birou dar a uitat să-și pună pantalonii.

În timp ce mă retrăgeam, sperând că nu m-a recunoscut, iar dacă mă recunoaște, nu-și va aminti cine sunt, îmi spune:

— Ai avut o dimineață plăcută?

În fața lui e o sticlă de vin pe jumătate goală. Fața îi e acoperită de un strat fin de sudoare.

Îi spun unde am fost.

— Un om ocupat, zice.

— Și dumneata? Încă mai ești… pe aici?

— Ne-am plimbat și chiar am citit. Îmi pare nespus, nespus de bine că am venit.

Toarnă un pahar de vin și mi-l întinde.

— Crezi că mai poți sta puțin? zic.

— Doar dacă nu te deranjează.

Soția lui intră pe ușa cealaltă. Clipește de mai multe ori, deschide gura și-apoi pare să caște.

— Ce-i cu tine? o întreabă soțul ei.

— Sunt obosită, murmură ea. Cred că mă voi întinde.

El îmi face cu ochiul.

— E o invitație?

— Scuză-mă, scuză-mă, spune ea.

— De ce dracu’ îți ceri iertare? Vino-ți în fire, Florrie. Am vorbit cu tânărul acesta aseară. Mă împunge cu degetul. Ai spus că… Se uită departe și își masează tâmplele. Ai spus că… dacă ai da curs dorințelor,

impulsurilor dinăuntrul dumitale, ai distruge ce ai creat şi ai lua viaţa de la capăt. Dar ar fi nişte consecinţe serioase. Am avut în minte toată noaptea cuvântul ăsta. Consecinţe. Eu n-am fost în stare să trăiesc până la capăt acele lucruri. Am încercat să le ascund, dar nu pot. Am senzaţia că… îndes multe lucruri într-o valiză care nu poate fi închisă, care e prea mică. Asta e viaţa mea. Dacă aş trăi ce am în minte… ar exploda totul…

Îmi dau seama că Florence şi cu mine ne uităm unul la altul. Uneori te uiţi la cineva în loc să-l atingi.

El mă priveşte ciudat.

— Ce se întâmplă? Te-ai întâlnit cu soţia mea?

— Nu tocmai.

Iubita mea şi cu mine dăm mâna.

Archie spune:

— Florrie, e nefericit în dragoste. O femeie căsătorită şi aşa mai departe. Trebuie să-l înveselim.

— E nefericit? spune ea. Eşti sigur? Oamenii ar trebui să se înveselească singuri. Nu crezi, Rob?

Apoi face o reverenţă spre mine şi pleacă. Soţul ei se gândeşte la viaţa lui falsă. De îndată ce îşi ia iar capul în mâini, mă îndepărtez, urcând în goană scările.

Iubita mea zăboveşte pe culoar.

— Vino.

Mă trage de braţ; cu mâini tremurătoare descui uşa de la camera mea; mă grăbeşte să intru în cameră şi apoi în baie. Dă drumul la duş şi la robinete şi-mi cade în braţe, sărutându-mă pe faţă, pe gât, pe păr.

Sunt gata să-i cer să plece cu mine. Ne-am putea strânge lucrurile, am sări în maşină şi am fi pe drum înainte ca Archie să-şi ridice capul şi să se frece la ochi. Ideea mocneşte în mine; dacă vorbesc, vieţile noastre s-ar putea schimba.

— Archie ştie.

Mă dau înapoi ca s-o privesc.

— Despre relaţia noastră?

Dă din cap.

— Se uită la noi. Ne observă, pur şi simplu.

— De ce?

— Vrea să fie sigur înainte de a face o mișcare.

— Ce mișcare?

— Înainte de a ne prinde.

— Să ne prindă? Cum?

— Nu știu. E o tortură, Rob.

Lucrul ăsta a scos-o într-adevăr din minți; o asemenea paranoia mi se pare oribilă. Realitatea, oricare ar fi, e ancora potrivită. Cu toate acestea, și eu mă gândesc la același lucru. Nu cred și, totuși, cred.

— Nu-mi pasă dacă știe, zic. M-am săturat.

— Dar nu trebuie să renunțăm!

— Cum? De ce nu?

— E ceva între noi… care merită.

— Nu mai știu, Florrie. Florence.

Se uită la mine și spune:

— Te iubesc, Rob.

Nu mi-a mai spus-o niciodată. Ne sărutăm îndelung.

Închid robinetele și mă întorc în cameră. Vine după mine și cumva cădem pe pat. Îi smulg fusta; după puțin timp e peste mine. Țipetele noastre se aud probabil în tot ținutul. Când mă trezesc, văd că a plecat.

Mă plimb pe plajă. E un vânt puternic. Ploaia mă izbește în față. Mă gândesc la Los Angeles, la munca mea, la ce se va întâmpla în următoarele câteva luni. O parte din viața mea pare să se fi terminat și o aștept pe cea nouă.

După cină, stau în grădina din fața sufrageriei, fumez marijuana și respir aerul umed. Am hotărât că e prea târziu să mă întorc la Londra astă-seară. De când m-am trezit n-am vorbit cu Florence. Am aruncat doar o privire în sufragerie, unde ea și soțul ei stau la masă. Astă-seară poartă o rochie lungă, purpurie. A început să pară iar impunătoare și puternică, o mică divă, iar oamenii din personal, ca niște furnici, gravitează în jurul ei, pentru că nu-i pot rezista. Încă o noapte și va doborî camera cu un gest și se va îndrepta spre mare. Știu că va veni cu mine mai târziu. Firește, e doar o dorință, dar nu-și dorește și ea? Probabil că e ultima noastră șansă. Ce se va întâmpla atunci? Mi-am pregătit lucrurile și am întors mașina.

Simt o mișcare în spatele meu.

— E frumos, zice ea, trăgând aer în piept.

Îmi deschid brațele și Martha mă strânge o clipă. Îi întind țigara. Trage un fum și mi-o dă înapoi.

— La ce te gândești?

— Săptămâna viitoare plec la Los Angeles ca să joc într-un film.

— Serios?

— Dar tu?

Locuiește în apropiere, cu părinții. Tatăl ei e profesor de psihologie la colegiul local, un alcoolic cu un temperament violent care nu s-a dus la lucru de un an. Într-o zi nu i-a mai plăcut Londra, de parcă l-ar fi jignit personal, și a insistat ca familia să se mute la țară, rupându-i de tot ce știau.

— Întotdeauna facem presupuneri în legătură cu cei care stau aici, eu și fata de la bucătărie. Spune, deodată: S-a întâmplat ceva?

Se întoarce și se uită înapoi. În timp ce Martha vorbea, am văzut că Florence a ieșit în grădină, ne-a privit puțin și și-a ridicat mâinile, precum cineva căruia i s-a spus să mimeze „disperare“. O scânteiere purpurie și a plecat.

— Ce e?

— Spune-mi ce vă imaginați despre mine, zic.

— Dar nu știm ce faci aici. Îmi vei spune?

— Nu poți să ghicești? îi spun, nerăbdător. De ce mă tot întrebi lucrurile astea?

Se simte jignită, dar mă cam pricep cum să-i fac pe ceilalți să vorbească despre ei înșiși. Descopăr că de curând a făcut al doilea avort; că merge pe motocicletă; că tinerii au cuțite, se droghează și se împerechează cât de des pot; și că vrea să scape.

— E închis barul? întreb.

— Da, pot să-ți dau bere dacă vrei.

— Vrei să bei un pahar de bere cu mine? întreb.

— Mai mult decât un pahar, sper.

O sărut pe obraz și îi spun să vină la mine în cameră.

— Dar ce vor spune părinții tăi dacă întârzii acasă?

— Nu le pasă. Adesea dau peste o cameră liberă şi dorm în ea. Nu vreau să mă duc acasă. Eşti sigur că nu vrei decât bere?

— Orice vrei, zic. Poţi să iei o cheie.

Urcând scările mă uit în salonul din faţă. În mijlocul sălii Florence şi Archie dansează; sau mai degrabă, el se ţine de ea în timp ce plutesc. Tabla de Scrabble şi toate literele au fost trântite pe duşumea. Capul lui e trântit pe umărul ei; în cinci ani va fi chel. Florence mă observă şi ridică o mână, încercând să nu-l deranjeze.

El strigă:

— Hei!

— Iar a băut, îi spun ei.

— Ştiu ce ai făcut. Acolo sus! zice el, punând accentul cu viclenie.

— Când?

— Azi, după-amiază. Siesta. Ştii tu.

Mă uit la Florence.

— Pereţii sunt subţiri, zice. Dar nu destul de subţiri. Am urcat. Aveam nevoie de ceva din baie. Dar ce distracţie. Hopa, hopa!

— Mă bucur că sunt o distracţie, ticălos bătrân! zic. Aş vrea ca tu să poţi fi la fel pentru mine.

— Ce făcea Rob azi după-amiază? zice Florence. Nu mă lăsa pe dinafară.

— Ha, ha, ha! Eşti o mică adormită care nu observă niciodată nimic!

— Nu vorbi aşa cu ea, zic. Vorbeşte aşa cu mine, dacă vrei, să vedem ce iese!

— Rob, spune Florence, mângâietor.

Archie o plesneşte pe Florence pe spate.

— Dansează, gloabă!

Îl privesc. E prea beat ca să-şi dea seama că e provocat la luptă.

Mă simt ca un intrus şi-mi aduc aminte de senzaţia pe care o aveam în copilărie, când vizitam casele prietenilor, că mobila, persiflarea şi felul de a face lucrurile erau diferite de felul în care le făceam acasă. Lumea lui Archie şi a lui Florence nu-i a mea.

O aştept pe Martha pe pat când îi aud pe Florence şi pe Archie pe hol, deschizând uşa de la camera lor. Uşa se închide; ascult cu atenţie,

întrebându-mă dacă Archie a adormit şi Florence zace acolo trează.

Se deschide uşa şi Martha zăngăne o sacoşă cu sticle de bere. Deschidem ferestrele, ne întindem pe pat şi bem şi fumăm.

Se apleacă peste mine.

— Vrei din astea?

Îi sărut pumnul şi îl deschid.

— Ştiu ce e, zic. Dar n-am încercat niciodată.

— Nici eu până n-am venit aici, zice. Astea sunt nişte boabe bune.

— Adu nişte apă din baie.

Între timp mişc scaunul de la locul lui de lângă pat şi încep să urnesc patul greu.

— Haide aici… lângă perete, spun când se întoarce.

Martha începe să mă ajute, o fată entuziastă, cu braţe groase.

— De ce vrei asta? mă întreabă.

— Cred că va fi mai bine pentru scopurile noastre.

— Bine, zice. Bine.

Peste câteva minute stăm iar întinşi, de data asta dezbrăcaţi; se aude o bătaie în uşă. Ne ţinem în braţe unul pe altul ca nişte copii speriaţi, ascultăm şi nu spunem nimic. Mai e o bătaie. Martha nu vrea să-şi piardă slujba astă-seară. Apoi nu se mai aude nici o bătaie. Nu auzim nici măcar paşi.

Când respirăm iar, şoptesc sub cearşafuri:

— Ce crezi despre cuplul de alături? Aţi discutat despre ei? Crezi că se potrivesc?

— Îmi place el, zice ea.

— Cum? Serios?

— Mă face să râd. Ea e frumoasă… dar periculoasă. Ţi-ar plăcea să te culci cu ea?

Râd.

— Nu m-am gândit la asta.

— Ascultă, zice ea, ducând un deget la buze.

Nici unul din noi nu se mişcă.

— O fac. Alături.

— Da, zic. Ei sunt.

— Sunt liniştiţi, spune ea. Pot să-l aud doar pe el.
— O face singur.
— Nu… asta e ea. Gâfâie uşor. Acum poţi s-o auzi? Atinge-mă.
— Stai.
— Acolo… acolo.
— Martha…
— Te rog…

Mă duc la baie şi mă spăl pe faţă. Drogul începe să-şi facă efectul. Seamănă cu amfetamina, pe care am luat-o cu prietenii mei, în cartier. Totuşi, drogul acesta deschide o altă fereastră: mă face să mă simt mai singur. Mă întorc în cameră şi dau drumul la radio. Probabil că a făcut zgomot. Probabil că noi am făcut zgomot. Martha e mărinimoasă când face dragoste. Mai târziu e o furtună. O adiere supranaturală, proaspătă, ciudat de potolită şi de răcoroasă, ne linişteşte.

Martha se duce jos devreme să pregătească micul dejun. În zori alerg de-a lungul plajei stâncoase până ce sunt epuizat; apoi mă opresc, merg puţin pe jos şi alerg iar, conştient tot timpul de strălucirea din ce în ce mai mare a lumii. Fac duş, îmi fac bagajul şi cobor pentru micul dejun.

Florence şi Archie stau la masa de alături. Archie se uită la o hartă; Florence ţine capul în jos. Parcă nu s-a pieptănat. Când Archie se ridică să aducă ceva şi ea se uită în sus, faţa ei e ca o mască, de parcă şi-a golit corpul.

După micul dejun, strângându-mi lucrurile, observ că uşa de la camera lor e ţinută deschisă de un scaun. Camerista lucrează mai încolo, într-o cameră de pe culoar. Mă uit la patul nefăcut, mă duc la mine în cameră, găsesc puloverul şi mănuşile lui Florence în valiză şi le duc în camera lor. Stau acolo în picioare. Pantofii ei sunt pe podea, parfumul, colierul şi pixurile ei pe noptieră. Îmi pun puloverul. E strâmt şi mânecile îmi sunt prea scurte. Îmi pun mănuşile şi îmi mişc degetele. Le pun pe pat. Iau nişte foarfeci din trusa ei din baie şi tai degetul mijlociu de la una din mănuşi. Pun la loc degetul vătămat.

Între timp mă zgâlţâi pe drumul de ţară care duce la şoseaua principală. La un moment dat mă dau jos din maşină, mă uit la hotelul de la marginea mării şi mă gândesc să mă întorc. Urăsc despărţirile şi sfârşiturile. Sunt

prea bun ca să accept lucrurile, asta-i problema mea.

Londra pare făcută doar din materiale dure și din praful care nu se poate așeza pe ea; totul e colțuros, mai ales oamenii. Merg în casa părinților mei și mă întind pe pat; peste câteva zile plec la Los Angeles. Acolo sunt doar un alt actor tânăr, dar cel puțin unul cu o slujbă. Când mă întorc la Londra, părăsim toți apartamentul și, pentru prima oară, am o casă a mea.

A început să-mi placă să ies să beau cafeaua devreme, cu băiatul meu în cărucior, în timp ce soția mea doarme. Adesea mă întâlnesc cu alți bărbați ale căror soții au nevoie de somn, și duminica, la opt dimineața, bem milkshake de ciocolată într-un McDonald's, singurul loc deschis pe posomorâta High Street. Vorbim despre copii și ne plângem de soțiile noastre. Apoi, mă duc în parc, de obicei singur, ca să fiu cu băiatul departe de soția mea. Ea și cu mine avem idei foarte diferite despre cum ar trebui crescut; nu poate să-și dea seama cât de importante pot fi diferențele acelea pentru fiul nostru. Momentele liniștite acasă sunt rare.

În parc o văd pe Florence prima dată după „vacanța" noastră. Pare să treacă în goană pe lângă mine, așa cum a trecut în goană pe lângă fereastra trenului, acum nouă ani. O clipă mă gândesc s-o păstrez în memorie, dar sunt mult prea curios. „Florence! Florence!", o strig o dată și încă o dată, până se întoarce.

Îmi spune că s-a gândit la mine și că se aștepta să ne întâlnim, după ce mi-a văzut unul din filme la televizor.

— Ți-am urmărit cariera, Rob, îmi spune, în timp ce ne cercetăm unul pe altul.

Își cheamă băiatul și acesta stă cu ea; îl ia de mână. Ea și Archie au cumpărat o casă de cealaltă parte a parcului.

— Am fost și la piesele tale. Știu că nu-i posibil, dar mă întreb dacă m-ai zărit vreodată, de pe scenă.

— Nu. Dar m-am întrebat dacă te interesează.

— Cum să nu?

Râd și o întreb:

— Cum sunt?

— Mai bun, acum când te ocupi de mai puține piese. Știi, probabil – nu te superi că-ți spun?

Scutur din cap.

— Doar mă cunoşti, zic.

— Esti un actor intens. Ai mers în toate direcţiile. Încă îmi placi. Ezită. Mai potolit, vreau să spun.

E la fel, dar am impresia că un strat de grăsime sănătoasă i-a fost răzuit de pe faţă, dezvăluind broderia de dedesubt. Corpul e chiar mai mic; pare un pic plăpândă sau fragilă. Întotdeauna a fost delicată, dar acum se mişcă cu prudenţă.

În timp ce vorbim, mi-aduc aminte cum am părăsit-o, dar nu sunt în stare să evoc detaliile. A fost în mintea mea luni de zile după „vacanţa“ noastră, dar am descoperit că memoria e mai puţin tenace după ce i-am spus povestea unui prieten ca pe istoria nebuniei şi ghinionului unui tânăr. Când el a râs, am uitat – nimic nu-i mai indulgent decât o glumă.

Totuşi, mi-am dorit adesea sfatul şi sprijinul lui Florence, mai ales când presa a început să manifeste un interes fascinant faţă de mine şi a început să scrie poveşti neadevărate. În ultimii ani am jucat roluri bune şi am fost lăudat şi bine plătit. Totuşi, conştiinţa mea nu s-a obişnuit cu schimbarea. M-am stăpânit şi am îndepărtat fericirea. „Nu te-a schimbat succesul“, îmi spune lumea, de parcă ar fi un compliment.

Când ne luăm la revedere, Florence îmi spune când va mai fi în parc. „Vino, te rog“, spune. Acasă notez ora şi data, împingând biletul sub un vraf de hârtii.

Ea şi cu mine suntem prudenţi unul cu altul şi facem doar conversaţie de încercare, politicoasă; totuşi, îmi place să stau lângă ea pe o bancă la soare, în faţa ceainăriei, în timp ce băiatul ei de opt ani joacă fotbal. E un băiat dificil, suspicios, cu părul până la umeri, pe care refuză să-l taie. Îi place să se lupte cu copii mai mari şi ea nu ştie ce să-i facă. Poate că, fără el, ar fi plecat.

Acum am puţini prieteni şi îmi place compania ei. Telefonul sună tot timpul, dar rareori ies şi nu invit niciodată pe nimeni, pentru că am început să am un fel de fobie în privinţa altor oameni. Nu pot spune ce cred despre alţii, dar mintea umană e rareori limpede. Poate că mă simt sleit, după ce tocmai am avut rolul principal într-un film.

În timpul zilei înregistrez piese pentru radio şi cărţi audio. Îmi place să

învăț să-mi folosesc vocea ca pe un instrument. Probabil că petrec prea mult timp singur, crezând că îmi sunt suficient. Medicul meu, cu care beau, ține la mare preț medicamentele și buna dispoziție. Spune că, dacă nu pot fi fericit cu ce am, nu voi fi niciodată. Neagă efectele benefice ale conflictului uman și vrea ca eu să iau antidepresive, de parcă aș prefera să fiu paralizat decât să-mi cunosc laturile întunecate ale sinelui.

După ce m-am întrebat luni de zile de ce mă trezeam în fiecare dimineață cu un sentiment de tristețe, am început să fac terapie. Sunt conștient, în parte ca urmare a relației cu Florence, că ceea ce nu poate fi spus e cel mai periculos. Abia încep să înțeleg teoria psihanalitică, totuși sunt inspirat de ideea că nu trăim într-un punct exact al conștiinței, ci existăm simultan în toate zonele ființei noastre, mai ales în vis. Până să încep să stau întins în camera doctorului Wallace, nu avusesem niciodată conversații atât de amănunțite despre cele mai adânci probleme personale. În mintea mea, numesc analiza – doi oameni care stau de vorbă – „apogeul civilizației“. Noaptea în pat am început să depășesc relația mea cu Florence. Procesul seamănă mai mult cu visele cu ochii deschiși – „zborurile speculației anarhice“ de care vorbește Coleridge – decât cu niște reflecții cumpătate, de parcă mi-aș da o temă de gândire în timpul nopții.Totul reînvie la vârsta aceasta a meditației, mai ales copilăria.

Într-o după-amiază de toamnă, după ce ne-am întâlnit de patru sau de cinci ori, afară e umezeală și Florence și cu mine stăm la o masă în ceainăria jilavă. Singurii clienți în afară de noi sunt un cuplu de oameni în vârstă. Băiatul lui Florence stă pe podea și desenează.

— Nu putem să luăm o bere? zice Florence.

— Nu se vinde aici.

— Ce țară blestemată.

— Vrei să mergi în altă parte?

— Ai chef? zice.

— Nu.

Mai devreme simțisem că mirosea a alcool. E un refugiu pe care-l recunosc; eu însumi am început să beau serios.

Când stau la tejghea să iau ceaiul, o văd pe Florence ținând meniul cu brațul întins; apoi îl aduce mai aproape de față și îl îndepărtează iar,

căutând distanța de la care îl va putea citi. Mai devreme am observat un toc de ochelari deasupra, în geanta ei, dar nu mi-am dat seama că sunt ochelari de citit.

Când mă așez, Florence îmi spune:

— Aseară am fost cu Archie să vedem noul tău film. A fost jenant să stau acolo și să mă uit la tine cu el.

— Archie și-a adus aminte de mine?

— La sfârșit l-am întrebat. Și-a adus aminte de weekend. A spus că ai avut mai multă substanță decât majoritatea actorilor. L-ai ajutat.

— Sper că nu.

— Nu știu despre ce ați vorbit în noaptea aia, dar, la câteva luni după conversația voastră, Archie a renunțat la slujba lui și a intrat în lumea editurilor. A acceptat o reducere de salariu, dar era hotărât să lucreze ceva care să nu-l deprime. Culmea e că se pricepe. Îi merge bine. Ca și ție.

— Ca mie? Dar asta e numai datorită ție. (Vreau să-i mărturisesc că m-a învățat ceva despre încrederea în sine și despre hotărâre.) Fără tine n-aș fi luat-o de la capăt cum trebuie…

Mulțumirile mele o fac să nu se simtă în largul ei, de parcă i-aș aduce aminte de o capacitate despre care nu vrea să știe că o irosește.

— Dar vreau sfatul tău, îmi spune, neliniștită. Fii direct, așa cum am fost eu cu tine. Crezi că pot începe iar să joc?

— Te gândești serios la asta?

— E singurul lucru pe care mi-l doresc.

— Florence, am repetat cu tine cu ani de zile în urmă, dar nu te-am văzut niciodată pe scenă. În afară de asta, teatrul nu-i o profesie la care să te poți întoarce când vrei.

— Am început să-mi trimit fotografia încoace și încolo, continuă ea. Vreau să joc roluri mari, femeile din Cehov și Ibsen. Vreau să urlu și să mă dezlănțui cu pasiune și furie. E caraghios? Rob, spune-mi dacă-s nebună. Archie consideră că e criza vârstei a doua.

— Eu sunt de acord cu asta, zic.

Când ne despărțim, îmi atinge brațul și îmi spune:

— Rob, te-am văzut deunăzi. Nu cred că tu m-ai văzut, sau m-ai văzut cumva?

— Dar aş fi vorbit.

— Făceai cumpărături în băcănie. Aceea e soţia ta? Fata blondă…

— Era altcineva. Are o cameră în apropiere.

— Şi tu…

— Florence…

— Nu vreau să mă bag, zice. Dar aşa obişnuiai să pui mâna pe spatele meu, ca să mă conduci, prin mulţime…

Nu-mi place să fiu recunoscut cu fata aceea, pentru că mi-e teamă că vor scrie ziarele şi va afla soţia mea. Dar nu-mi place să am o viaţă secretă. Sunt confuz.

— Am fost geloasă, zice.

— Da? Dar de ce?

— Începusem să sper… că nu-i prea târziu pentru tine şi pentru mine. Cred că ţin la tine mai mult decât la oricine altcineva. E rar, nu-i aşa?

— Niciodată nu te-am înţeles, zic, iritat. De ce te-ai căsătorit cu Archie… şi apoi ai început să te întâlneşti cu mine?

E o întrebare pe care n-am fost niciodată în stare s-o pun, temându-mă să nu creadă că o critic sau că va trebui să aud un raport al compatibilităţii lor esenţiale.

— Nu-mi place s-o recunosc, dar mi-am imaginat că măritându-mă îmi voi rezolva problemele şi mă voi simţi în siguranţă, zice. (Când râd se uită urât la mine.) Asta duce la o întrebare pe care trebuie să ne-o punem amândoi.

— Care?

Aruncă o privire spre băiatul ei şi spune blând:

— De ce tu şi cu mine stăm cu oameni care nu ne dau destul?

O vreme nu spun nimic. Apoi urmează gluma care nu-i o glumă, dar ne face să râdem în voie pentru prima oară de când ne-am reîntâlnit. Citesc felul în care un autor contemporan relatează despărţirea de partenera lui. E necruţător, dar, probabil pentru că e adevărat, a fost contestat. În glumă, îi spun lui Florence că divorţul este, cu siguranţă, o plăcere subestimată. Lumea vorbeşte de violenţa despărţirii, dar nu-i vorba şi de încântare? Ce poate fi mai reconfortant decât să nu mai fii nevoit să dormi în acelaşi pat cu corpul acela respingător şi să auzi tânguirile acelea familiare? Un

asemenea moment de eliberare te-ar putea umple de fericire, ca atunci când cineva își pierde virginitatea sau ajunge milionar.

Stau în ușa ceainăriei urmărind-o în timp ce se întoarce prin parc, sub copaci; are o umbrelă albă și merge atât de ușor, încât abia tulbură picăturile de ploaie pe iarbă, în timp ce băiatul aleargă în fața ei. Sunt sigur că aud un hohot de râs plutind prin aer ca un spiriduș diafan.

Data următoare când ne întâlnim, vine repede spre mine, mă sărută pe amândoi obrajii și-mi spune că vrea să-mi comunice ceva.

Ducem copiii la o terasă. A început să-mi placă Ben, băiatul ei ras în cap, după ce la început nu știam cum să-i vorbesc. „Ca unei ființe umane“, mă hotărăsc, e cea mai bună metodă. Îl punem pe băiatul meu pe o haină pe pământ și el se agită pe mâinile și pe picioarele lui răsucite, cu nasul în jos, cu fundul în sus. Ben îl alungă și se ascunde; râsul bebelușului ne face pe toți să râdem. Încântarea altora când îl văd o mărește pe a mea. Mi-a luat ceva vreme, dar încep să mă obișnuiesc să am grijă și să mă bucur de el mai degrabă decât să consider important ce vreau eu.

— Rob, am primit un rol, zice. Le-am scris și apoi am dat o probă. E un teatru într-un bar, un subsol care miroase a bere și a umezeală. Nu primesc salariu, doar o parte din box-office. Dar e o muncă bună! E o muncă grozavă!

Joacă rolul mamei din *Menajeria de sticlă*. Din întâmplare, barul e la capătul străzii. Îi spun că sunt încântat.

— O să vii să mă vezi?

— Cum să nu.

— Mă întreb adesea dacă încă mai ești supărat pentru vacanța de atunci.

N-am vorbit niciodată despre asta, dar acum are dispoziția necesară.

— M-am gândit de o mie de ori. Aș fi vrut ca Archie să nu vină.

Râd. E prea târziu; cum ar putea conta acum?

— Vreau să spun că aș fi vrut să nu-l fi adus. Stând în trenul acela, cu tine încruntat, am trăit cel mai rău moment din viață. Am crezut că înnebunesc. Așteptasem cu nerăbdare vacanța. În seara de dinaintea plecării, Archie m-a întrebat iar dacă voiam să vină. Putea simți cât de tulburată eram. În timp ce făceam bagajele, mi-am dat seama că dacă plecăm împreună căsnicia mea se va spulbera. Tu erai pe punctul de a

pleca în America. Filmul tău avea să-ți aducă succesul. Femeile aveau să te dorească. Știam că în realitate tu nu mă doreai.

Asta-i greu. Dar înțeleg că Archie e mult prea egocentric ca să fie tulburat de ea. El cere și ia tot. Nu o vede ca pe o problemă pe care trebuie s-o rezolve, ca mine. A făcut un lucru rațional, găsind un bărbat pe care nu-l poate înnebuni.

— Aveam nevoie de forța și de siguranța lui Archie mai degrabă decât de pasiune – sau de dragoste. Pentru mine asta era dragoste. M-a întrebat, de asemenea, dacă am o aventură.

— Ca să-i dovedești că nu ai, l-ai luat cu tine.

Își pune mâna pe brațul meu.

— Acum aș face orice. Doar să spui.

Nu pot să mă gândesc la nici un lucru pe care aș vrea să-l facă.

Câteva săptămâni nu mă întâlnesc cu ea. Avem amândoi repetiții. Într-o sâmbătă, Helen, soția mea, împinge căruciorul cu puștiul într-un supermarket, în timp ce eu umblu de colo-colo cu un coș. Florence apare de după un colț și începem să vorbim imediat. Îi plac repetițiile. Regizorul nu-i cere destul de mult – Rob, pot face mult mai mult! –, dar el nu va fi cu ea pe scenă, unde se simte „ca o regină“. Oricum, ne-am împrietenit, zice, cu înțeles.

Lui Archie nu-i place că ea joacă; nu vrea să se uite străinii la ea, dar e destul de înțelept ca s-o lase să-și împlinească dorințele. Ea are un agent; caută mai mult de lucru. Crede că va reuși.

După ce terminăm cumpărăturile, Archie se apropie și suntem iar prezentați unul altuia. E mare; are părul zbârlit, fața rumenă și sprâncenele seamănă cu un lan de grâu din care s-a ridicat de curând o creatură greoaie. Helen se uită chiorâș, bănuitoare. Florence și cu mine stăm unul lângă altul; poate că unul din noi îl atinge pe celălalt.

Acasă mă duc la mine în cameră, sperând că Helen nu va bate la ușă. Bănuiesc că nu mă va întreba cine e Florence. Va vrea să știe atât de mult, încât nu va mai vrea să afle.

Fără să fi văzut producția, mă însuflețesc și invit mai multe persoane din lumea filmului și a teatrului ca să vadă piesa în care joacă Florence. Bând ceva la bar înainte de începerea spectacolului, văd că, spre surpriza

regizorului, teatrul va fi plin; se întreabă de unde vin toţi oamenii aceştia eleganţi în mocasini scumpi, împrăştiaţi printre clienţii obişnuiţi, care-şi ţin coatele pe tejgheaua murdară de bere şi se uită la fotbal la televizor cu capetele întinse, de parcă ar căuta un eveniment astronomic. Începe să-mi fie teamă şi mie, punând la îndoială încrederea pe care o am în Florence şi întrebându-mă cât din ea e recunoştinţă pentru felul în care m-a încurajat. Chiar dacă am lăsat deoparte judecata, ce contează? Pare că o cunosc de atâta vreme, încât nu trebuie evaluată sau criticată, ci e doar un fapt din viaţa mea. Ultima oară când ne-am întâlnit în ceainărie mi-a spus că acum un an şi jumătate i s-a scos o tumoare benignă din spatele urechii. Teama că va recidiva i-a dat o nouă fervoare.

Sună gongul. Trecem prin uşa pe care scrie „Teatru şi toalete“ şi, bâjbâind, ne facem drum pe treptele abrupte, uzate, spre un subsol transformat într-un teatru mic. Programul e o singură foaie, pe care ne-o dă regizorul când intrăm. Camera miroase a mucegai şi, în ciuda întunericului, se vede că locul e insalubru; în faţa mea e un stâlp. De afară se aud alarme de maşini şi de sus zgomotul făcut de oamenii veseli. Dar în camera aceasta mică tăcerea e încărcată de concentrare şi de speranţa într-o splendoare „domestică“. Pentru prima oară în ani de zile mi se aduce aminte de puritatea şi de intensitatea teatrului.

Când ies la pauză îl văd pe Archie, care se opinteşte să urce pe scări în spatele meu. Sus, gâfâind, îmi ia braţul ca să-şi recapete echilibrul. Îi fac cinste şi, ca să fiu singur, ies din bar. Mi-e teamă ca prietenii mei, persoanele „importante“, să nu rămână după pauză doar de ruşinea mea; şi să nu o laude pe Florence în faţa mea pentru că au ghicit legătura. Profunzimea şi pasiunea pe care le are Florence pe scenă îmi sunt clare. Dar ştiu că ceea ce i se pare interesant unui artist în munca sa, partea pe care o consideră originală şi pătrunzătoare, nu va impresiona neapărat un public, care ar putea nici să n-o observe, ci doar să urmărească povestea.

Capul lui Archie apare, iscoditor, la uşa barului. Mă vede şi iese. Văd că băiatul lui, Ben, e cu el.

— Salut, Rob, unde-i Matt? zice Ben.

— Matt e băiatul meu, îi explic lui Archie. Sper că e în pat.

— Vă cunoaşteţi? zice Archie.

Îl trag pe Ben de cascheta de baseball.

— Ne tot întâlnim prin parc.

— În ceainărie, spune băiatul. Lui și lui mami le place să stea de vorbă. (Se uită la mine.) Ei i-ar plăcea să joace într-un film în care ești tu. Și mie. Vreau să mă fac actor. Băieții de la școală cred că tu ești cel mai bun.

— Mulțumesc.

Mă uit la Archie. Bănuiesc că e la o școală scumpă.

Stă în picioare, privind departe, dar mintea îi lucrează.

— Cum ți se pare mami în piesa asta? îi zic lui Ben.

— Tu ce crezi în realitate? îmi spune Archie. Ca om de teatru și de film?

— Pare în largul ei pe scenă.

— Va merge mai departe?

— Cu cât lucrează mai mult, cu atât va fi mai bună.

— Așa merge? zice el. Tu așa ai reușit?

— În parte. În plus, sunt talentat.

Se uită la mine cu ură și spune:

— Crezi că va lucra mai mult?

— Dacă face progrese, așa ar trebui.

Pare să fie în același timp mândru și supărat, cu o privire întunecată, de parcă lumea familiară ar dispărea în ceață. Până acum, ea l-a urmat pe el. Mă întreb dacă el va fi în stare s-o urmeze și dacă ea va dori așa ceva.

Intrasem și îmi găsisem prietenii, când el a venit lângă mine, vrând să-mi spună ceva urgent.

— O iubesc pe Florence din ce în ce mai mult odată cu trecerea timpului, îmi spune. Voiam doar să știi.

— Da, zic. Bine.

— În regulă, zice el. În regulă. Ne vedem jos.

SPLEEN

Când sună telefonul cine ți-ai dori cel mai mult să fie? Și cine n-ai vrea deloc să fie? Cine-i prima persoană care îți vine în minte, îi plăcea lui Roy să întrebe, în momentul acela?

Telefonul sună și Roy sări imediat. Se gândise, în timpul cinei în noua lor casă, lângă hainele și cărțile din cutii pe care erau prea obosiți ca să le despacheteze, că ar fi plăcut să încerce noul lor pat devreme. S-a uitat peste masă la Clara și a sperat că va lăsa deschis robotul telefonului în așa fel încât să știe cine era. Nu-i plăcea să vorbească cu prietenii în fața ei; părea că-l cercetează cu atenție. Într-un fel, o făcuse să nu-i placă viața pe care el ar putea s-o aibă în afara ei.

Ea ridică receptorul, spunând „alo“, bănuitoare. Vorbea cineva, dar nu avea nevoie sau nu merita vreun răspuns. Roy strigă la ea:

— Munday e? El e?

Ea clatină din cap.

În cele din urmă, ea zise:

— O, Doamne, și flutură receptorul spre Roy.

Pe hol el își punea jacheta.

— Te duci la el?

— Are probleme.

— Și noi avem probleme, zise ea.

— Intră-n casă. O să răcești dacă stai aici.

Se agăță de el.

— O să stai mult?

— Mă întorc cât pot de repede. Sunt frânt. Ar trebui să mergi la culcare.

— Mulțumesc. Nu ai de gând să mă săruți?

Își apropie gura de a ei și ea mormăi.

— Dar nici măcar nu vreau să mă duc, zise el.

— Ai prefera să fii în orice alt loc.

Strigă de la poartă:

— Dacă sună Munday, cere-i, te rog, numărul. Spune-i că, dacă nu, primul lucru pe care-l voi face mâine de dimineaţă va fi să merg la el la birou.

Ea ştia cât era de important telefonul acesta de la producătorul Munday pentru el, ba chiar pentru amândoi. Dădu din cap şi apoi îi făcu cu mâna.

Nu i-ar fi luat mai mult de cincisprezece minute cu maşina până la casa din Chelsea, unde stătea Jimmy de câteva luni. Dar Roy era obosit, astfel că a parcat la marginea drumului ca să se gândească. Să se gândească! Avea în suflet teamă şi groază.

Roy îl întâlnise pe Jimmy la mijlocul anilor ’70, la universitate, în rândul din spate de la cursul despre Wittgenstein. Fiind cu patru ani mai mare decât ceilalţi studenţi, Jimmy părea informat, în comparaţie cu primii prieteni ai lui Roy, care tocmai terminaseră şcoala. După cursuri, Jimmy nu se retrăgea niciodată pur şi simplu în bibliotecă cu un volum de Spinoza sau nu se ducea, ca Roy, dezamăgit, acasă, să studieze, în timp ce visa la aventurile pe care le-ar putea avea dacă ar fi mai puţin prudent. Nu – Jimmy îi făcea facultăţii favoarea de a trece pe acolo cam o oră după prânz. Apoi pierdea vremea impresionând câteva fete pe care le avea în vedere pentru dramatizarea la *În căutarea timpului pierdut*.

După audiţii îndelungi, în timp ce cerul se întuneca deasupra râului şi valul de navetişti care treceau Podul Blackfriars se subţia, Jimmy se cufunda în plăcerile oraşului. Cunoştea cinematografele experimentale, cluburile de jazz, petrecerile. Sau, de vreme ce avea propria revistă, *Blurred Edges*, intervieva regizori de teatru, fotografi, desenatori de tatuaje şi actori care, spre surpriza lui Roy, rareori îl refuzau. Pe atunci studenţii erau consideraţi încă persoane importante, iar Jimmy îşi aprindea o ţigară, se aşeza pe podea şi pornea reportofonul. Imprima doar părţile neînsemnate ale benzii – bârfa şi comenzile de băutură – satisfăcându-şi teoria conform căreia ceea ce erau oamenii era mai interesant decât opiniile lor.

În seara aceea Jimmy spusese că avea nevoie de Roy mai mult ca niciodată. Sau mai degrabă însoţitorii lui Jimmy transmiseseră mesajul

acesta. Jimmy nu ajunsese să dea telefon sau să vină personal. Totuşi, îl puteai auzi în fundal.

În prag, Roy ezită. În dimineața următoare se întâlnea cu Munday la micul dejun pentru a asculta părerea lui despre filmul pe care îl scrisese Roy și pe care intenționa să-l regizeze, după doi ani de pregătiri. De asemeni, pentru prima dată, stătea cu Clara. Fusese un fel de alegere, dar consecințele ei – un copil care era pe drum – îi surprinseseră, într-un fel, pe amândoi.

Nu se putea întoarce. Roy și-ar fi dorit cel mai mult să audă vocea lui Jimmy la telefon. Prietenia lor rezistase chiar la mijlocul anilor ’80, acea perioadă învolburată când totul fusese zorit și forțat fără remuşcări. Roy rupsese legăturile cu toți cei a căror afecțiune nu îl interesa. Pe atunci, când Roy stătea singur, Jimmy avea obiceiul să-și facă apariția noaptea târziu, doar ca să stea de vorbă. Era ceva bine-venit și neobișnuit în lumea lui Roy, pentru că nu lucrau împreună și nu se punea problema unei pierderi sau a unui câştig între ei. Pe Jimmy nu-l impresiona sârguința lui Roy. În timp ce Roy alerga de la o întâlnire la alta, Jimmy lenevea prin baruri și în fața fustelor fetelor. Dar, deși Jimmy dispărea cu săptămânile – odată a fost în închisoare –, când Roy avea o zi liberă Jimmy era persoana cu care voia s-o petreacă. Amândoi mergeau clătinându-se dintr-o cârciumă în alta de la amiază până seara, râzând de orice. Nu avea alți prieteni ca Jimmy, pentru că sunt conversații pe care le poți avea doar cu anumiți oameni.

Roy împinse ușa și își făcu drum cu grijă, coborând scările fără covor, apucând balustrada, cam nehotărât, ca tatăl său, după cum își dădu seama. Părea că cineva își vârâse unghiile în tapet. Un vânt înghețat trecu prin subsol: probabil că un scaun rupt spărsese o fereastră.

Apoi îl zări pe Jimmy, pe podea, cu o sticlă spartă lângă el. Singurul obiect intact era o fotografie îngălbenită de-a lui Keith Richards, pe perete.

Ceea ce nu înseamnă că Jimmy fusese în stare să ajungă în pat. Acolo era o femeie de vârstă mijlocie, cu fața întunecată, coafată, care, deși altfel părea sănătoasă, tot ațipea. Lângă ea era cuibărit un băiat de vreo șaisprezece ani, cu o privire ascunsă, speriată, care nu avea pe el decât un

crocodil Lacoste tatuat pe piept. Când și când femeia părea să-și recapete cunoștința și încerca să-l împingă deoparte, dar nu putea să-l mute.

Jimmy zăcea pe covor ca un copil pe terenul de joacă, având pe piept piciorul unui bătăuș. Piciorul era al lui Marco, proprietarul casei, un drogat plin de bani, care purta o eșarfă albă, pătată de sânge, în jurul gâtului. Alt bărbat, Jake, stătea lângă ei.

— A venit cavaleria, îi spuse Jake lui Marco, care își ridică gheata.

Jimmy avea ochii închiși. Prietena lui de douăzeci și unu de ani, Kara, fata unei familii boeme celebre, care se întâlnea cu Jimmy de un an, alergă și-l sărută pe Roy, cu recunoștință. Era însoțită de o prietenă la fel de tânără, cu buze pline de viață, cu o pălărie din piele de leopard și cu o fustă scurtă. Roy regreta că a venit, dar regreta mai ales că-și pusese jacheta din catifea neagră. Croită strâns pe corp, era lungă și strălucitoare și evazată peste coapse. Creatorul, un prieten pentru care Roy făcuse un videoclip, spusese că va arăta din ce în ce mai bine odată cu trecerea timpului. Dar oriunde o purta, Roy înțelese acum, arăta stil și bani și-l făcea să aibă aspectul unui om care avea o slujbă.

Kara și cu fata îl luară pe Roy deoparte și îi explicară că Jimmy băuse. Kara îl găsise în cimitirul Brompton cu un traficant de heroină, deși pretindea că renunțase la asta. De data aceasta ea îl părăsea definitiv până ce el își punea ordine în viață.

— Sunt niște animale, murmură Jimmy.

Marco își puse la loc piciorul pe pieptul lui.

Puștiul de pe pat, care acum se suise peste femeie, se uită dușmănos peste umăr și-i spuse lui Jimmy:

— Ce dracu’, nici măcar nu mai dormi aici. Preferi să stai cu alții mai isteți decât noi.

Jimmy strigă:

— E patul meu! Și nu te mai culca cu femeia aia care a luat o supradoză!

Nici o schimbare în ochii femeii.

— E bine? întrebă Roy.

— E încă în viață, îi explică băiatul. Îi simt pulsul.

Jimmy țipă:

— Mi-au furat dracului băutura şi au băut-o, mi-au găsit amfetamina şi mi-au luat-o, mi-au furat banii şi i-au cheltuit. Nu-i ţin pe ticăloşii ăştia la mine în subsol, sunt nişte ticăloşi.

Jake îi spuse lui Roy:

— A fost dat afară chiar acum. A luat-o razna. A încercat să ne pocnească şi apoi a încercat să se sinucidă.

Jimmy clipi în sus spre Roy.

— Ţi-am întrerupt seara, bătrâne? Vorbeai despre nişte idei de film?

Ani de zile Roy făcuse videoclipuri şi reclame şi regizase episoade de telenovelă. Uneori predase la şcoala de film. De asemenea, făcuse un film de şaizeci de minute pentru BBC, o poveste despre o cântăreaţă negresă. Îşi imaginase că aşa va începe ceva important, dar, deşi filmul a primit recenzii bune, nu l-a dus mai departe. La mijlocul anilor ’80 fusese luat în considerare pentru câteva lungmetraje, dar, ca majoritatea filmelor, eşuaseră. Îşi văzuse contemporanii făcând filme în Marea Britanie, mutându-se la LA şi cumpărându-şi case cu piscină. O cunoştinţă fusese nominalizată la Oscar.

Acum, în sfârşit, propriul lui film era planificat – mai lipsea o treime din buget şi, prin urmare, contractele esenţiale fuseseră semnate. Săptămâna trecută Munday fusese la LA şi la New York. I se spusese că, având un proiect de o asemenea calitate, nu va avea probleme să facă rost de bani.

Kara spuse:

— Credeam că Roy face o muncă grea. Se întoarse spre el. E prea de tot. Pa-pa, Jimmy, te iubesc.

În timp ce ea se aplecă şi îl sărută pe Jimmy şi el îi trecu mâna printre picioare, Roy se uită la fotografia lui Keith Richards şi se gândi cât tânjise după viaţa liberă, aridă de plăceri şi lipsită de stresul responsabilităţilor. Se întrebă dacă asta voia încă sau dacă mai era în stare de aşa ceva.

După ce Kara plecă, Roy se întoarse spre Jimmy şi îl întrebă:

— Ce vrei să fac?

— Spune-mi versurile de la *Tumblin’ Dice*.

Fata cu pălărie îl bătu pe mână.

— Noi mergem prin cluburi. Nu-l iei pe Jimmy la tine astă-seară?

— Ce? Asta e ideea?

— Le spune tuturor că tu eşti prietenul lui cel mai bun. Nu poate sta aici. Eu sunt Candy. Jimmy mi-a spus că lucrezi cu Munday.

— Aşa e.

— Ce faci cu el, un promo?

De pe podea Jimmy începu să cârâie lung.

Roy spuse:

— Voi regiza un lungmetraj pe care l-am scris.

— Pot să lucrez pentru el cu tine? îl întrebă. Voi face orice.

— Mai bine mă suni ca să discutăm, zise el.

Jimmy strigă:

— Ce face soţia însărcinată?

— Bine.

— Şi fata căreia îi plăcea să stea pe faţa ta?

Roy îi făcu un semn lui Candy şi o conduse alături, într-o cameră neluminată. Scoase cocaină, se întoarse spre fată, care aştepta, şi o sărută lângă perete, mirosind-o pe străina aceasta şi trecându-şi mâinile peste ea. Ea îşi inhală porţia ei, dar înainte ca el să se atingă de a lui şi de a o lua iar în braţe, ea plecase.

Marco şi Jake îl târâseră afară pe Jimmy, îl puseseră în maşina lui Roy şi îl instruiseră să o şteargă de-a binelea.

Roy îl duse pe Jimmy pe King’s Road. Ca întotdeauna, Jimmy era îmbrăcat de oraş, cu pulover, cu ghete şi o haină groasă. Prin contrast, colegii lui Roy se îmbrăcau în haine uşoare şi n-ar fi ieşit niciodată afară fără premeditare: când voiau un anume fel de vreme zburau până într-un loc care puţea a canal. Jimmy răspândea un miros de mocirlă încinsă şi Roy observă urma de praf lăsată de piciorul lui Marco pe pieptul lui. Jimmy scoase din buzunar o pereche de chiloţi cu dantelă neagră şi-i adulmecă precum o ducesă care jeleşte o rudă.

Aceasta era o ocazie, hotărî Roy, să aplice pe Jimmy o parte din sinceritatea pe care o exersase la lucru. Firește, ar fi instructiv și profitabil pentru Jimmy să supravieţuiască fără ajutor permanent. În plus, Roy ar evita un alt vârtej emoţional.

— Nu poţi merge nicăieri? spuse el.

— De ce? zise Jimmy.

— Ca să te odihneşti. Ca să dormi. Noaptea.

— Ca să dorm? O, înţeleg. E în regulă. Lasă-mă la colţ.

— N-am vrut să spun asta.

— Am mai dormit pe afară.

— Voiam să spun că de obicei aveai pe cineva. O fată.

— Uneori stau cu Candy.

— Serios?

— Ţi-a plăcut, hm? zise Jimmy. O să încerc să aranjez ceva. Ţi-am spus că-i place să stea în cap cu picioarele desfăcute?

— Ar fi trebuit să-i spui asta Clarei la telefon.

— E o poziţie foarte comodă pentru cunnilingus.

— Mai ales la vârsta noastră, când poziţiile neobişnuite pot fi solicitante, adăugă Roy.

Jimmy îşi puse mâna în părul lui Roy.

— Încărunţeşti.

— Ştiu.

— Dar eu nu. Nu-i ciudat? Jimmy rămase câteva secunde pe gânduri. Dar nu pot sta cu ea. Karei nu i-ar plăcea.

— Şi părinţii tăi?

— Am peste patruzeci de ani! Sunt pe moarte; mă pun să-mi scot pantofii! Când mă văd încep să plângă! Ei…

Părinţii lui Jimmy erau refugiaţi politici din Europa de Est, care suferiseră mult în război, îşi părăsiseră familiile şi trăiau în Marea Britanie din 1949. Se aşteptaseră, în oraşul acesta plin de oameni care trăiau cu gândul la alte locuri, să se poată întoarce acasă, dar niciodată n-au putut. Marea Britanie nu-i absorbise; abia dacă vorbeau limba. Între timp Jimmy s-a îndrăgostit de muzica pop. Când a început să cânte blues la pian, părinţii au încuiat pianul în şopronul din grădină. Jimmy şi părinţii lui nu s-au înţeles niciodată, dar el a rămas la fel de lipsit de rădăcini ca şi ei. N-a fost în stare să cumpere niciodată un apartament.

Scotocea în buzunare, unde îşi păstra numerele de telefon pe bucăţele de hârtie şi pe bilete de metrou jerpelite.

— Ţi-aduci aminte când am adus-o pe fata aia într-o după-amiază…

— Cea de optsprezece ani?

— Voia să-ţi ceară sfatul despre cum ar putea intra în mass-media. Te-ai culcat cu ea pe masă în faţa mea.

— A intrat mass-media în ea.

— Chiar aşa. Poţi să-ţi aduci aminte ce purtai, cine pretindeai că eşti şi ce ai spus?

— Ce am spus?

— A fost cea mai fericită clipă a ta.

— Era o glumă.

— Una din cele mai bune ale tale.

— Una din multe.

Bătură palma.

Jimmy zise:

— A doua zi m-a părăsit.

— O fată cu cap.

— O exploataserăm. Avea un suflet pe care tu nu l-ai respectat. Jimmy se întinse şi îl mângâie pe Roy pe faţă. Voiam doar să-ţi spun că te iubesc, bătrâne, chiar dacă eşti un ticălos.

Jimmy începu să bată din palme după muzică. Se putea însufleţi la fel de repede ca un copil. Totuşi, Roy se hotărî să se ferească de manipulările prietenului său; aşa supravieţuise Jimmy de când terminase facultatea, fără să lucreze niciodată. Ani de zile, femeile căzuseră la picioarele lui; acum el se prăbuşea la ale lor. Totuşi, chiar când se înjosea, ele îl plăceau la fel de mult. Mulţi erau convinşi că era un geniu irosit, păstrat ani de zile, niciodată valorificat. Jimmy se descurca; nu muncea pentru ce primea. Era ceva fermecător, dar şi o provocare; o dreptate batjocoritoare.

Roy cântărise toate acestea, nu fără nedumerire şi invidie, până înţelesese cât de mult le dădea Jimmy femeilor. Alcoolism, nefericire, eşec, sănătate precară, el le copleşea cu disperare şi extrăgea toată grija pe care ele i-o puteau oferi. Roy credea că ele admirau faptul că el sălăşluia în obscuritate. Nu toată lumea era destul de curajoasă încât să se desprindă atât de mult de lumină. Roy înţelesese cât de multe femei încă vedeau sacrificiul ca pe un scop principal.

Prietenia era o idee recurentă în mintea lui Roy. Îşi aduse aminte câteva

fraze din Montaigne. „La stăruința să spun de ce-l iubeam, eu simt că vorbele nu pot dovedi decât răspunzând: «pentru că era el, pentru că eram eu».“[1] De asemenea, „prietenia aduce bucurie tot așa cum e dorită; e crescută, hrănită și mărită doar de bucurie, pentru că e un lucru spiritual și sufletul e purificat de practicarea ei.“ Totuși, Montaigne nu spusese nimic despre prietenul care stă cu tine, cum părea că ține morțiș Jimmy; sau despre cum te porți cu cineva care nu putea să creadă că, dacă ar avea de ales, oricine ar prefera să fie treaz și nu beat și că, odată ce cineva a început să bea, nu se oprește de bunăvoie până nu-și pierde cunoștința – singurul fel de a merge la culcare care i se părea natural lui Jimmy.

1. Michel de Montaigne, *Eseuri*, traducere de Mariella Seulescu, Minerva, București, 1984. (N. tr.)

Roy nu mai avea nici un indiciu despre obligațiile sociale sau politice pe care le avea, nici nu prea mai știa de unde ar trebui să vină asemenea îndatoriri. La universitate, avusese o conștiință activă, adoptând multe atitudini cu toptanul, la care renunțase, de-a lungul anilor, într-un fel, așa cum oamenii încetau să poarte unele haine una câte una și începeau să poarte altele, până ce se transformau pe nesimțite. De atunci Roy nu se stabilise în nici una din lumile în care locuia, ci trecea doar prin ele ca prin camerele de hotel și, pe parcurs, nu se gândise ce le-ar putea datora altora. Astă-seară, câtă dragoste era în cererea ticălosului ăstuia mincinos, beat, zdrențăros?

— Hei.

Roy observă că degetele lui Jimmy strângeau frâna de mână.

— Oprește.

— Acum? zise Roy.

— Da!

Jimmy se opinti să coboare din mașină și se îndreptă spre un bar care era la câțiva pași. Nu era treaz, dar știa unde este. Roy nu putea decât să-l urmeze. Jimmy ceru o sticlă de votcă. Apoi, când Jimmy văzu că Roy scoate o bancnotă de 50 de lire – spre iritarea lui, era tot ce avea la el –, adăugă la comandă o sticlă de whisky. Când vânzătorul se întoarse cu spatele, Jimmy înșfăcă patru cutii de bere și le ascunse în jachetă. Luă și

restul lui Roy.

Afară, un cerşetor îşi întinse şapca şi mormăi cuvintele unui cântec. Jimmy se ghemui la nivelul bărbatului şi îi îndesă în şapcă restul de la cele 50 de lire.

— Altceva n-am, zise Jimmy. Sunt de-a dreptul falit. Dar ia asta. Voi muri în curând.

Bărbatul întinse bancnotele în lumină. Era prea mult. Roy se duse să i le smulgă înapoi. Dar vagabondul le ascunsese şi repeta:

— Plecaţi, plecaţi…

Roy se întoarse spre Jimmy:

— Sunt banii mei.

— Pentru tine nu înseamnă nimic, nu?

— Asta nu înseamnă că sunt ai tăi.

— Cui îi pasă ai cui sunt? El are nevoie de ei mai mult decât noi.

— …plecaţi…

— El nu-i responsabilitatea noastră.

Jimmy se uită la Roy, cu curiozitate.

— De ce spui asta? E demn de milă.

Roy observă încă două epave care se apropiau, târşâindu-şi picioarele. Mai în susul străzii se strânseseră alţii, anticipând mărinimia.

— …plecaţi…

Roy îl trase pe Jimmy în maşină şi încuie uşile pe dinăuntru.

De-a lungul casei lui Roy, tolăniţi lângă un perete, cu nişte priviri de indivizi care pun la cale ceva, stăteau doi băieţi albi care ocupau un subsol din apropiere. Poliţiştii erau adesea pe acolo şi mama lor îi ruga să-i ia; dar autorităţile nu puteau face nimic până ce băieţii nu creşteau. În majoritatea dimineţilor, când Roy ieşea să-şi ia ziarul *Independent*, trecea peste cioburi de la geamurile maşinilor care fuseseră sparte. Îi salutase de mai multe ori pe băieţi. Acum ei îi făceau semn cu capul; într-o zi nu-i va mai fi teamă şi le va vorbi cum trebuie. Nu-i plăcea să creadă că există cineva pe care să nu-l poţi contacta într-un fel, dar nu ştia de unde să înceapă. Între timp abia putea vedea ceva afară din casă din cauza drugilor şi a ferestrelor zăbrelite. Lângă pat ţinea un cuţit şi un ciocan şi avea grijă să nu se întoarcă prea mult de pe o parte pe cealaltă de teamă să nu

izbească butonul roşu al alarmei de lângă pernă.

— Asta-i noua casă? Pare confortabilă, zise Jimmy. Nu m-ai invitat la petrecerea de inaugurare, dar Clara va fi încântată să mă vadă acum. Aş vrea să am câteva valize ca să pot sta la uşă şi să-i spun că sunt aici pentru o vreme.

— Nu face prea mult zgomot.

Roy îl duse pe Jimmy în dormitor. Apoi se duse sus, deschise uşa de la dormitor şi ascultă respiraţia Clarei în întuneric. Voise să se culce cu ea în noaptea asta. Când a sunat telefonul, el începuse pregătirea minuţioasă. Era esenţial să n-o jignească în nici un fel pentru că un refuz ar fi fost uşor şi plăcut pentru ea. Stătuse lângă ea şi îi trimisese, telepatic – metoda lui preferată de comunicare – mesaje tandre, senzuale. Pentru că rareori se atingeau fără motiv, contactul fizic imediat – mâna lui în părul ei – era un risc. Dar dacă reuşea s-o atingă fără vreun obstacol şi chiar dacă, poate, o convingea să-şi ridice fusta puţin – asta îi dădea sentimentul că a ajuns la linia de start, cel puţin –, ştia că are şanse. Având asta în minte, se grăbi sus în pat, îşi puse pijamaua, astfel încât să n-o sperie cu carne neacoperită. Nu trebuia să fie explicit.

A încercat să anticipeze ce stare de spirit o va duce la uşa dormitorului. Dacă era vorba de ceva ce neglijase să facă, de exemplu să încuie uşa din spate sau să golească maşina de spălat vase, era mare nevoie de o diplomaţie stăruitoare. Altfel, o va vedea dezbrăcându-se în timp ce ea se uită la televizor, ştiind că nu peste mult timp mâinile sale se vor înfige în fesele ei grase.

Dar ea stătea în capul patului ca să-şi examineze bătăturile în timp ce sugea o pastilă pentru gât şi vorbea despre cât ar costa să rostuiască iar partea din faţă a casei. Dorinţa lui era arzătoare, îi venea să-şi dea cu rigla peste penisul care îi ieşea deja prin şlițul de la pijama.

În timp ce se uita la televizor lângă el şi el se juca cu sânii ei, ea se prefăcea că nu-i dă atenţie; poate că aşa era. Totuşi, îi plăcea preludiul. După o vreme, urma chiar să-şi scoată toate hainele, deşi nu fără un tremur histrionic menit să demonstreze că sexul îţi modifică temperatura. Încurajat astfel, el se va repezi peste podea şi va căuta, în fundul unui sertar, o pereche de chiloţi negri franţuzeşti din nylon, şifonaţi. Dând ochii

peste cap, ea ar putea, dacă el avea noroc, să-i pună pe ea. El ştia că ea era cucerită definitiv când înceta să se mai uite la televizor. Din nefericire, folosea această ocazie, în timp ce el era atent, ca să-l mustre pentru greşeli minore. Lui i-ar fi plăcut să-i lipească ceva peste gură.

Probabil că în toate acestea, în ciuda eforturilor lor, era o bucurie unificatoare, pentru că a doua zi de dimineaţă îi plăcea să-l ţină în braţe şi dorea să fie sărutată.

Roy putea doar să închidă uşa acum. Înainte de a se întoarce la Jimmy, se duse în camera de alături. Clara cumpărase o masă pe care se aflau mănuşi, ghetuţe de copil, pălărioare roşii, veste mai mici decât batistele. Perdelele aveau imprimeuri cu elefanţi; pe perete era un tablou înfăţişând curtea unei ferme.

Ce făcuse el? Ea îl nedumerea de-a binelea. Niciodată nu-l urmărise o femeie cu atâta pasiune precum Clara în ultimii cinci ani. La început nu trecea o zi fără ca ea să-i trimită flori sau cărţi, să-l invite la un concert şi la cinema sau să gătească pentru el. Poate că încercase, de exemplu, să aprindă în el sentimentul romantic pe care-l dorea ea însăşi. El a acceptat asta ca un paşă. Alteori, încercase s-o alunge şi păstrase mereu alte femei. Îşi dădea seama acum ce protest neînsemnat fusese. Dragostea ei fusese un atac violent. Ea voia o familie. El, căruia îi plăcea să plănuiască totul, dar în realitate doar ştia după ce fel de muncă umbla, cedase ca să vadă ce s-ar putea întâmpla. Fusese cu uşurinţă depăşit de evenimente; copilul era pe drum; îi dădea o senzaţie de vertij.

Trase de o saltea care se sprijinea de perete. Jimmy s-ar simţi bine aici, poate prea bine, se gândi Roy, mergând jos fără ea.

Jimmy stătea întins cu picioarele pe canapea. Lângă el aranjase o bere, un pahar şi o sticlă de Jack Daniels luate din bufetul cu băuturi. Îşi aprinse o ţigară cu chibriturile pe care le strânsese Roy de la Royalton şi de la Odeon, restaurante elegante din New York, şi le păstra ca să impresioneze lumea.

Nu era nici un bilet de la Clara despre Munday şi nici un mesaj pe robot.

— E bine, amice? zise Roy.

Hotărî că-şi iubeşte prietenul, îl invidia pentru că se mulţumea cu puţin şi se bucura că-l avea aici.

— Am tot ce-mi trebuie, zise Jimmy.

— Ia-o mai ușor cu sticla de whisky. Ce-i cu cea pe care am cumpărat-o?

— Nu face pe șeful. Nu voiam să intru în ele imediat. Deci… iată-ne iar împreună. Jimmy își întinse paharul. Ce dracu'?

— Da, ce dracu'?

— La dracu' cu toate!

— La dracu'!

Restul de whisky se termină și erau la jumătatea sticlei de votcă atunci când Roy se aplecă spre ceas. Apăruseră discurile, inclusiv Black Sabbath. Un film porno german mergea fără sonor. Camera se umplu de fum de marijuana. Probabil că li se făcuse foame. După ce au deschis o conservă cu mâncare de fasole cu un ciocan și au împrăștiat-o pe pereți, Roy se sui pe umerii lui Jimmy ca să șteargă tavanul cu o față de pernă și apoi o îndesă în gura lui Jimmy ca să-l liniștească. Roy nu știa când s-au dezbrăcat amândoi ca să îi imite pe Skinhead Moonstomp sau dacă își imaginase că vecinul lor a bătut în perete și la ușa din față.

Nu peste multă vreme, Roy dădu o fugă până în Soho ca să cumpere pâine prăjită cu unt și cafea de la Patisserie Valerie. În munca lui, se obișnuise să se trezească de dimineață. Dacă din greșeală se deștepta după ora șapte, intra în panică, temându-se că plecase viața fără el.

Înainte de zece ajunse la biroul lui Munday, unde grupuri de fete cu accent de capitală, majoritatea în rochii de cocktail, umblau încoace și încolo fluturând contracte. Sosirea lui Roy le surprinse; habar n-aveau dacă Munday era în New York, în Los Angeles sau în Paris sau când se întoarce. „Strânge bani." Roy întrebă șapte persoane dacă își puteau aduce aminte numele prietenului englez al lui Harry Lime în *Al treilea om.* Dar doar doi dintre ei văzuseră filmul și nici unul nu-și putea aduce aminte.

Nu era nimic de făcut. Renunțase la un an pentru alt proiect ca să facă filmul acesta. Noaptea trecută îl epuizase, dar se simțea de parcă ar fi luat doar un narcotic dulce. Azi ar trebui să-și facă puține probleme. Curând va avea vești de la Munday.

Se abătu prin Covent Garden, unde din anii '80, rareori se aventurase fără să cumpere ceva. Părinții lui nu fuseseră săraci, dar atitudinea lor față

de bani fusese următoarea: dacă vrei un lucru, gândește-te dacă ai într-adevăr nevoie de el și dacă te poți descurca fără el. În fine, se putea descurca fără majoritatea lucrurilor, dacă era obligat. Dar la sfârșitul anilor ’80 se umpluse de bani. Fie că bea șampanie mai degrabă decât bere, fie că folosea cocaină și lua taxiul de la un capăt de Soho până la celălalt de cinci ori pe zi, bugetul îi era puțin afectat. Fusese o multiplicare poetică; cu cât făcea asta mai mult, cu atât își admira mai mult viața.

Îndrăgise vremea aceea. Spiritul întreprinzător nebunesc, individualismul dezinvolt, o îngăduință prea mare față de sine și cinismul îl atrăseseră mai mult ca orice vreme de zece ani. Prefăcătoria *fusese* înlăturată. Dezordinea punk și nihilismul domneau. Cunoașterea, tradiția, decența și vorbăria despre egalitate, sfințenia socialistă, discuțiile „de principiu“, hainele studenților, absurdițățile feministe și argumentele în favoarea regimurilor – „experimente greșite“ – pe care prietenii lui nu le-ar fi îndurat cinci minute: asemenea forme de respect erau călcate în picioare cu o necruțare nietzscheeană. Era ceva electrizant.

Vedea un lucru îngrozitor de scump – un costum, un computer, aparate de fotografiat, apartamente – și se aventura să-l cumpere, doar pentru a descoperi care ar putea fi consecințele unei asemenea nechibzuințe. Cât de mult te puteai distra înainte ca totul s-o ia razna? Îi plăcea să se întoarcă de la magazine și să deschidă sacoșele mari de firmă, îndepărtând țipla și încercând diferite combinații de haine în timp ce asculta noile CD-uri scoase din carcasele lor subțiri. Adora restaurantele noi, barurile, cluburile, magazinele și galeriile pline de metal negru, crom sau neon, care nu erau în vogă decât o lună.

Viața devenise o petrecere la sfârșitul lumii. Îi era silă de ea, așa cum te poți sătura să bei șampanie sau să lovești un cadavru. Se sfârșise și nu mai era nimic. Dacă mai urma să fie ceva, trebuia făcut altfel.

Trăise într-o epocă în care excelau oamenii energici și nemiloși, nepricepuți și inconstanți. Și deși cei mai mulți din ei decăzuseră, ignoranța lor îl zăpăcise pe Roy, făcându-l să se întrebe dacă lucrurile pe care se străduise să le învețe și le considerase drept „cultură“ erau neînsemnate. Totul trebuia să fie la fel: reclamele, cvartetele târzii ale lui Beethoven, discurile pop, vitrinele magazinelor, Freud, părul multicolor.

Măreția, comparația, valoarea, profunzimea: duse, duse, duse. Orice îți putea da plăcere; înțelegea asta. Dar nu orice te putea ajuta să înțelegi.

Munca lui intrase în rutină cu luni în urmă. Fie că făcuse reclame, videoclipuri sau filme, Roy se dedicase mereu muncii. Dar acum accepta orice voia clientul, cu condiția să poată pleca devreme.

Cam pe vremea când începuse să-și scrie filmul, se apucase să verifice vârsta regizorului sau a autorului dacă vedea un film bun sau citea o carte bună. Îi era din ce în ce mai rușine de speranța lui încă vie de a fi un fel de artist. Cuvântul în sine suna gol; și dorința lui părea oarecum adolescentină, afectată, stângace.

Odată, într-un restaurant la Viena, în timpul unui festival de film, Roy l-a văzut pe Fellini cu mai mulți prieteni. Maestrul s-a dus la fiecare masă cu brațele larg deschise. Apoi bărbatul înalt cu figură de împărat s-a așezat și a mâncat în liniște. Și ce liniște trebuie să fi fost! Roy se gândea adesea cum s-ar putea simți un om care făcuse, ca el, de exemplu, *La dolce vita*, ca să nu mai vorbim de *8½*. Ce distanțare îi dădea acest lucru, în timpul micului dejun sau așteptând să-și vadă medicul pentru vreo problemă îngrijorătoare, îndurând spațiile goale care mărginesc evenimentele stimulatoare de care ai parte uneori!

Bergman, Fellini, Ozu, Wilder, Cassavetes, Rosi, Renoir: strălucirea! Adesea Roy se trezea la cinci dimineața pentru a suge vitamina esențială de poezie în fața filmelor la video. Câteva minute din *Amarcord*, în care era prezentă întreaga viață a lui Fellini, îi puteau lumina ziua. Analiza de multe ori anumite secvențe, studiind scenariul, interpretarea, lumina și mișcările camerei. În reclame putea copia anumite cadre sau tonul unor scene întregi. „Un pic mai mult Bergman?“, spunea. „Sau ai chef de ceva Fellini aici?“

La New York s-a dus să vadă *Hearts of Darkness*, documentarul despre realizarea filmului lui Coppola *Apocalypse Now*. Începea să-și dea seama ce n-ar face: să-și dea drumul cu paraşuta dintr-un avion sau să lupte într-un război sau o revoluție; să traverseze Indonezia cu un rucsac; să se bage în pat cu trei femei deodată sau chiar cu două; să învețe rusă sau chiar franceză, cum trebuie; sau să i se predea principiile arhitecturii. Dar zile întregi își dorea scheme remarcabile sau nobile în care totul era riscant.

Care ar fi acestea? Aproape toată viața lui de adult se străduise să fie la curent cu cele mai noi lucruri în cinema, muzică, literatură sau teatru, asigurându-se că nimeni nu vorbea de un eveniment fără ca el să fi auzit de acesta. Dar acum le pierduse șirul și nu-i păsa. Voia mai presus de orice să se extindă. Se frământa din pricina propriei lui mediocrități. Și înțelegea că, în afară de vise, activitatea cea mai imaginativă pe care și-o permiteau majoritatea oamenilor era fantezia sexuală. Important era să te bucuri de ce făceai.

Dimineața, la el în grădină, a început să scrie, așternând scenele pe fișe, în iarbă, de parcă ar fi făcut pasienţe. Concentrarea era dificilă. Nu era obișnuit cu un asemenea efort, mai ales când rezultatul era îndepărtat, nesigur și nu putea fi convertit imediat într-un cec sau în interes din partea colegilor. De ce n-ar începe la anul?

După o perseverență care a durat câteva zile, mintea lui s-a concentrat și a început să-și imagineze. În aceste momente – aducându-și aminte de sine chiar când se cufunda în ce făcea –, întrebările pe care și le punea despre viață, despre sensul și direcția ei, dacă avea așa ceva, despre cum e cel mai bine să trăiești puteau primi doar un răspuns. Să începi aici acum, făcând asta.

Terminase. Se grăbea să înceapă filmările. Satisfacțiile personale erau neînsemnate. Filmul trebuia să aducă bani. Când era copil, mass-media nu era cea mai bună carieră pentru un băiat sclipitor. Asemenea muzicii pop, televiziunea era discreditată. Dar se dovedise lozul cel mare. În comparație cu colegii săi de generație la școală, el prosperase. Totuși, după cum stăteau lucrurile, trebuia să muncească pentru o situație stabilă acasă până la capătul vieții. El și cu Clara puteau să trăiască bine: dădace, școli scumpe, vacanțe, petreceri, haine. După ce ai pornit-o la drum pe picior mare, cum ai putea accepta mai puțin fără să fii cuprins de angoasă?

Toată dimineața îi vâjâise capul. În cele din urmă, o sună pe Clara. Ei îi fusese rău și, coborând, îl găsise pe Jimmy dormind pe podea, printre resturile de azi-noapte, învelit cu fața de masă și cu perdelele, care fuseseră date jos de pe galerie. Urinase într-o halbă de bere și o pusese pe masă.

Spre surprinderea lui Roy, ea era amuzată. De fapt întotdeauna îi

plăcuse Jimmy, care flirta cu ea. Dar el nu-şi putea imagina că l-ar vrea în casă. Ea nu era genul hippie, relaxată şi liberă. Preda la o universitate şi era foarte competentă. Totuşi, majoritatea lucrurilor o interesau şi era în stare să le stârnească altora interesul. Era entuziastă şi îi plăcea să fie plină de viaţă, întotdeauna o bucurie la alţii, credea Roy. Asemeni lui Roy, adora bârfa. Nenorocirile şi vanitatea altora le făceau plăcere. Dar avea totuşi o inteligenţă în mare parte cerebrală şi calculată. Îi lipsea tipul de introspecţie preferat de Roy. Limpezimea ei îl atrăsese pe Roy, într-o vreme în care amândoi erau preocupaţi să reuşească în viaţă.

Înveselit de simpatia pe care i-o arăta lui Jimmy, Roy avu chef să fie cu el astăzi.

Jimmy ieşi din camera de baie în halatul lui Roy şi se aşează la masă, pe care erau omletă, ziarul, ţigările lui şi *Let It Bleed* dat tare. Roy îşi aduse aminte de perioada petrecută la universitate, când, după o petrecere, stăteau treji toată noaptea şi a doua zi de dimineaţă şedeau la o terasă sau luau LSD şi se plimbau de-a lungul fluviului spre podul de la Hammersmith, pe care Jimmy, căruia îi era teamă de înălţimi, trebuia să-l traverseze cu ochii închişi.

Roy îşi citi ziarul în timp ce se uita pe furiş la Jimmy, care mânca, bea şi se mişca prin cameră de parcă ar fi locuit acolo de ani de zile. Era uimit de perioadele lungi pe care Jimmy le petrecea uitându-se în gol, de parcă fiecare acţiune ar fi declanşat un alt şir de amintiri, de regrete şi de speculaţii. Apoi Jimmy scotocea prin buzunare după numere de telefon şi frunzărea la ele de mai multe ori. În cele din urmă, Jimmy îşi linse farfuria şi scoase un râgâit satisfăcut. După ce curăţă firimiturile de pe podea, Roy se hotărî să-i dea lui Jimmy un imbold.

— Ce faci azi?

— Ce fac? În ce sens?

— În sensul… de a face ceva.

Jimmy râse.

Roy continuă:

— Poate că ar trebui să te gândeşti să-ţi cauţi de lucru. Ar fi bine să ai un program.

— Program?

Jimmy se ridică de pe scaun ca să vorbească. Rămăsese o cutie cu bere de seara trecută lângă canapea; sorbi hulpav din ea și apoi scuipă, deoarce uitase că o folosise ca scrumieră. Aduse altă bere din frigider și își reluă poziția.

Jimmy spuse:

— Despre ce fel de muncă vorbești?

— De o muncă plătită. Sigur ai auzit de așa ceva. Faci ceva toată ziua…

— De obicei un lucru care nu îți place…

— N-are importanță. Deși ție s-ar putea să-ți placă.

Jimmy pufăi.

— Și la sfârșitul săptămânii primești bani cu care poți cumpăra niște lucruri, ca să nu mai fie nevoie să le șparlești.

Ideea aceasta îl împinse pe Jimmy la loc pe scaun.

— Pe vremuri îi venerai pe suprarealiști.

— Să trag într-o mulțime! Da, adoram asta când…

— Nu crezi că ei s-ar fi sinucis din dispreț pentru ideea muncii salariate? Știi că e o formă de sclavie.

Roy se întinse pe podea și chicoti. Părerile lui Jimmy ajunseseră aproape o noutate pentru Roy. Ascultându-l, Roy își aduse aminte de plăcerile eșecului, o satisfacție desconsiderată pe nedrept, după părerea lui. În republica acumulării și a contabilității, Jimmy era, fără îndoială, un artist ratat. Nu folosea la nimic să te târăști într-un colț sau să ai parte de o moarte îngrozitoare. Era esențial să trezești, iar și iar, speranță și așteptare și în cei naivi, și în cei informați, și apoi să le distrugi. Jimmy era inteligent, îi luceau ochii cu vioiciune, era convingător. Cu el, exista mereu posibilitatea de a rezolva lucrurile. Prin urmare, era o realizare, după o acumulare chibzuită, să ajungi la un eșec răsunător. Din fericire, în toiul lucrurilor, Jimmy te dezamăgea întotdeauna: putea stârni deznădejdea, neputința, dezastrul, toate felurile de nenorocire.

Ceea ce nu înseamnă că asta nu-l costa nimic. Era nevoie de hotărâre, de organizare și de o doză de creativitate ca să bei și zi și noapte; ca să insulți prieteni și străini; ca să te duci neinvitat la petreceri și să încerci să faci sex cu adolescente; ca să împrumuți bani și să nu-i restitui niciodată; ca să minți, să găsești scuze slabe, să fii evaziv, șmecher și egoist. Avusese de

învins multe avantaje. Dar în cele din urmă, după ani și ani de efort, transformase eșecul într-un succes, un triumf, într-adevăr.

Jimmy spuse:

— Bogaților le place ca săracii să lucreze: cu cât mai mult, cu atât mai bine. Îi ține ocupați cât sunt trași în piept. Toată lumea știe asta. Luă o revistă porno, *Peaches*, și frunzări paginile. Nu-ți închipui că eu o să cred prostia aia, nu?

Roy își simțea pleoapele grele. Îi era somn dimineața! Ca să se trezească, măsură covorul cu pasul și se strădui să-și aducă aminte virtuțile șomajului.

— Jimmy, nu înțeleg ceva în toată chestia asta.

— Ce?

— Nu te trezești niciodată având sentimentul lucrurilor neîmplinite? Al timpului și al posibilității pierdute, irosite? Și al eșecului… eșec în aproape toate privințele – peste care ai putea trece. Nu simți?

Jimmy spuse:

— Asta-i altceva. Nu știi nimic despre munca de rând. E imposibil să obții cele mai proaste slujbe. Tu ai trăit ani de zile în lumea închisă a celor privilegiați fără să ai habar de ce e afară. Dar vorbești de munca adevărată, ascultă-mă, în fiecare dimineață mă trezesc și simt că trece timpul în goană pe lângă mine. Și nici măcar nu-i lumină. Singurătate… teamă. Îmi tremură inima.

— Da, și nu te gândești că e o nouă zi, poate că azi îmi pot izbăvi trecutul? Azi s-ar putea face ceva real?

— Uneori mă gândesc la asta, zise Jimmy. Dar în general… ca să-ți spun adevărul, Roy, știu că nu se va rezolva nimic. Nimic, pentru că vremea aia a trecut.

Când s-a terminat berea, au ieșit, mergând braț la braț. La colțul străzii lui Roy era o cârciumă ordinară cu bănci afară, unde se adunau mulți localnici din martie până-n septembrie, purtând de obicei doar pantaloni scurți. Ieșeau din subsolurile în care stăteau la ora zece și jumătate și înainte de unsprezece erau la post, mestecând câte o bucată de pâine cu berea lor, fumând iarbă și strigând ca să acopere traficul. Soțiile lor, care treceau în grupuri, împingând cărucioare încărcate de cumpărături,

deveneau mai mânioase şi mai energice.

Odată Roy trecuse pe-acolo şi îl auzise urlând dinăuntru pe Springsteen în *Hungry Heart*. Zăbovise cu teamă: cu siguranţă cântecul îi va provoca pe bărbaţi la cine ştie ce nechibzuinţă bruscă, le va stârni dorinţa de a se mişca şi de a duce experienţa până la capăt? Dar ei doar îngânau cuvintele.

Se gândi la cărţile care-i plăcuseră în adolescenţă şi la predilecţia lor pentru tineri care fugeau de acasă ca să transgreseze limitele. Dar cu ce rezultate, în afară de autodistrugere şi de nebunie? Şi cum ar putea face un asemenea lucru acum? Unde ar putea fugi?

Localul preferat al lui Roy avea un tavan nu prea înalt. Barul era semicircular, din lemn de stejar. În rest, era lung, întrerupt de separeuri, unghere şi cotituri. Bărbaţii stăteau singuri, citeau, se holbau, vorbeau cu ei înşişi, de parcă ar fi fost modele pentru un tablou intitulat *Băutorii de după-amiază*. Era acolo o confortabilă lipsă de ţel; nimic nu trebuia să se întâmple înăuntru.

Jimmy ridică paharul. Roy văzu că-i tremură mâna şi că avea pielea vânătă şi decolorată, articulaţiile jupuite, degetele mușcate.

— Apropo, cum a fost Clara azi de dimineaţă?

— Ea era, nu? zise Jimmy.

— Da.

— Are burta mare, dar arată foarte bine. Seamănă puţin cu Jean Shrimpton.

— I-ai spus asta?

Jimmy dădu din cap.

— Bine ai făcut, zise Roy. O să stai cu ea în casă câteva zile de acum încolo.

— Încă te mai culci cu ea?

— Când nu mă pot abţine, zise Roy. Ai zice că apreciază interesul, dar ea îmi spune că dacă stă întinsă lângă mine i se pare că doarme lângă un sac de gunoi care n-a fost strâns de două săptămâni.

— E norocoasă că te are, spuse Jimmy.

— Pe mine?

— O, da. Şi ea ştie asta. Totuşi, slavă Domnului că o grămadă de femei s-au întors la treabă, acum că s-a mai liniştit nebunia aia cu SIDA.

— Cu toate acestea, e uşor să subestimezi cât de lejeră şi de reconfortantă poate fi dragostea în căsătorie, zise Roy. Poţi vorbi despre alte lucruri în timp ce o faci. Nu-i ceva atletic. Poţi să te laşi în voia sorţii. E un fel amical de a confirma că totul e în regulă.

— Niciodată n-am avut parte de asta, zise Jimmy.

— Nici pentru tine nu-i posibil.

— Mulţumesc.

După o vreme Jimmy zise:

— Ţi-am spus că a sunat cineva azi de dimineaţă? Din biroul cuiva. Marţi?

— Marţi?

— Sau miercuri?

— Luni!

— Luni? Da, poate că era… una din primele zile.

Roy îl înşfăcă de gât şi-l zgâlţâi un pic.

— Spune-mi ce-a zis.

— S-a dus, zise Jimmy. Totul se evaporă în eternitate – numai gânduri şi conversaţii.

— Fă un efort.

— Individul a zis că e prin preajmă, chicoti Jimmy. Şi că vine să bea ceva.

— Când?

— Cred că… azi.

— Dumnezeule, zise Roy. Termină-ţi halba.

— Mă gândesc la una rapidă, ca să ne ridice moralul.

— Haide. Asta-i vestea cea bună. E vorba de filmul meu, bătrâne.

— Film? Când va fi gata?

— În câţiva ani.

— Ce? De ce atâta grabă? Cum poţi să concepi asemenea distanţe temporale?

Roy îi duse lui Jimmy paharul la buze.

— Bea.

Roy ştia că Munday ar putea să apară pentru câteva minute şi să-l trateze de parcă ar fi un simplu funcţionar; sau ar putea sta cinci ore

discutând politică, analizând cărți și vorbind despre viață. Munday își trăda vârsta prin puritanismul lui. Era înconjurat de fete, era bogat și se afla în lumea filmului, peste tot erau situații decadente. Dar munca era singurul lui viciu. Îi plăcea să negocieze. Plăcerea lui cea mai mare era să râdă după ce încheia o afacere:

— Bineînțeles, dacă ai fi insistat sau dacă ai fi avut un agent mai bun, aș fi plătit mai mult.

Îi plăcea cocaina. Nu-i plăcea să i se ofere, pentru că asta ar fi putut să sugereze că ia, ceea ce nu făcea, pentru că nu mai era la modă. Totuși, îi plăcea să observe câteva șiruri întinse din întâmplare pe masă, din care putea să tragă în treacăt.

Cu siguranță, cocaina putea îmbunătăți situația. În timp ce îl conducea înapoi pe Jimmy, Roy analiză problema. Exista un bărbat – Upton Turner – care era ceva rar, un traficant cât se poate de demn de încredere, care venea în vizită acasă și câteodată ajungea în ziua stabilită. Roy îi fusese așa de recunoscător pentru asta – și nevoia lui așa de urgentă – încât, atunci când Turner îl vizitase în trecut, Roy se interesase de sănătatea lui și a familiei sale și îi era teamă că-i dăduse lui Turner impresia greșită că era nu numai vânzător, ci și o persoană. Ajunsese o pacoste. Ultima oară când l-a sunat Roy, Turner strigase că sticleții erau la ușă și el risca să ia douăzeci de ani! În vreme ce Roy asculta, Turner arunca praf de mii de lire în closet ca să descopere că persoana de la ușă era un vecin care voia să împrumute o lopată.

În ciuda instabilității lui Turner, Roy îl sună. Turner îi spuse că va trece pe la el. În același timp primi un telefon din biroul lui Munday.

— Vine el la dumneata, îi spuseră. Nu pleca nicăieri.

— Dar când? gemu Roy.

— Așteaptă-l în viitorul apropiat, răspunse fata șmecheră, și adăugă, hlizindu-se: Sigur în secolul ăsta.

— Ha, ha.

Cel puțin aveau ceva timp. În vreme ce ciuleau urechile după mașina lui Upton, Roy și Jimmy mai băură câteva pahare. În cele din urmă, Roy îl chemă pe Jimmy la fereastră.

— Acolo.

— Nu! Jimmy apucă perdeaua ca să aibă putere. E o provocare. Nu-i Turner. Poate că-i Munday.

— E omul nostru, fără îndoială.

— Nu se simte puțin bătător la ochi – în profesia lui?

— Tu nu te-ai crede așa?

— Doamne, Roy, și tu îl lași pe omul ăsta să-ți intre în casă?

Se uitară cum Turner încerca să găsească un loc pentru un vechi Rolls negru, cu un pitbull pe scaunul din față și cu muzica bubuind prin ferestre. Nu putu să strecoare nicăieri mașina și, în cele din urmă, o lăsă parcată de-a curmezișul drumului, blocând traficul și se repezi în casă cu câinele zgomotos. Turner era mic, cu un început de chelie, de vârstă mijlocie, cu o cămașă albă și un costum gri care atârna pe el și era evazat la glezne. Îl văzu pe Jimmy bând la masă și se opri pe neașteptate.

— Roy, băiete, sunteți beți morți, ce dracu’. Ar fi trebuit să-mi spui că ne distrăm un pic, aș fi adus praful de petrecere.

— El e Jimmy.

Turner se așeză, depărtând picioarele și aruncându-și haina, expunându-și organul genital pus în evidență de pantalonii strâmți, de parcă ar fi anticipat niște aplauze. Vârî mâna în buzunar și zvârli pe masă o sacoșă de plastic cu cincizeci sau șaizeci de plicuri mici. Jimmy își freca mâinile, în așteptare.

— Câte vrei din astea? Ei? zise Turner.

— Nu sunt încă sigur.

— Nu ești sigur? Cum adică?

— Așa.

— Bine, cedă Turner. Încearc-o, încearc-o.

Roy deschise unul din plicuri.

— N-am mai văzut niciodată atâtea cărți și casete câte ai în cutiile astea, zise Turner, plimbându-se de colo-colo.

Se opri lângă un teanc și zise:

— În ordine alfabetică. O minte ordonată. Ca vânzător, evaluez oamenii uitându-mă la casele lor. Le-ai citit pe toate?

— E uimitor câți oameni întreabă asta, zise Roy cu bucurie relaxată. Chiar așa e. Turner, vrei o băutură sau altceva?

— Înseamnă că știi multe, insistă Turner.

— Nu neapărat, zise Jimmy. Nu-i o consecință.

— Știu ce vrei să spui. Turner îi făcu cu ochiul lui Jimmy și râseră amândoi. Dar băiatul trebuie să știe ceva. O să am respect când e cazul, sunt generos. Își aprinse o țigară apărând-o cu palma și inspectă bucătăria: Drăguț loc. Tu și soția aduceți zidarii?

— Da.

— Firește. Pun pariu că ai o viață frumoasă, la urma urmei. Piese, călătorii, prieteni șic. Nu te caută poliția, nu?

— Nu ca pe tine, Turner.

— Așa e.

— Turner riscă vreo cincisprezece ani. Nu-i așa, bătrâne?

— Mda, zise Turner. Uneori douăzeci. Risc… Observă că Jimmy se abținea să nu râdă și, când se întoarse, îl văzu pe Roy zâmbind, superior. Risc să intru într-un rahat mare. Acum, domnule Roy, dacă știi așa de multe, ce dracu', o să mă gândesc dacă am să te întreb ceva cât sunt aici.

Jimmy îi spuse lui Roy:

— Ești gata pentru întrebările domnului Turner?

Roy își așează lama de ras pe masă și aranjă praful în șiruri lungi. El și cu Jimmy se aplecară ca să inhaleze. Turner se așeză într-un târziu și arătă spre plicuri.

— Câte vrei?

— Trei.

— Câte?

— Trei, am zis.

— La dracu'. Turner izbi cu pumnul în masă. Nenorociților!

— Vrei o bucata de plăcintă? zise Roy.

— Asta aș vrea.

Roy tăie o bucată din plăcinta cu vișine făcută de Clara și i-o dădu lui Turner. Turner o înfulecă din două mușcături mari. Roy îi mai dădu o bucată. De data aceasta, Turner se sprijini de spătarul scaunului, ridică brațul și o aruncă de-a curmezișul bucătăriei de parcă ar fi încercat s-o izbească de perete. Câinele se răsuci după ea ca un banc de pești piranha. Era o creatură bătrână și când mânca îi curgeau balele și nici nu respira. În

clipa în care termină, câinele alergă înapoi la picioarele lui Turner și se postă acolo, așteptând mai mult.

— Trei ai zis? îi spuse Turner lui Roy.

— Mda.

— Prin urmare am făcut câteva mile bune la comanda ta urgentă pentru o nimica toată. Știi, zise el sarcastic, risc optsprezece ani.

— În cazul ăsta patru. Bine. Patru. S-ar putea și așa, nu, Jimmy?

Turner plesni câinele.

— Mai primești ceva într-o clipă, îi zise. Se uită la Jimmy. Ce zici de zece?

— Haide, îi spuse Jimmy lui Roy. Mâine o să ne simțim bine. Zece ar trebui să ne ajungă.

— Isteț, zise Turner. Face planuri.

— Zece? spuse Roy. Nici vorbă. Nu cred că ar trebui să forțezi oamenii.

Vocea lui Turner deveni ascuțită.

— Zici că te forțez?

Roy șovăi.

— Vreau să spun că… nu-i o idee bună în afaceri.

Turner ridică vocea.

— Fac asta ca să plătesc datoriile fratelui meu. Fratele meu, care a fost omorât de niște scursuri. Totul e pentru el.

— Corect, murmură Jimmy.

— Hei, am o întrebare pentru dumneata, zise Turner. Micule Roy.

— Da?

— Cum ajungi să iubești viața?

Jimmy și Roy se uitară unul la altul.

Turner zise:

— V-am blocat, ha? Vreau să zic, e vorba de pricepere? Sau de un talent? Cine îl poate dobândi? Începea să-și spună poliloghia: Fac afaceri cu vedete.

— Pe cele mai multe eu ți le-am prezentat, murmură Roy.

— Și sunt cele mai nefericite ființe pe care le-am văzut.

— E o întrebare grea, zise Roy.

Se uită la Turner, care era așa de țâfnos și de complicat, încât era greu să

ți-l imaginezi copil. Dar întotdeauna puteai vedea lumina copilăriei în Jimmy, strălucea de curiozitate.

— Dar e bună, spuse Jimmy.

— Eşti mândru de ea, îi zise Roy lui Turner.

— Mda, sunt mândru. Turner se uită la Jimmy: Ai dreptate. E o întrebare grea.

Roy vârî mâna în buzunarul de la blugi şi scoase un teanc de bancnote de 20 de lire.

— Ah, făcu Turner.

— Doamne, zise Jimmy.

— Ce? zise Roy.

— Scad preţul cu zece lire, zise Turner. Fiindcă suntem prieteni – dacă iei şase.

— Ţi-am spus, nu şase, zise Roy, numărând banii. Erau o grămadă, dar îşi trecu repede degetele prin ei.

Turner se întinse ca să ia tot teancul şi-l strânse în pumn, uitându-se în jos la câine în timp ce se juca cu piciorul pe stomacul lui.

— Hei, zise Roy şi se întoarse spre Jimmy, care râdea.

— Ce? spuse Turner, mototolind banii în mână.

Roy trase plăcinta cu vişine spre el şi tăie o felie. Acum îi tremura mâna.

— Eşti într-un hal, zise Turner.

Scoase telefonul mobil din buzunar şi-l opri.

— Da? zise Roy. Ce-ai de gând să faci cu banii ăştia?

Turner se ridică şi făcu un pas spre Roy.

— Răspunde dracului la întrebare!

Roy ridică mâinile.

— Nu pot.

Turner împinse trei plicuri mici spre Jimmy, puse toţi banii în buzunar, smulse geanta cu droguri şi, urmat de câine, se repezi spre uşă. Roy alergă la fereastră şi privi cum Rollsul se îndepărta în josul străzii.

— Netotule, îi spuse lui Jimmy. Netotul dracului!

— Eu?

— Dumnezeule. Ar fi trebuit să facem ceva.

— Ce?

— Unde-i cuţitul? Ar fi trebuit să-i luăm gâtul! Porcul ăla a fugit cu banii mei!

— Chestia e că nu poţi să ai încredere în proletari, bătrâne. Stai jos.

— Nu pot!

— Uite cuţitul. Atunci du-te după el.

— La dracu’, la dracu’!

— Asta o să te calmeze, zise Jimmy.

Începură să inhaleze imediat şi nu era cale de întoarcere. Roy încercă să pună un gram deoparte pentru Munday, dar Jimmy îi spuse să nu-şi facă probleme, puteau lua mai mult mai târziu. Roy nu-l întrebă de unde.

Roy se bucura că Upton plecase. S-ar fi bucurat şi mai mult să se termine haosul pe care Jimmy îl provocase.

— Ce planuri ai? întrebă el. Ce ai de gând în următoarele câteva zile?

Jimmy scutură din cap. Ştia la ce se referea Roy, dar îl ignora, în timp ce Roy se gândea că dacă era capabil de dragoste trebuia să-l iubească în întregime pe Jimmy acum, în clipa asta.

Totuşi, trebuia neapărat să-şi limpezească mintea pentru Munday. Drogul îl învioră. Aduse un pulover şi şosete curate pentru Jimmy, aruncă hainele vechi ale lui Jimmy într-o sacoşă de plastic şi le puse în coşul de gunoi. Făcu un duş, se schimbă, deschise ferestrele şi făcu o cafea.

Doar când Munday, care era cu zece ani mai tânăr decât el şi decât Jimmy şi cu mult mai înalt, intră pe uşă, îşi dădu seama Roy de distanţa mare care era între el şi Jimmy. Din fericire, Clara spusese că va ieşi în seara aceea. Munday, care tocmai coborâse din avion, voia să se odihnească şi să vorbească.

Roy se strădui să se concentreze în timp ce Munday îi spunea ultimele veşti bune. Afacerea lui, pentru care Roy făcuse multe videoclipuri, era pe cale să fie vândută unei corporaţii. Munday urma să poată face mai multe filme şi cu bugete mai mari. Va fi director executiv şi va fi bogat.

— Excelent, zise Roy.

— În unele privinţe, zise Munday.

— Ce vrei să spui?

— Hai să mai bem ceva.

— Da, trebuie să sărbătorim. Roy se ridică: Vin imediat.

La uşă îl auzi pe Jimmy spunând:

— Să ştii că eu însumi am încercat să scriu puţin la vremea mea…

Când auzi „eu însumi“ ieşi.

Roy se duse să cumpere şampanie. Se grăbea. Nu-i venea să se întoarcă. Îl durea corpul; tremura de nelinişte; avea SIDA şi, fără îndoială, cancer. Un atac de cord era iminent. Era gata să intre în panică, îi era teamă că ar putea ieşi în drum zbierând, dar nu era în stare să mai facă un pas. Totuşi, nu putea sta acolo aşa, de teamă că s-ar întinde pe jos şi ar plânge. Într-o cârciumă, comandă o bere, dar luă doar două înghiţituri. Nu ştia de cât timp stătea acolo, dar nu voia să se ducă acasă.

Munday şi Jimmy stăteau faţă în faţă. Jimmy îi vorbea de un „scenariu“ pentru un film despre un regizor celebru, în vârstă, şi despre un cuplu de tineri, în derivă, care vin să-l viziteze, ca să-i aducă un omagiu. După ce au mâncat cu el, i-au lăudat receptivitatea şi viziunea, i-au admirat premiile şi i-au auzit poveştile despre Brando, îl întreabă dacă pot face ceva pentru el. Regizorul spune că vrea să fie martorul pasiunii cu care fac dragoste, să le audă conversaţia, să le vadă corpurile, să le audă strigătele şi să se uite la ei când dorm. Fata şi tânărul serios cooperează până când… Devin secretarii lui; ei îl iau prizonier; poate îl şi omoară. Jimmy nu-şi putea aminti restul. Era scris pe undeva.

— E o premisă decentă, zise Munday.

— Da, aprobă Jimmy.

Munday se întoarse spre Roy, care se întorsese.

— Unde ai fost?

Munday era statornic şi lipsit de subtilitate; şi, în ciuda eforturilor lui, bunătatea şi grija pentru alţii erau evidente.

— La cârciumă, zise Roy.

— Un artist pe marginea prăpastiei, spuse Jimmy.

— Aşa e, zise Munday. Prea multă linişte alungă creativitatea. Voi face asta… spuse el.

Voia să-i dea lui Jimmy banii ca să scrie o schiţă.

— Cât? întrebă Jimmy.

— Destul.

Jimmy ridică paharul.

— Destul. Sclipitor – nu crezi, Roy?

Roy spuse că trebuia să stea de vorbă cu Munday în bucătărie.

— OK, zise Munday. Roy închise ușa după ei. Munday spuse: Un tip grozav.

— Pe vremuri era remarcabil, zise Roy, încet, dându-și seama că lăsase șampania în cârciumă. Păcat că e terminat acum.

— Are nişte idei bune.

— Cum le poate aşeza pe hârtie? A fost la dezalcoolizare de trei ori, dar mereu o ia de la capăt.

— Oricum, o să văd ce pot face pentru el.

— Bine.

— Am întâlnit aşa de puţini oameni interesanţi zilele astea. Dar îmi pare rău să aud de situaţia dumitale.

— Poftim?

— Li se întâmplă atâtora.

— Ce se întâmplă?

— Înţeleg. Nu vrei să se afle. Dar noi lucrăm împreună de ani de zile. Mie poţi să-mi spui.

— Serios? Te rog, spune-mi, zise Roy, despre ce vorbeşti.

Munday i-a explicat ce îi spusese Jimmy despre dependenţa lui Roy de cocaină, precum şi de alcool.

— Nu crezi asta, nu? zise Roy.

Munday îl înconjură cu braţul.

— Nu te mai învârti în jurul cozii, băiete, eşti unul dintre cei mai buni regizori de videoclipuri pe care-i am. Viaţa e şi aşa destul de dură în branşa asta.

— Dar nu îl crezi, nu-i aşa?

— Mi-a spus că nu vei recunoaşte.

— Nu-i vorba că nu recunosc, la dracu’!

Munday făcu ochii mari.

— Poate că nu.

— Dar nu-i aşa – serios!

Totuşi, Munday nu încetă să-l privească de parcă ar fi încercat să

găsească o cale prin care să potrivească piesele acestea noi uimitoare în jocul de puzzle în care se transformase Roy.

— Ce-i cu pata aia albă sub nas? zise. Și cu lama de pe masă? Vei avea mereu de lucru, dar nu dacă mă minți în față. Roy, îți bați joc de tine! Nu vreau să te văd prăbușindu-te la o filmare. Nu ai dat încă tot ce poți și arăți ca naiba.

— Serios?

— Ești sigur că acum ți-e bine? Ai grimase. Mai bine ai lua astea.

— Ce-s astea?

— Vitamine.

— Munday…

— Hai, înghite.

— Te rog…

— Uite niște apă. Dă-le pe gât. Doamne, te îneci. Apleacă-te ca să-ți dau una peste spate. Doamne, nu vei lucra iar cu mine până nu ieși de la dezintoxicare. Sun la birou să fac o rezervare astă-seară. Gândește-te măcar, ai putea întâlni niște oameni fascinanți acolo.

— Cine?

— Chitariști. Cu Clara ai vorbit?

— Nu încă.

— Dacă n-o faci dumneata, îi spun eu.

— Mulțumesc. Dar vreau să știu ce se întâmplă cu filmul.

— Atunci ascultă. Înghite apa și concentrează-te… dacă poți.

Mai târziu, la ușa din față, Munday dădu mâna cu Jimmy și spuse că țin legătura. Zise:

— Voi, băieți, voi stați aici, muzică, discuții, un pic de „praf“. Eu mă întorc la aeroport acum. Alt avion, altă cameră de hotel. Nu mă plâng. Dar știți voi.

În clipa în care Munday se urcă în Jaguarul lui și o porni pe stradă în sus, Roy începu să țipe la Jimmy. Jimmy își acoperi fața și jură, printre suspine, că nu-și putea aduce aminte ce-i spusese lui Munday. Roy îl lăsă în pace. Nu avea ce pedepsi la Jimmy.

Se opriră la un bar și băură pe o bancă de pe Kensington High Street. Un puști care își spunea călător se așează lângă ei și le dădu niște droguri. Roy

se gândi ce instructiv era să stai pe High Street şi cât de bine puteai observa oamenii, în timp ce pentru trecători erai invizibil, compătimit sau temut. După o vreme, intrară, posomorâţi, într-o cârciumă unde barmanul îi servi pe toţi înaintea lor şi fu foarte nepoliticos.

Filmul lui Roy urma să aibă o întârziere de cel puţin optsprezece luni, când Munday urma să aibă o poziţie mai puternică pentru a putea susţine proiecte „neconvenţionale“. Roy se îndoia că se va mai întâmpla.

În cea mai mare parte a vieţii de adult, îşi dorise succes şi credea că ştie ce înseamnă asta. Dar acum nu voia. Trebuia să se accepte aşa cum era şi fără vechea speranţă. Clarei i-ar fi ruşine cu el. În timp ce poverile financiare creşteau, resursele lui scăzuseră, în câteva minute.

În vreme ce se întuneca, luminile de pe stradă se aprindeau şi oamenii se grăbeau spre staţiile de metrou, el şi cu Jimmy se plimbau de colo-colo, oprindu-se din loc în loc. Părea că în Londra e o cârciumă la fiecare colţ, cu mulţi bărbaţi care stăteau pe scaune din pluş roşu şi beau, concentraţi, neavând nimic mai bun de făcut. Uneori treceau pe lângă restaurante unde, în vremurile bune, Roy era primit cu căldură şi petrecea multă vreme, prea multă – uneori patru sau cinci ore – cu cunoştinţe de afaceri, acum uitate. Curând, Roy se rătăci, fugind cu energia celor frustraţi şi nefericiţi, în timp ce Jimmy se deplasa lângă el cu tusea lui obişnuită, împleticindu-se şi hlizindu-se, stimulat de exaltarea unui succes neaşteptat, cu un pahar de bere sub haină.

La un moment dat, Jimmy îl trase pe neaşteptate pe Roy spre o cabină telefonică. Jimmy intră, aşteptă ghemuindu-se şi ţâşni iar, trăgându-l pe Roy de haină de-a curmezişul drumului, unde se făcură mici lângă un gard viu.

— Ce faci?

— Era să mâncăm bătaie. Deşi tremura şi se uita în jur fioros, Jimmy nu se opri din băut: N-ai auzit cum ne înjurau? Fătălăilor, fătălăilor, ziceau.

— Cine, cine?

— Nu contează. Dar ţine capul jos!

După un timp, zise:

— Hai acuma. Pe aici!

Roy nu credea că cineva ar încerca un asemenea lucru pe stradă, dar de

unde să știe el? El și cu Jimmy trecură printre niște grupuri de tineri care stăteau la coadă pentru un concert; și de-a lungul străzilor pe care erau înșirate afișe care făceau reclamă pentru trupe și actori ale căror nume nu le recunoștea.

Se auzi un hohot de râs în spatele lor. Roy se răsuci pe călcâie, dar nu văzu pe nimeni. Zgomotul venea dintr-o mașină parcată – nu, de peste drum. Apoi păru că dispare în josul străzii, precum coada unui taifun. Acum, își auzea strigat numele. Crezu că e o iluzie, dar descoperi un tânăr actor căruia îi găsise de lucru și căruia îi promisese un rol în film. Roy știa că mocasinii săi plini de noroi și haina pătată miroseau a cârciumă. Jimmy stătea lângă el, sprijinindu-se de umărul lui, și se uita la băiat cu insolență.

— Aștept vești, da? zise actorul, după o vreme, mormăind alte lucruri pe care nici unul din ei nu le înțelese.

Se așezară într-o cârciumă din care Roy refuză să se mute. În cele din urmă, fu în stare să-i spună lui Jimmy ce îi spusese Munday și să-i explice la ce se referea. Jimmy ascultă. Se făcu liniște.

— Spune-mi ceva, bătrâne, zise Jimmy. Când ți-ai pregătit scenariul pentru filmări și restul…

— Presupun că acum ești un scenarist mare.

— Dă-mi o șansă. Tipul ăla, Munday, părea de treabă.

— Serios?

— A văzut ceva bun la mine, nu?

— Da, da. Poate că a văzut.

— Corect. Se leagă ceva, frate. Sunt pe drumul cel bun. Am nevoie de o cameră – un pat cu o masă – ca să pun lucrurile în mișcare. Împrumută-mi niște bani până mă plătește Munday.

— Ține.

Roy așeză o bancnotă de 20 de lire pe masă. Era tot ce avea acum în portofel. Jimmy o înșfăcă.

— Ce-i asta? Trebuie să fie o mie.

— O mie?

Jimmy zise:

— Atâta costă – chiria pe o lună înainte, un cont, telefonul. Ai evitat lumea reală zece ani de zile. Nu știi ce dură e. Îți vei recupera banii – cel

puțin de la el.

Roy clătină din cap.

— Acum am o familie și n-am nici un venit.

— Ești un ticălos invidios – și eu tocmai ți-am salvat viața. Greșești dacă ai pică pe optimismul meu. Dă-mi puțin pixul tău. Jimmy notă ceva pe spatele unui bilet de autobuz, tăie și scrise iar. Stai să vezi. În curând vei veni la mine la birou și-mi vei cere de lucru. Va trebui să-ți studiez CV-ul ca să mă asigur că e ceva de capul tău. Acum faci asta în fiecare zi?

— Ce anume?

— Lucrezi?

— Bineînțeles.

— Chiar în fiecare zi?

— Da. Am lucrat în fiecare zi de când am terminat facultatea. Și multe nopți.

— Serios? Jimmy citi iar ce mâzgălise pe bilet, îl împături și-l îndesă în buzunarul de la piept. Asta trebuie să fac.

Dar părea nesigur de ce auzise, de parcă, din ciudă, Roy îl făcuse să pretindă că-i harnic fără motiv.

Roy zise:

— Mă simt un ratat. E greu să mă împac cu asta. Majoritatea oamenilor se împacă. Cred că trebuie să-și găsească alte surse de mândrie. Dar care – grădinăritul? Doamne. Totul se prăbușește dintr-odată. Cum mă voi înveseli?

— Mândrie? Jimmy rânji. E un privilegiu al celui care-i mulțumit de sine. Ce iluzie stupidă.

— E normal să crezi asta.

— De ce?

— Întotdeauna ai fost un ratat. Niciodată n-ai avut nici un fel de așteptări care să simți că sunt neîmplinite.

— Eu? Jimmy era neîncrezător. Dar am.

— Sunt fantezii de alcoolic.

Jimmy se holba la el.

— Jigodie! Tu n-ai avut niciodată o vorbă bună pentru mine sau pentru talentul meu!

— Ridicarea paharului nu-i un talent.

— Ai putea să mă încurajezi! Nu știi cât de indiferenți pot fi oamenii când ești la pământ.

— Nu te-am cules de pe jos și nu te-am invitat să vii să stai la mine acasă?

— Ai încercat să mă dai afară. Tot ce am eu e greșit sau disprețuit. Mi-ai aruncat hainele. Îți spun, tu închizi tuturor ușa în nas. Ăsta-i snobism burghez și e urât.

— Ești dificil, Jimmy.

— Cel puțin sunt un prieten care te iubește.

— Nu-mi dai nimic în afară de o grămadă de necazuri.

— N-am nimic, știi asta! Acum mi-ai furat și speranța! Mulțumesc că m-ai jefuit! Jimmy își termină băutura și sări de pe scaun: Tu ești în siguranță. Orice s-ar întâmpla, nu tu decazi de-a binelea, ci eu!

Jimmy ieși. Roy nu-l mai văzuse niciodată pe Jimmy părăsind o cârciumă cu atâta hotărâre. Roy mai rămase acolo o oră, până să vină Clara acasă.

Deschise ușa de la intrare și auzi niște voci. Clara era cu două cupluri, prieteni vechi, și le arăta casa. Apoi le descrise sera pe care voia s-o construiască. Roy îi salută și se îndreptă spre scări.

— Roy.

Se așeză la masă cu ei. Beau vin și vorbeau despre vila de lângă Perugia pe care intenționau s-o închirieze în vară. Îi și vedea purtând olandă de pe vremuri și pălării vechi de paie, făcându-și vânt cu evantaiul, plini de aroganță.

Își înclină capul ca să aibă diferite perspective, își frecă fruntea și-și examină mâinile, care tremurau, dar nu-i veni în minte nici un lucru pe care să-l spună. Prietenii Clarei erau înstăriți, cu o inteligență incontestabilă, lipsită de imaginație.

Aveau despre majoritatea lucrurilor o părere de împrumut, suficientă pentru a face față conversației la o petrecere. Erau hotărâți și cumpătați; Roy nu și-i putea imagina făcând excese, urlând.

Problema era că în spatele felului în care vedea Roy lumea erau cei de la Rolling Stones și visul rebel al adolescenței lui – ideea că viața și

spiritul constau în exces, în autenticitate şi în sinele romantic dezlănţuit: o idee burgheză care era tocmai antiburgheză. Roy nu reușise să o apuce pe această cale, deşi cochetase cu ea. Dar Jimmy o trăise până la capăt, pentru amândoi.

Discuția suficientă îl plictisi pe Roy. Se duse sus. În timp ce se dezbrăca, o pisică puse piciorul pe lampa de siguranţă şi el putu să vadă grădina plină de apă. Dar acolo erau copaci, iarbă şi tufişuri. În curând va lua o masă şi un scaun pentru peluză. Cu copilul în cărucior va sta sub copac, încălzit de soare, mâncând Vignotte şi o pară tăiată. Ce făcea cineva când nu era nimic de făcut?

Adormise; Clara îl trezi nemulțumită. Îi ordonă să coboare. El era nepoliticos; nu ştia să se poarte. O „dezamăgise“. Dar avea nevoie de cinci minute ca să se gândească. Ultimul lucru pe care l-a auzit a fost vocea ei spunându-i noapte bună la uşă.

Se trezi brusc. Era soneria de la uşa din faţă. Era şase dimineaţa. Roy merse în vârful picioarelor cu un ciocan în mână. Jimmy era ud leoarcă şi tuşea în neştire. Se dusese acasă la Kara, dar ea ieşise, aşa că se hotărâse să se întindă pe pragul ei până se întorcea. Pe la cinci, fusese o furtună şi îşi dăduse seama că ea nu se mai întoarce.

Jimmy delira şi Roy îl convinse să se întindă pe canapea, unde-l acoperi cu o pătură. Când începu să scuipe sânge, Clara chemă medicul. Ambulanța îl luă peste puțin timp. Se temeau să nu aibă un cheag de sânge la plămâni.

Roy se întoarse în pat lângă Clara şi îşi sprijini băutura pe burta ei tare. Clara plecă la lucru, dar Roy nu se putu trezi. Stătu în pat toată dimineaţa şi se gândi că nu va putea niciodată dormi destul pentru a se pune pe picioare. La prânz ieşi prin oraş, neavând nici măcar chef să cumpere ceva. După-amiază, se duse la Jimmy, la spital.

— Cum te simți, amice?

Un bărbat în pijama nu poate părea decât neputincios. Oricâtă importanță şi-ar da, nu poate înlocui dungile albastre şi albe cu demnitatea cotidiană care a fost pusă în pat cu el. Jimmy abia putu să-l salute. Plângea după o băutură şi o țigară.

— O să-ți priască să stai aici, zise Roy, bătându-l uşor pe mână. E

timpul să-ţi revii.

Jimmy aproape că sări din pat.

— Hai să facem schimb de locuri!

— Nu, mulţumesc.

— Ticălos îngâmfat – dacă ai fi avut grijă de mine, n-aș fi ajuns în rahatul ăsta!

Un doctor frumos îmbrăcat, urmat de discipoli în halate albe, intră în salon. O asistentă trase perdeaua peste faţa rănită a lui Jimmy.

— Să nu faci nici o prostie, mă voi întoarce! strigă Jimmy.

Roy trecu pe lângă pacienţii slăbiţi, cadaverici şi se îndreptă spre lift. Doi bărbaţi în uniforme deschise la culoare împingeau un pat înalt spre uşile sălii de operaţie. Roy se strecură după ei în timp ce vorbeau peste un pacient mut care ţinea ochii în acoperişul liftului. Discutau despre locul în care voiau să meargă să bea ceva mai târziu. Roy speră că Jimmy nu voia ca el să se întoarcă a doua zi.

Jos uşa mare batantă mătura oamenii în spital şi îl împingea pe el afară, în oraş. Din colţul clădirii, unde pacienţi în halate se adunaseră să fumeze, Roy se întoarse să facă cu mâna clădirii unde zăcea prietenul său. Atunci o zări pe fata cu pălărie din piele de leopard, prietena Karei.

O strigă. Ea se apropie zâmbind, ţinând în mână un buchet de flori. O întrebă dacă lucrează şi, când ea clătină din cap, îi zise:

— Dă-mi numărul de telefon, o să te sun mâine. Am câteva lucruri în curs.

Înainte n-o văzuse la lumina zilei. Pentru ce ar mai fi fost timp acum?

— Când trebuie să se nască copilul? zise ea.

— Dintr-o clipă într-alta.

— O să ai multă treabă.

O întrebă dacă nu vrea să bea ceva.

— Mă aşteaptă Jimmy, zise. Dar sună-mă.

Ajunse în stradă. Jimmy nu s-ar putea plimba pe aici, dar el, Roy, putea să umble vesel, fredonând – de parcă el ar fi fost cel care fusese dus la spital şi, în ultimul moment, în timp ce era anesteziat, o voce strigase: „Nu, nu el!“ şi el fusese graţiat.

În apropiere era o cafenea unde intra de obicei. Patronul îi făcu cu

mâna, îi aduse o ciocolată caldă și o prăjitură și, ca de obicei, se plânse că se plictisește și zise că ar vrea o slujbă ca a lui Roy. După ce plecă patronul, Roy își deschise geanta și scoase ziarul, cartea, caietul și pixurile. Dar nu făcea decât să se uite la trecători. Nu putea sta mult deoarece își adusese aminte că el și Clara aveau un curs prenatal. Voia să se întoarcă, să vadă ce era între ei și să afle ce i-ar putea da lui. Sunt oameni pe care nu-i poți șterge din viața ta.

Raftul Denisei

HANIF KUREISHI

intimitate

ȘI ALTE POVESTIRI

„*Intimitate* e opera de o frumusețe întunecată a unui scriitor minunat."

Harper's Bazaar

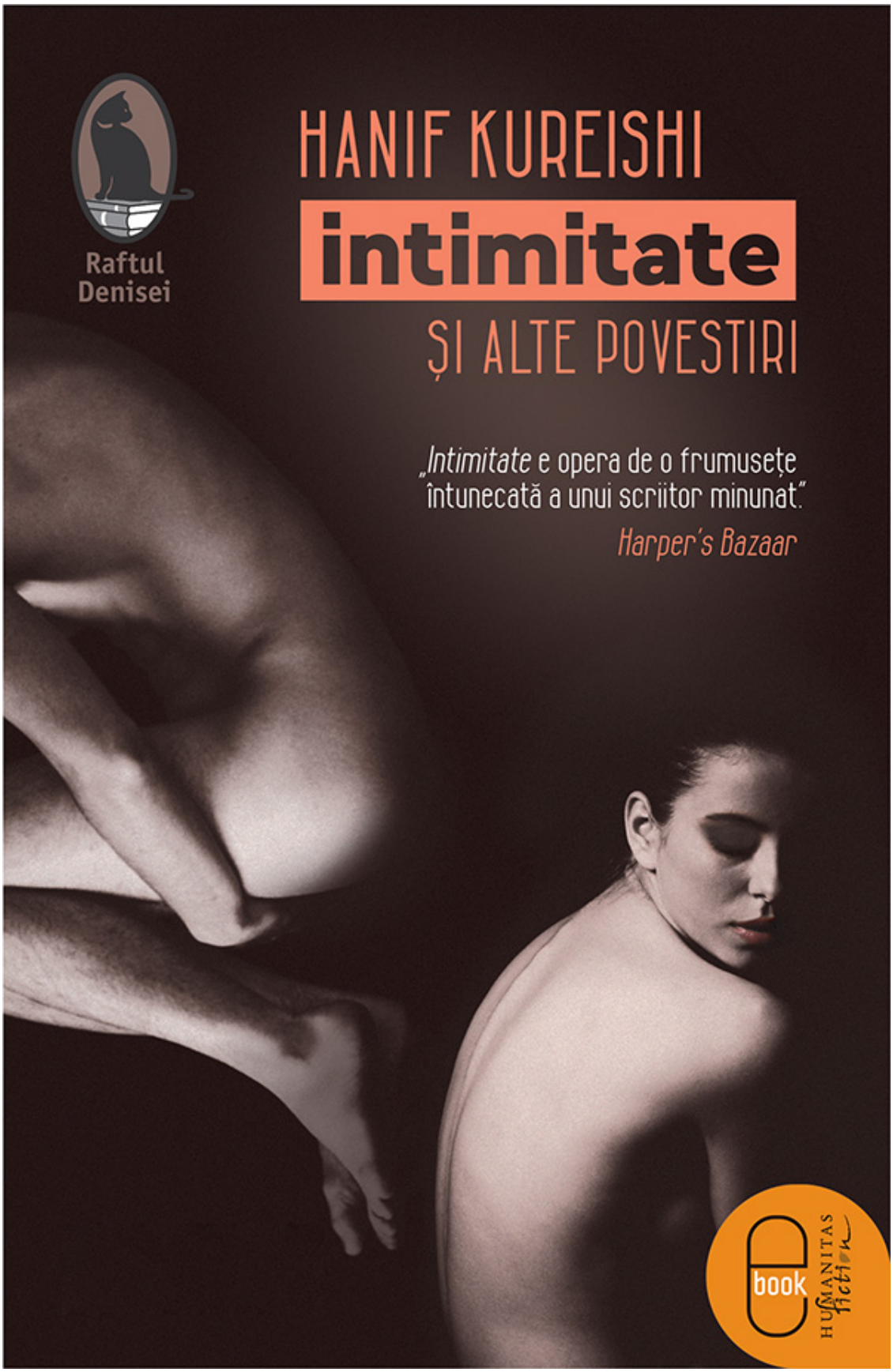

ebook HUMANITAS fiction